

"El vostre país és un parany de guineu que combat amb la hiena i l'engany de la hiena que lluita contra el llop. És una partida d'escacs entre l'arquebisbe i el general. És un parell d'homes: l'un paga impostos i l'altre els cobra. Són uns esclaus que es creuen lliures tot i que llurs grillons rovellats sols han estat mudats per uns altres de ben lluents. El meu país és el jovent enfilant-se per cims de rocam. Vosaltres teniu el vostre país i jo el meu".

(Khalil Gibran, poeta libanès, s. XX).

**DÉU SALVE
EL NOSTRE
POBLE ! ! ! !**

L'ESTEL

de Mallorca

**PRENSA
ORDINA**

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XVII. NÚMERO 381

15 DE FEBRER DE 1998

PREU: 200 PTS

La subvenció a Voltor, iniciativa del mateix CIM

L'OCB explica per què la futura televisió de Mallorca ha de ser impulsada pel Consell de l'Illa

L'Obra Cultural Balear, que en breus dates farà públic el "Manifest a favor de la Televisió de Mallorca", signat per nombroses i destacades personalitats i Entitats de la nostra illa i comunitat, ha insistit avui en l'absoluta lògica des d'un punt de vista objectiu i institucional", que el mitjà audiovisual públic que es propugna sigui impulsat pel Consell de Mallorca, "tant per l'àmbit essencial i principal contingut del nou canal, com per la necessitat que hi hagi un escaló intermedi entre les Tvs autonòmiques i les locals o comarcals, així com per les necessitats pròpies (també informatives) d'una illa tan important dins el conjunt de Bale-

ars i de la pròpia Mediterrània com la nostra. L'OCB recorda que el Consell de Mallorca és també un ens autonòmic, segons l'Estatut de Balears, i afegeix que aquesta iniciativa "pot trobar un ampli espai de col·laboració" amb les dues televisions d'àmbit insular mallorquí que avui emeten, i que pot fins i tot ajudar a consolidar-les."

Per altra part, l'OCB insisteix que les seves reiteradíssimes peticions d'una TV d'àmbit balear fetes al Govern autonòmic des de la instauració de l'autogovern "han estat explícitament descartades per la força política que la governa des de 1983". Un futur canal d'àmbit autonòmic podria també fer-se en

el futur a partir de les Tvs institucionals de cada pròpia illa. Considera bàsic que els canals de Balears i les seves illes emetin "a les hores de màxima audiència, és a dir entre les 21 i les 24 hores, cosa que no passa amb el pacte multimilionari i unilateral fet entre el Govern i TVE".

Finalment l'OCB manifesta que la iniciativa de subvencionar en el futur l'Associació Voltor perquè mantengui la repetició de les emissores de RTV en català/valencià fou una iniciativa del propi CIM, "que naturalment agraim en tot allò que val", en veure les forces integrades en el seu equip de govern que l'Executiu autonòmic no pagava la quantitat pressupostada unànimement el desembre de 1996 i a més a més es negava a incorporar cap partida als pressupostos de la comunitat per a 1998 per a aquesta finalitat d'assegurar la recepció de TV3, C33 i C9.

A més del suport de Coalició Canària, perquè es prevegi a la pròxima Llei estatal de Tercers Canals la possibilitat de Tvs institucionals insulars, si així ho acorden els Consells balears i els Capítols canaris, l'OCB cercarà el suport de tots els grups parlamentaris del Congrés dels Diputats, "segurs de la justícia de la petició de Mallorca, avui tan marginada en l'aspecte dels grans mitjans de comunicació de masses". Ω

Fa 4 anys que en Felix Acedo i sa mare Genoveva Terron regenten el **Restaurant Triangle** a la barriada de Son Fuster de Ciutat. Cada dia tenen 4 menús diferents al preu de 925 ptes. A la foto amb una ajudanta.

Fa un any que el matrimoni Rodriguez-Jareño ha obert l'**Amburguessa** Districte 1 a s'Indioteria. A més d'hamburgueses i salsitxes, despaxen la paleta de xot, l'entrecot amb alls i esclatassangs, el pordellí rostit... A la carta se menja per unes 2000 ptes. el menú del dia en val 750.

Fa 25 anys que na Maria del Carme Perelló regenta la **Perruqueria Saló Mari** a Sa Indioteria. Ara fa un any que va obrir la **Perruqueria Marian** a la barriada de s'Escorxador. Na Maria va començar d'aprenent amb la seva tia Antònia Mestres a la Perruqueria Lolin durant un any, llavors s'establí pel seu compte i obrí la Perruqueria Merba al Passeig Marítim on va estar durant 12 anys. Llavors se va establir a Sa Indioteria. Aquests darrers anys ha pentinat les models de la casa Reglon, ha pentinat les models de núvia d'Ifebal per la Casa Janin...

TATIANA

Na Catiana Mulet i Rosselló és model. Va començar amb 15 anys amb passes de models de núvies. Ha fet passes a diferents salons de Mallorca, de Barcelona, de Màlaga i de Madrid. Ha posat per a catàlegs de moda de diferents revistes i per una firma de moda alemanya. Té aspiracions a fer-se model internacional. Na Catiana té una altura de 178 centímetres, bust 92, cintura 62, cadera 92, talla 38, sabata 38, te el cabell ros/obscur i els ulls color burell.

Especial dedicat a
les barriades
**ES RAFAL -
ES VIVER -
SON CLADERA -
SA INDIOTERIA**
Si vos ha agradat,
telefonau al
26 50 05
i el vos enviarem
cada quinze dies.

SUMARI

- 2 **Foc i Fum**
Maltractaments policials a Barcelona
- 3 **El darrer discurs d'Abu Yahia**
- 4 **Realitat i futur de la llengua**
- 5 **De l'Acadèmia Francesa, la violència domèstica i d'altres misèries**
Per una teoria d'alliberament social i nacional
- 6 **L'esperit republicà**
- 7 **La serp actua en silenci**
- 8 **L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). IV part**
- 9 **El nacionalisme dels partits nacionalistes**
- 10 **Les mans al foc (XVIII)**
Llengües i minories
Hèctor Hernández presenta a la Universiada la seva declaració d'insubmissió
- 11 **L'OTAN: el Llop i la Caperutxeta Roja**
- 12 **"El poder de les imatges", un homenatge als herois de la resistència contra els Nazis**
- 13 **Cronologia de la història de Catalunya plena (XVIII)**
València: Tot per la pàtria
- 14 **Llorenç Capellà presentarà Estiu de Foc de M. López Crespi en el Centre Cultural "Sa Nostra"**
Venal?... Venut!
- 15 **Mor Jaume Fuster**
- 16 **Tribuna: Andorra i els seus fantasmes**
Escuela d'Hoteleria CAIB-UIB. Breu història de la creació del centre
Branson & Virgin. Una aventura molt arriscada
La Inevitable Desintegració d'Espanya
Cristians assiris i kurds
- 17 **La supressió pacífica de l'exèrcit**
- 18 **Petits anuncis**
- 19 **Corrandes d'exili**
Illes Canàries (I)
Hostatges de la guerrilla
- 20 **Arran de la redacció de la nova Llei de Tercers Canals i del Pla Tècnic de Televisió Digital l'OCB coordina una campanya "a favor de la televisió de Mallorca"**
- 21 **Els pobles crucificats, actual servent sofrent de Jahvè (IV)**
Causes de la poca acceptació de l'ideari polític nacionalista
- 22 **Llengua i castellanització**
Itaca
- 23 **La demostració científica de l'existència de Déu (II)**
- 24 **Senyors, sirvents i esclaus**
El mes de febrer
Poesia (en fabla aragonesa)

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

* Edicions Bromera ha tret al carrer una nova revista, adreçada a xiquets i adolescents: **El Micalet Galàctic**. Es tracta d'una publicació íntegrament en català que combina el còmic clàssic amb informació musical, teatral, esportiva i cinematogràfica pròpia del jovent. Des d'ací volem felicitar els promotors d'aquesta iniciativa de la qual, pel número zero se n'ha fet un tiratge de 175.000 exemplars. Més informació: 962402254.

* Copiam del butlletí d'UM: "Els lobbys de la construcció són els que mouen en Jaume Mates" (Xavier Pastor, directiu de Green Peace). "Els balears haurien de pagar pel fet de viure a les Illes" (Felipe Gonzalez, ex-president del Govern espanyol). Hem arribat a la conclusió que els mallorquins no som sants de la seva devoció. El PP balear és un partit nacionalista." Jaume Mates, president de les Balears. El més trist és que ell és l'únic capaç de creure-ho.

* El cos nacional de policia a detingut a en Pedró A.L. de 32 anys acusat d'apallissar una immigrant colombiana il.legal de 32 anys. La jove no te mitjans de subsistència a la Policia l'ha retornat a ca seva. L'avís d'alarma es produí quan l'agregada demanava ajut des d'un balcó al barri de Pere Garau de Ciutat. Una patrulla acudí a l'immoble, on els va obrir la porta un individu que duia rapinyades per la cara, la seva companya presentava cops blaus a la cara i al cap. A son Dureta varen detallar que patia lesions a una cella, al crani, en el pit, en el canell i més

cops per tot el cos. Després d'aquesta pallissa, ara se tramita l'expulsió d'aquestacolombiana, que com hem dit, es il.legal.

* N'Antònia Cruz Ortiz, de Córdova, no va tenir tanta de sort. Va perdre la vida, de matinada, als 28 anys a Santa Eulàlia d'Eivissa durant una discussió amb la seva parella, M.P.O. també de Córdova, qui és va lliurar la policia a la sortida de sol. Segons els veïns, aquesta parella es barallava sovint.

Des de Perpinyà ens arriba una carta que diu: Benvolguts compatricis, oportunament rebuts els números m'haveu tramés de l'ESTEL i, ultra felicitar-vos per la forma i els fons, me plau subscriure un abonament. Ajusta butlleta. Com veureu, l'adreça de l'abonament és per Barcelona, on hi vaig molt sovint. Es que estant jubilat i tenint dos domicilis a França (Perpinyà i París) me sembla millor solució per mi, que me trameteu la vostra publicació a Barcelona. Aneu més enllà que ço que jo podia suposar. No cal dir que em plau. Més, deveu representar un petit percentatge (informeu-me si vos plau). I com que és en els petits pots que hi ha la bona confitura, felicitacions encara. Ben vostres, R. Boix. Perpinyà.

* I doncs no, benvolgut compatrici. Vuit mil exemplars quinzenals a Mallorca no suposa cap petit percentatge, i més si hi afegim el diari Balears, també en català i quasi tan independentista com L'ESTEL i una vintena de revistes de la Prem-

sa Forana de Mallorca en català, que són ben independentistes. A tot això cal afegir-hi moviments cívics com ALTERNATIVA PER MALLORCA que lluita ben activament per la independència de la Nació Catalana (el Rosselló inclòs, per suposat), i partits polítics com ERC que tenen el mateix fi. Partits polítics com el PSM i UM, encara que, d'un nacionalisme tebi, ajudaran amb el temps a que els mallorquins puguem comandar a ca nostra.

* El 25% dels guàrdies civils que fan feina al País valencià aprenen català a uns cursos organitzats pel Govern de la Generalitat. A Mallorca no sabem que se n'hagi organitzat cap d'aquests cursos. Que ens corregeixin si no és així. Tanmateix, ens va sorprendre ben positivament el fet que el tinent ò capità (duia tres estrelles) de la Guàrdia Civil, parlàs en mallorquí als organitzadors de la manifestació Montuiri, contra la donació d'un iot al rei la setmana passada. I és que ens han donat tantes troncodes, que quan ens tracten com a persones humanes quedam sorpresos.

* El passat 26 d'abril, un Felip V de la grandària d'un edifici de 4 altures va tornar als carrers de València. I tornà com li pertocava: cap per avall, en forma de globus i com a mostra perpètua de la infàmia i el deshonor que es mereix aquest primer rei borbó, autèntic genocida cultural i polític del País Valencià. Però no ha tomat només a València. Aquesta globus s'ha exhibit aquests mesos passats per moltes localitats: Les Borges Blanques (Alt Camp), Reus (Baix Camp), Barcelona (Barcelonès) Manresa (Bages), Sant Pere de Ribes (Penedès), Vic (Osona), Torelló (Osona), Alboraiia (Horta),

Sollana (Horta), Sueca (Ribera Baixa), Quatretonda (Vall d'Albaida)...

Si voleu dur a Mallorca aquesta espectacular mostra de voluntat dels valencians, per recuperar les nostres llibertats, poseu-vos en contacte amb nosaltres: Telèfon 963511727. Demaneu per Rosabel.

* Gaietà Ripoll, nascut a Solsona el 1778, ex sacerdot catòlic i mestre a l'Horta de Russafa, denunciat perquè no ensenyava doctrina religiosa i havia tret l'Ave Maria, posant-hi el Lloa't sia Déu, fou empresonat i penjat per heretge el 29 de juny de 1826. Podria ser la darrerà víctima de la Inquisició espanyola.

* El Consell Evangèlic de Catalunya (CEC) ha fet arribar una carta al Conseller de Cultura Joan Mª Pujals, per fer-li arribar el seu recolzament en la política de normalització lingüística, basada en el consens i en el mutu acord, conscients de les pròpies mancances de les Esglésies Evangèliques i, a l'espera que la nova Llei del català els permeti avançar en aquest camí per al bé del país i de les seves comunitats. Si voleu més informació: <http://www.ce-catalunya.org>

* El jutjat de primera instància número 11 de València ha ordenat la subhasta pública de diversos ben immobles i finques rústiques del president del consell d'administració de Ràdio Televisió Valenciana (RTVV, Leonardo Ramon i del seu germà Octavi, president dels cítrics així com de dues societats propietat del primer. El procediment judicial ha estat promogut per Bancaja per hipoteques impagades. El total de les cases i terres tretes a subhasta puja a 308 milions de pessetes. Aquests del PP que comanden a la Televisió del País Valencià, pel que es veu, estan ben emmerdats. Tan emmerdats com la tele/fems que dirigeixen.

* La conducta psicopàtica, amb comportaments impulsius i egocèntrics, es el trastorn de personalitat més freqüent en la societat actual, segons assegura el psiquiatra Manuel Desviat, que acaba de publicar "Nuestra manera de ser", un llibre sobre la personalitat.

* La Policia Local de Cartagena ha detingut un home de 30 anys que cremava amb un cigarret als seus fills per fer-los plorar i d'aquesta manera cridar la compassió dels ciutadans i així li donessin almoïna. Els fets es coneueren després que la policia donés ajuda a una dona i als seus dos fills de 2 i 9 anys. Ja ho sabeu, per bé dels infants, no doneu almoïna a mendicants amb nins!

* Al món ha més de 5.600.000.000 milions de persones que parlen 6.700 llengües. 308 d'aquestes llengües tenen la Bíblia, 800 tenen el Nou Testament i 1.014 una història sagrada. Més de 300.000.000 de persones amb 2.000 llengües no tenen cap llibre de la Bíblia.

* El manual més complet de totes les llengües registrades al món, inclou informació relativa a 6.703 llengües vives. Es pot consultar aquesta bases de dades navegant amb <http://www.sil.org>.

EL ROTO

Maltractaments policials a Barcelona

Arran d'unes denúncies als mitjans de comunicació i d'una trucada directa de la mare d'un dels nois afectats, a la qual donava suport Justícia i Pau, el dia 19 de juny passat es va organitzar una taula rodona al Paraninf de la Universitat Central de Barcelona. Hi prengueren la paraula Josep Maria Terricabres, catedràtic de la Universitat de Girona, Llorenç Oliver de Justícia i Pau, el president de SOS Racisme i la presidenta de l'ACAT. Entre el nombros públic congregat, hi havia dos diputats del Parlament de Catalunya: Carles Campuzano i Ignasi Riera. En Ramon Piqué, detingut i torturat en l'operació antiindependentista abans

dels Jocs Olímpics del 1992, feia aquestes reflexions en una carta dirigida al diari AVUI: "El més trist no és que hi hagi persones que no puguin creure que això passa avui i aquí. El més trist i vergonyós, al meu entendre, és l'absència de preocupació pública dels partits polítics i institucions. I no val l'argument que cal deixar actuar la justícia, ja que hi ha massa exemples de manca de voluntat judicial a l'hora d'identificar i castigar els culpables de fets com els que la senyora Elisenda Romeu ha denunciat". Nosaltres en ferem el seguiment. **Assoc. Cristians per l'Abolició de la Tortura**. C/ Anglès, 55-08017 Barcelona. Ω

Pregó de la Diada de Mallorca llegit per Pere Morei (vestit de moro) la vesprada del 30 de desembre a la Plaça del Rei En Jaume (abans Plaça d'Espanya) davant les autoritats mallorquines i un nombrós públic.

El darrer discurs d'Abu Yahia

UNA UCRONIA (*) DE PERE MOREI I SERVERA

"Bismillah al Rahman al Rahmin. Anna, Abú Yahia Al Timmeleli, Malek al Dzjair al Sharqia, atamanna an yessud assalam jamia afrad shaabi..."

Em sembla que alguns de vostès no entenen l'àrab, cosa que me sorprèn, perquè tots vostès han escollit lliurement aquesta terra per viure, i seria d'esperar que entenguessin la nostra llengua.

Com diuen els castellans, "Uno no es de donde nace, si no de donde pace", i a més, "es propio de bien nacidos saber ser agradecidos". Per això trobo que les persones han d'aprendre l'idioma de la terra on se guanyen el cuscús.

De tota manera, els cristians presents poden demanar l'ajut de l'Esperit Sant, que deu ser aquell colom més blanc que els altres, perquè els faci la traducció simultània. Jo seguiré parlant l'àrab, com cal fer-ho al regne de Mayurqa.

Tornem-hi:

Al Timmeleli, rei de les illes de Llevant, estenc la pau sobre tot el meu poble.

I pau és el que us vull anunciar perquè avui, 24 del més de Safar de l'any 627 de l'Hègira, 30 de desembre de 1229 per als cristians, us puc confirmar, estimats súbdits, que finalment tindrem pau amb l'inquiet rei d'Aragó, Yàcub o "Jaume" Primer.

Efectivament, després de gaudir per quasi quatre mesos de la nostra hospitalitat a les acollidores masmorres de l'Almudaina, el rei Yàcub ha tingut a bé signar un tractat de pau i comerç entre el Regne de Mayurqa i la Corona d'Aragó.

Allahu akbar, Déu és gran, germans. A partir d'ara tenim garantida la nostra llibertat com a poble dins de la gran germandat dels Països Àrabs."

Fins aquí, germans i germanes, l'històric discurs que pronuncià tal dia com avui fa quasi vuit segles el nostre estimat rei Abú Yahia el qual, malgrat els molts d'hiverns que pesaven sobre el seu cap, tingué encara prou esma i coratge per rebutjar la invasió dels cristians. Pocs dies després va morir, satisfet per haver retut aquell darrer i transcendental servei a la seva terra.

Com recordareu, l'estol cristià va ancorar entre la Dragonera i la Palomera. Quan el rei Yàcub descansava al Pantaleu, un dels nostres, Alí de la Palomera, arribà

nedant fins a l'illot. Li digué al rei que la seva mare era astròloga i havia profetitzat que s'acostava el final del domini de l'Islam sobre les illes: Efectivament, pocs dies abans, la jaia havia vist com la mitja lluna es ponía dins la mar, entre niguls color de sang.

Tots sabem que l'única cosa que això anuncia és que al sendemà farà vent, però qui té set d'ous somia truites i el rei Yàcub s'ho va creure. També s'empassà totes les informacions falses que Alí de la Palomera li donà sobre el nombre d'hommes del nostre exèrcit i la seva escassa moral combativa.

Al sendemà, els cristians seguien fins a Santa Ponça. Tinguérem algunes escaramusses amb les seves tropes, i cada vegada els nostres fingiren defugir el combat, per confirmar així als cristians la covardia dels nostres soldats que els havia fet creure Alí de la Palomera.

Aquell vespre, uns escoltes s'atracaren al campament cristià i li confirmaren a Abú Yahia el que ell havia calculat: tot l'exèrcit dormia, sense cap sentinella, fatigats com estaven tots pel viatge per mar.

Poc després, de tots els costats de l'albergada hi plogueren a sobre niguls de bolles de foc: macs de torrent embolicats amb estopa i pega, que els nostres foners disparaven amb bassetges fetes amb cadenetes de ferro.

Al cap de poc temps tot el campament era una immensa foguera, i els cristians que fugien eren afitorats pels nostres arquers.

Al sendemà quasi tots eren morts o estaven ben fermats als pins de Santa Ponça. Abú Yahia deixà un escamot per vigilar-los i ell mateix, amb el gros de l'exèrcit, anà a l'encontre d'unes quantes naus, comandades pel cavaller aragonès Don Ladrón, que per error havien desembarcat a Magaluf.

Altra vegada fou l'heroic Alí de la Palomera qui va informar Don Ladrón de la dissort del rei i los seus, i naturalment el noble cavaller volgué alliberar-los; desembarcà i es posà en camí per la calçada romana que uneix les antigues colònies de Pollentia i Santa Ponça.

Abú Yahia els esperava al Collet de Son Caulelles, on ara hi ha la petita mesquida commemorativa de la Pedra Sagrada. Les nostres avançades fingiren retirar-se, però quan la tropa de Don Ladrón es trobà dins del coll, els nostres giraren en coa, posaren peu fiter i els retingueren entre el Puig de'n

Saragossa i el Puig de Sa Ginesta mentre els nostres arquers i foners, emboscats a les dues vessants dels turons, els enviaven un ruixat de pedres i sagetes.

En aquella batalla Abu Yahia va donar doncs als cristians una hàbil demostració de l'estratègia del sac, i de llavors ençà ha quedat al nostre folklore verbal una expressió que recorda aquella feta.

També Don Ladrón i els sobrevivents de l'acció es reteren i foren empresonats. Don Ladrón fou el primer de tants de cristians que es convertiren a la verdadera religió i en conseqüència foren alliberats i admesos com a membres de la comunitat musulmana, de manera que encara avui trobam entre nosaltres molts descendents del cavaller aragonès. (Massa i tot).

Així fou doncs com el regne de Mayurqa es va salvar de seguir el fat d'altres terres conquerides pels cristians, que la primera cosa que feien en entrar a una ciutat era tancar les cases de banys -creien que rentar-se era pecat!- i convertir les mesquides en esglésies. Llavors esclavitzaven la població vençuda, substituïen bona part dels conreus de blat, fruiters o hortalissa, que són aliments, per vinya per fabricar el nefast ví, que en lloc de nodrir, envileix i debilita; deixaven perdre els sistemes de reguius, síquies i qanats que els nostres avantpassats havien construït. I al poc temps arribava la fam.

El Regne de Mayurqa passà anys difícils, dels quals en són testimoni les talaies que enrevolten la costa per vigilar l'arribada dels pirates cristians, però els nostres reis saberen negociar la protecció dels reis d'Aragó, del beis d'Alger i del Gran Muftí de Roma, al qual els cristians li diuen Papa, i així mantinguérem la nostra neutralitat, que ha atret a la nostra terra tota casta de gent perseguida.

Jueus, càtars, hugonots; tota casta d'esperits inquiets han cercat refugi a la nostra terra, com Giordano Bruno o Galileu Galilei, perseguits als seus països, on les diverses inquisicions de tota casta reprimíen qualsevol idea nova.

Al Regne de Mayurqa, en canvi, hem oferit sempre dues mercaderies molt escasses i apreciades: Seguretat i Tolerància, no tan sols envers els estrangers, sinó a nosaltres mateixos, i així, si veim alguna dona amb el vel posat sabem que ho fa perquè li ho ha recoma-

nat el seu director espiritual, és a dir el mirall. I és que el nostre és l'únic dels països àrabs on s'ha assolit la plena igualtat entre homes i dones, sobre tot d'ençà que el famós metge Tubib Al Mayurqi demostrà que la intel·ligència resideix al cervell i no a l'entreuix.

Ara, a més de Seguretat i Tolerància, exportam a tota Europa tones i tones de pell torrada... amb el seu propietari a dedins. I tan bon punt s'han esblanqueït als seus països sense sol, comencen altra vegada a enyorar les nostres platges, pensant en llur tornada.

A l'hivern, els mateixos albergs dels turistes serveixen d'escoles i facultats especialitzades, que atreuen estudiants de tot el món o nombrosos grups de trescadors, que recorren les nostres muntanyes per una espessa i ben cuidada xarxa de camins i tiranys.

Molts d'estrangers han escollit Mayurqa com a residència, i ben aviat aprenen el nostre idioma, car tots els nadius amb els quals tenen tracte procuren d'ensenyar-los els mots que van emprant: "I want tomatoes and apricots" diu el visitant, senyalant els cistells. "Ah, vostè vol dir banadora i mushmush" contesta el botiguer, i no els hi serveix fins que l'estranger no ha après les paraules. I així, mot a mot, van aprenent l'àrab de Mayurqa, una mica diferent de l'estàndard, però a ningú no li acud de dir-li "mayurqi", perquè tots coneixem les nostres arrels.

I parlant d'arrels, ja ho va dir un poeta de l'illa, "Sap que la soca més s'enfila / com més endins sap arrelar", i a les escoles ens cuidam prou d'ensenyar als minyons la nostra història, tradicions i legendes abans de fer-ho amb les d'altres llocs.

Imaginem però per un instant què hauria succeït si els cristians ens haguéssim subjugat; com exemple podem contemplar la veïna València, que Yàcub Primer va conquerir poc després del seu fracàs a Mayurqa.

Empesos per l'cobdícia característica dels cristians, hauríem fet malbé els paratges més bells amb allotjaments disforjos, construïts sense cap respecte per l'entorn i l'arquitectura tradicional, i en seguiríem aixecant més i més fins que el nostre paisatge perdria el seu encís.

Per mantenir ocupada aquesta munió de cambres hauríem de rebaixar els preus i vindrien turis-

tes de cada vegada amb menys riquesa i menys cultura, que a canvi de molts pocs doblers deixarien brutor per tot arreu; s'engatarien sense mesura i perbocarien els seus vòmits i altres restes orgàniques onsevulla que els llegués.

Per aixecar tantíssims d'edificis i per servir els visitants, haurien de venir milers i milers de persones d'altres llengües i països, cercant una feina i una qualitat de vida que no trobarien a ca seva.

La immigració en sí no seria dolenta, perquè de la barreja en surt la creació, però una vegada aquí, aquesta gent que hauria vingut amb una mà davant i una altra darrera actuarien com uns conqueridors i no com a hostes, i per ventura ens dirien "Habla en cristiano!" quan els parlàssim en la nostra llengua; com que serien tants, exigirien que els pagàssim les seves festes i saraus, quan els doblers pel manteniment de la nostra cultura curtejarien ferm; embrutarien camps i carrers, quan les nostres madones sempre han tingut esment d'agrenar la carrera davant de ca seva.

Per sort, emperò, Abú Yahia, que ens contempla des de dalt d'aquest monument, evità totes aquestes calamitats i avui som un poble lliure, conscient de la seva identitat, que estima, respecta i fa respectar la seva llengua i tradicions; hem sabut construir la quantitat justa de funduks i serais -hotels, els diuen els cristians- d'alta categoria pels visitants, els quals, tot i essent molt menys nombrosos que als llocs turístics de la veïna costa mediterrània, ens deixen més doblers, amb un cost econòmic, ecològic i social molt més baix.

Aquest és doncs el llegat d'Abú Yahia, les illes que volem; per això ens reunim cada any en aquest lloc i en aquest dia per dir, tot plegats, Shukran, Syyed Malek; gràcies, senyor rei.

I gràcies a vostès per participar en aquest viatge per un temps i un país que haguera pogut ser. Encara som a temps de recobrar alguna part d'aquest somni. Ω

Vull agrair a Joan Vila i a Javier Arám-buru el càlcul de la data de la Hègira corresponent al 31.12.1229.

(*) UCRONIA: UNA HISTÒRIA FORA DEL CRONOS, DEL TEMPS, AIXÍ COM UNA UTOPIA ÉS UN LLOC FORA DEL TOPOS, L'ESPÀI.

Realitat i futur de la llengua

ANTONI GRAU I ESCRHUELA, DOCTOR EN HISTÒRIA

Com la majoria de llengües, el valencià ha experimentat una evolució amb etapes d'esplendor i decadència. El problema és que, malauradament, els seus millors moments ens són molt llunyans i, el que és pitjor, semblen difícils de retrobar vist l'interès de les institucions actuals. Després d'uns moments de grans expectatives (recordem, si no, les impressionants manifestacions de finals dels anys setanta i principis dels vuitanta), la recuperació del valencià sembla haver assolit a hores d'ara el seu sostre. Si aquesta apreciació esdevé certa, el resultat del procés encetat amb l'aprovació del nostre Estatut d'Autonomia, seria d'allò més pobre, no tant pel que s'ha fet, que no és menyspreable, sinó per tot el que queda per fer, que és encara molt i potser el més costós: superar un munt de mancances per tal d'arribar a un equilibri real entre les dues llengües oficials, d'autèntic bilingüisme i no el que avui hi ha, de diglòssia amb el valencià com a llengua minoritzada. Però anem per parts. Primer ens centrarem en el que ha estat, a grans trets, l'esdevenir històric del valencià, per analitzar després la seua situació actual en la Valldigna i apuntar algunes actuacions que caldria escometre en un futur immediat.

Després d'una etapa de màxima esplendor (segle XV), el valencià s'enfonsà en una llarga decadència (segles XVI - XVIII), període caracteritzat per una crisi de la consciència lingüística col·lectiva. Les seues causes serien l'entronització de la dinastia Trastàmara, d'origen castellà; la derrota i repressió dels agermanats; i, sobretot, el triomf de Felip d'Anjou en la guerra de Successió espanyola. Des de 1707 el castellà és convertit en llengua oficial única, de manera que el valencià, discriminat, quedà relegat a l'ús col·loquial. La Renaixença (segle XIX) no va gaudir de la mateixa fortuna que al Principat per la castellanització idiomàtica de la burgesia valenciana i la inscripció dels nostres autors en dos sectors oposats: els escriptors popularistes, partidaris d'escriure sense cap normativa, i els poetes de guant, representats per Teodor Llorente, que menyspreaven les creacions populars. Constantí Llombart intentà, sense èxit, agrupar dits sectors en la societat Lo Rat Penat, fundada per ell l'any 1878.

A la Valldigna el procés d'entrada del valencià en l'administració pública ha estat, si cap, més intens. Malgrat algunes excepcions, no sols els noms de carrers i rètols indicatius, sinó la majoria de les convocatòries, impresos que utilitzen els diferents ajuntaments, etc. apareixen en valencià. No podia ser d'una altra manera, considerant que la Valldigna forma part de les Comarques Centrals, un tret característic de les quals és l'ús generalitzat i l'estima pel valencià. Però, pel que fa a la dignificació de la llengua, possiblement el fet més important a llarg termini haja estat la progressiva implantació de l'ensenyament en valencià en tots els centres de titularitat pública, escoles i instituts, durant el darrer decenni, propiciat per la legislació vigent previ acord entre el professorat i els pares d'alumnes.

Però no podem quedar-nos en la mera contemplació dels avanços aconseguits. Cal seguir lluitant, i potser ara més que mai, perquè el futur presenta nous reptes i es troba ple d'interrogants. Pensem, si més no, què passarà (què ha passat ja) quan els nostres joves arriben a unes facultats que no els garanteixen l'ensenyament en la seua llengua. No s'hi pot parlar, sensu stricto, de greuges comparatius respecte dels qui han estat escolaritzats en castellà, ja que, en acabar els estudis de Secundària, tots han de conèixer i emprar ambdues llengües oficials. Aquest és el plantejament teòric i la pretensió, amb bon criteri, dels legisladors. Però la realitat és que l'hàbit d'estudiar en una llengua és difícil de canviar, i més quan es cursa una carrera universitària. Per això, es pot afirmar que la normalització lingüística és encara un procés en marxa, inacabat; de manera que esdevé una necessitat imperiosa fer compatibles dos objectius bàsics de la vigent política educativa: la generalització de l'ensenyament en valencià i la possibilitat que tots els valencians i les valencianes puguen estudiar en la llengua pròpia en qualsevol dels trams del sistema educatiu, de l'etapa infantil a la universitària. I açò només serà possible si el govern dels valencians assumeix plenament i activa la direcció i la coordinació del procés de recuperació lingüística i és dinamitzador i capdavanter en establir-ne les mesures pertinents. En aquest procés, és obvi, haurà de treballar per superar velles divergències i controvèrsies estèrils per tal d'unir tots els valencians en un projecte de convergència cultural i lingüística que reforce la nostra identitat com a poble. Ω

En l'ulterior procés de normalització i lluita per la normalització (segle XX) destaca la tasca realitzada per Pompeu Fabra, així com el compromís assumit pels escriptors valencians l'any 1932 amb la signatura de les Normes de Castelló. Posteriorment, eminents filòlegs i gramàtics, com Manuel Sanchis Guarner, Josep Giner, Francesc Ferrer Pastor o Enric Valor, han difós les esmentades normes i la seua adaptació a les peculiaritats gramaticals i lèxiques pròpies, sempre lluitant per la unitat ortogràfica.

Durant l'època franquista, ni la manca de llibertats ni la forta castellanització impulsada des del poder no van poder impedir el treball d'un bon grapat d'escriptors de qualitat (pensem en l'obra de Joan Fuster, Salvador Espriu, Josep Pla, Pere Calders, Vicent Andrés Estellés,...). Però va ser a partir del reconeixement de la pluralitat lingüística de l'estat en la Constitució Espanyola de 1978 i de l'entrada en vigor del nostre Estatut d'Autonomia (1982) i de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (1983), quan es possibilità un nou marc de convivència entre els valencians i llurs llengües oficials. Així, en compliment de la legislació vigent, al llarg dels darrers anys el valencià s'ha anat introduint en l'administració pública i en els mitjans de comunicació de masses, tot i que de manera feble i, el que és pitjor, amb reculades (n'hi ha prou llençant una llambregada a l'actual programació i llengua que empra Canal 9 - RTVV per comprovar-ho). I això que, respecte a la singularitat lingüística de la Comunitat Valenciana, les institucions valencianes tenen l'obligació d'assegurar i potenciar l'ús normal del valencià en tots els mitjans de comunicació públics. Volem pensar que aquest comportament, o millor, aquesta deixadesa, serà només conjuntural i que els grups polítics al front del govern valencià assumiran aviat la tasca ineludible d'atorgar protecció i respecte especials a la recuperació del valencià, tal com estableix l'Estatut d'Autonomia (article 7è, punt 4).

A la Valldigna el procés d'entrada del valencià en l'administració pública ha estat, si cap, més intens. Malgrat algunes excepcions, no sols els noms de carrers i rètols indicatius, sinó la majoria de les convocatòries, impresos que utilitzen els diferents ajuntaments, etc. apareixen en valencià. No podia ser d'una altra manera, considerant que la Valldigna forma part de les Comarques Centrals, un tret característic de les quals és l'ús generalitzat i l'estima pel valencià. Però, pel que fa a la dignificació de la llengua, possiblement el fet més important a llarg termini haja estat la progressiva implantació de l'ensenyament en valencià en tots els centres de titularitat pública, escoles i instituts, durant el darrer decenni, propiciat per la legislació vigent previ acord entre el professorat i els pares d'alumnes.

Però no podem quedar-nos en la mera contemplació dels avanços aconseguits. Cal seguir lluitant, i potser ara més que mai, perquè el futur presenta nous reptes i es troba ple d'interrogants. Pensem, si més no, què passarà (què ha passat ja) quan els nostres joves arriben a unes facultats que no els garanteixen l'ensenyament en la seua llengua. No s'hi pot parlar, sensu stricto, de greuges comparatius respecte dels qui han estat escolaritzats en castellà, ja que, en acabar els estudis de Secundària, tots han de conèixer i emprar ambdues llengües oficials. Aquest és el plantejament teòric i la pretensió, amb bon criteri, dels legisladors. Però la realitat és que l'hàbit d'estudiar en una llengua és difícil de canviar, i més quan es cursa una carrera universitària. Per això, es pot afirmar que la normalització lingüística és encara un procés en marxa, inacabat; de manera que esdevé una necessitat imperiosa fer compatibles dos objectius bàsics de la vigent política educativa: la generalització de l'ensenyament en valencià i la possibilitat que tots els valencians i les valencianes puguen estudiar en la llengua pròpia en qualsevol dels trams del sistema educatiu, de l'etapa infantil a la universitària. I açò només serà possible si el govern dels valencians assumeix plenament i activa la direcció i la coordinació del procés de recuperació lingüística i és dinamitzador i capdavanter en establir-ne les mesures pertinents. En aquest procés, és obvi, haurà de treballar per superar velles divergències i controvèrsies estèrils per tal d'unir tots els valencians en un projecte de convergència cultural i lingüística que reforce la nostra identitat com a poble. Ω

Però no podem quedar-nos en la mera contemplació dels avanços aconseguits. Cal seguir lluitant, i potser ara més que mai, perquè el futur presenta nous reptes i es troba ple d'interrogants. Pensem, si més no, què passarà (què ha passat ja) quan els nostres joves arriben a unes facultats que no els garanteixen l'ensenyament en la seua llengua. No s'hi pot parlar, sensu stricto, de greuges comparatius respecte dels qui han estat escolaritzats en castellà, ja que, en acabar els estudis de Secundària, tots han de conèixer i emprar ambdues llengües oficials. Aquest és el plantejament teòric i la pretensió, amb bon criteri, dels legisladors. Però la realitat és que l'hàbit d'estudiar en una llengua és difícil de canviar, i més quan es cursa una carrera universitària. Per això, es pot afirmar que la normalització lingüística és encara un procés en marxa, inacabat; de manera que esdevé una necessitat imperiosa fer compatibles dos objectius bàsics de la vigent política educativa: la generalització de l'ensenyament en valencià i la possibilitat que tots els valencians i les valencianes puguen estudiar en la llengua pròpia en qualsevol dels trams del sistema educatiu, de l'etapa infantil a la universitària. I açò només serà possible si el govern dels valencians assumeix plenament i activa la direcció i la coordinació del procés de recuperació lingüística i és dinamitzador i capdavanter en establir-ne les mesures pertinents. En aquest procés, és obvi, haurà de treballar per superar velles divergències i controvèrsies estèrils per tal d'unir tots els valencians en un projecte de convergència cultural i lingüística que reforce la nostra identitat com a poble. Ω

Fa 3 mesos que en Gavino Mejías de son Coc regenta el **Bar Tres Copes** al Rafal Nou. Es una fregiduria on se despatxa el peixet fregit. També despatxa menús a 795 ptes.

Fa 4 mesos que na Iolanda Garcia ha obert la **Perruqueria Iola** al Rafal Nou.

Fa 20 anys que el matrimoni Montsó-Sanxo regenta el **Taller de Retolació Montsó** al Rafal Nou.

Fa mig any que na Cati des Banyos ha obert la **Croisenteria Ben** al Rafal Nou. Les dones i al.lotes de la barriada hi van a prendre café, xocolata desfeta o infusions.

Són pare i fill i tots dos nomen Melsior Oliver. Fa molts d'anys que regenten el **Taller Oliver** al Rafal Vell.

Fa mig any que en Toni i na Loli regenten el **Bar Tu i Jo** al Rafal Vell.

Ara fa 10 anys que en Pere Oliver de son Forteza va obrir el **Gimnàs Deltoides** al Rafal Vell: se practica la musculació, l'aeròbic, el manteniment, les arts marçials etc.

Fa 30 anys que n'Antoni Rodríguez regenta la **Tapissaria FIVE Al Viver**.

De l'Acadèmia Francesa, la violència domèstica i d'altres misèries

BERNAT JOAN I MARÍ. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARNS I PITIÛSES

L'Acadèmia Francesa -màxima autoritat pel que fa a la normativa de la llengua francesa- ha renyat el govern de Jacques Chirac. D'on surt la bronca? Molt senzill: del fet que les vuit dones que es troben al capdavant de diversos ministeris del govern francès tenen la mania de signar com "Madame la ministre", en comptes de fer-ho (com sembla que pertocaria normativament) com a "Madame le ministre". En la justificació del reny, els acadèmics arriben a afirmar que signar "la" en comptes de "le" rebaixa la condició de les dones que són al front dels seus respectius ministeris, perquè, com tothom

sap, "l'ambaixadora" és la dona de l'ambaixador, i no la persona de sexe femení que ostenta la representació de l'Estat francès en un país estranger.

La rèplica de les ministres no s'ha fet esperar. Malgrat els esgarrips dels acadèmics, han afirmat que el seu avís es deu als anys d'opressió de la dona i que els seus comentaris demostren que encara té plena vigència la defensa de la igualtat de drets.

Pel seu cantó, podem observar com per als acadèmics francesos, la teoria saussureana segons la qual el signe lingüístic és arbitrari pot ser bastant discutida. Si hi ha unes certes pro-

fessions que fins ara només es podien dir en masculí (en moltes llengües) no era perquè intrínsicament només es puguin denominar a partir d'aquest gènere, sinó perquè constituïen professions exercides exclusivament per homes. Amb el canvi dels condicionaments socials, també es pot produir perfectament un canvi en la llengua. Sempre s'ha adaptat la llengua a la societat, de manera que de les característiques d'una llengua qualsevol en podem extreure també algunes conclusions sobre les característiques de la societat que la utilitza com a vehicle d'intercomunicació.

Escollint el comunicat dels acadèmics francesos, he pensat en la lògica de la violència domèstica. Aquest ha estat un tema de permanent actualitat durant les darreres setmanes. Diversos casos de dones assassinades o maltractades pels seus (ex)marits han congriat el debat públic al voltant d'aquest tema.

Des dels sectors feministes s'ha dit que l'any passat la violència domèstica ha provocat més morts que el terrorisme (cosa que és absolutament constatable a nivell de fredes xifres). En la mateixa línia, s'apunta la necessitat de prendre mesures davant aquesta situació (sempre existent i tapada), però ara pública en gran part per mor de la tasca dels mitjans de comunicació de masses.

En les condicions (encara) actuals, emperò, seria un miracle que aquesta violència domèstica no es continuàs produint. En aquest cas, els violents compten

amb unes notables garanties d'impunitat: els jutges solen entendre les seves raons (estadística, la judicatura és molt cosa d'homes, i d'homes d'una certa edat i, sobretot, d'una certa formació); les dones agredides solen viure en una barreja esquizofrènia d'estimació cap a l'agressor i de por de tornar a rebre; i els cercles acadèmics continuen defensant que unes certes coses només es poden dir en masculí (siguin quins siguin els canvis socials que es puguin produir).

Actualment, la llar deu ser l'autèntic temple de la síndrome d'Estocolm, l'àmbit on més freqüentment qui pega i qui rep viuen davall el mateix sostre, i on qui va a parar de tant en tant a l'hospital amb un os trencat (o directament al cementiri) estima (o ha estimat) qui l'ha agredit.

Tot és fet de cartes que lliuen perfectament...encara que no portin bon joc. Ω

Per una teoria d'alliberament social i nacional

MIGUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ I FERNÁNDEZ

Gràcies a Déu, el cristianisme no lliga gaire ni amb el papisme vaticanista ni amb el protestantisme. Totes dues tendències, suposadament cristianes, no han servit sinó per a la defensa d'interessos egoïstes i sectaris, tant de les potències imperialistes com de les classes socials explotadores. No vull dir amb això que tots els papistes i que tots els protestants siguin imperialistes i explotadors, ja que la majoria de la gent que s'identifica amb el catolicisme i amb el protestantisme a ben segur que ho fan amb tota la seva bona voluntat sense aturar-se a pensar en el que, de debò, han representat, històricament aquestes dues tendències religioses.

Per els catalans, com per a tots els altres pobles del món, el papat no ha estat sinó un dels grans enemics històrics. El fet que nacions com Euskadi, Occitània i Catalunya (entre d'altres) avui dia no siguin independents, ha estat, en gran part, per culpa de les jerarquies catòliques, ja que al papat s'ha oposat sempre a la independència de països com el nostre, donant tot el seu suport als imperialistes castellans i francesos; i això que Catalunya ha estat, majoritàriament catòlica! Avui dia, Joan Pau II continua mostrant el seu menyspreu vers els cata-

lans, negant-se, per exemple a utilitzar el català durant l'"urbis et orbe" (si utilitza tanmateix, l'àrab, que no és una llengua massa freqüent entre els cristians), o posant entrebanes a la Conferència Episcopal Catalana. No oblidem que, l'Opus Dei, secta destructiva espanyola al servei dels rics i dels interessos de l'Estat espanyol, fa i desfà tot el que vol al Vaticà. Davant aquesta colonització vaticanista-castellanista-Gavatxa, els cristians catalans, capellans al capdavant, hem de lluitar per la nostra sobirania espiritual, es a dir, nosaltres no podem ésser vaticanistes, ans al contrari, hem d'atacar al Vaticà. O per ventura Déu ha dit que els catalans no tenim dret a ser lliures? A ser independents?

Pel que fa als protestants, no crec que estiguin en condicions morals de retreure'ns res als esquerrens. D'entrada, dir que la Santa Bíblia deixa clar el rebuig de Déu al sistema econòmic que avui dia anomenem "capitalisme". Observem tot l'esforç i l'èxit de les empreses; és pura rivalitat entre companys. També això és vanitat i caça de vent, "És que el nici encreua els braços i es va migrant". Si però "més val un grapat amb tranquil.litat que dos amb esforç" (Eclesiastès 4-6). Ací veiem com Déu ataca la competitivitat econò-

mica, que es troba en la base del sistema capitalista, un sistema força defensat pels protestants. En aquest punt concret, els protestants fan cas omís a la paraula de Déu i donen l'esquena a la paraula divina. Abans els diners que Déu?

Tampoc no sembla just que s'acusi als règims oficialment ateu de donar de si "fams, persecucions, repressió, militarisme, opressió nacional, corrupció omnipresent..." com diu al meu amic en Ricard Colom en el seu article "Etiòpia, Lituània i ca nostra" (l'Estel, 15 de desembre de 1997), ja que tots aquestes lacres ja existien abans de l'aparició del marxisme, i més concretament eren propis de països protestants. O és que els anglesos i nord-americans eren i són germanetes de la caritat? Per ventura els afro-americans o els nord-irlandesos no pateixen, "fam, pesta i guerra", per culpa dels protestants? A més a més, sino hagués estat pels règims socialistes (imperfectes, això sí), als països occidentals no hauria bastit mai l'estat del benestar, creat pels capitalistes per a aturar la revolució a l'Europa occidental. Un estat del benestar que ara tronolla, coincidint, "casualment", amb la caiguda dels règims comunistes.

No tenen tampoc dret, els protestants, a criticar als països musulmans d'ésser poc democràtics, ja que, tradicionalment, les

nacions més belicistes, intolerants i opressores han estat les protestants: Anglaterra, Alemanya i els Estats Units. I no parlem de Calví, que cremà a la foguera al metge Miquel Servet; o en certa ocasió, en la que dos homes foren empresonats a Ginebra, per culpa de Calví, en esser enxampats...jugant a bitlles! Com podem veure, el calvinisme no té un passat massa democrata.

Si les nacions cristianes, i sobretot les protestants, són tan poderoses, perquè els anglesos i francesos perderen tantes colònies africanes i asiàtiques a mans de pobles no cristians? Per què la potent maquinària de guerra "yankee" no ha pogut frenar els comunistes (i oficialment ateu) cubans i vietnamites? Nos serà, com penso jo, que Déu prefereix als comunistes ateu abans que no pas als imperialistes i capitalistes, per molt que aquests diguin que són cristians? Hi ha massa excepcions com per a pensar en la superioritat dels cristians sobre els altres.

Dir que les nacions protestants són les més desenvolupades precisament perquè són protestants, és com dir que les nacions més desenvolupades ho són per ésser blanques. Amb arguments tan populistes com aquests podriem acabar en el parany feixista. Perill.

Es cert que el fet que els països occidentals, majoritàriament cristians, siguin els més desenvolupats del món, no és per casualitat. Aquest desenvolupament no

crec que sia com a conseqüència del cristianisme, o si més no, aquest no ha estat el factor més important, n'existeixen d'altres, com el geogràfic. Aquests països tenen una situació geogràfica privilegiada per trobar-se a les zones més tèbies del planeta. Què passaria si la línia de l'Equador passés per Berlin, Londres, Nova York, Amsterdam? Que seria de la rica agricultura excedentària nord americana i europea? Ciutats riques com les abans esmentades podrien existir si el desert saharià estigués a Alemanya, Holanda, Anglaterra i els Estats Units? La climatologia és força important en el desenvolupament d'un país. Mirem sinó el Japó, Corea del Sud i Israel, nacions no cristianes però grans potències econòmiques. Tanmateix, moltes nacions africanes i americanes amb forta presència catòlica i protestant, no surten de la pobresa. Què n'opinen els protestants d'això?

Jo soc cristià, però no em sent identificat amb el papat ni amb el protestantisme. La Bíblia deixa prou clar que el capitalisme és anti-cristià (Eclesiastès 4-6); que l'antagonisme de classe teoritzat per K. Marx és vertader, i que les classes populars no han de donar treva a les classes riques i opressores, perquè són classes enfrontades (Eclesiastès 15-24). La Bíblia és un instrument lliurat als pobles per Déu, als pobles i als homes oprimits per aconseguir la llibertat, que a Catalunya vol dir: INDEPENDÈNCIA I SOCIALISME. Ω

L'esperit republicà La campanya '98 de "Formación del espíritu nacional" (I)

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

D'antuvi, els espanyols tenen mala fama a tot el món. El nostre Himne recull els sentiments que despertaren els castellans durant la Guerra del Segadors. La lletra diu "Endarrera aquesta gent, tan ufana i tan superba". I els hi desitja un bon cop de falç. "Tan ufana", diu. "Ufana", té l'accepció de "gran verdor i frondositat en les plantes, esponera." (Fabra), però, referit a persones, com en

el cas que ens ocupa, vol dir "pompa, ostentació". *Fer ufana d'una cosa*, "gloriejar-se'n, fer-s'hi veure" (Fabra). **Sempre, ininterrompudament, s'estan gloriejant aquests espanyols. Ufanosos i superbs, cada any fan un "Centenario". L'himne dels "blaveros" valencians - espanyolassos de mena - ho reconeix sense pudor: la terra valenciana no té altre destí que el de "ofrendar nueva glorias**

a Espana". Al món se'n riuen de la ufanor hispana. Però, a nosaltres catalans no ens deixen que els donen l'esquena; cada dia ens demostren que ens tenen subjugats i cada dia ens obliguen a seguir la lliçó de la seva F.E.N.

Varen retirar la pobre F.E.N. franquista dels programes d'ensenyament, alhora que introduïen una nova F.E.N. no declarada, sense denominació pròpia, la qual s'instal·lava de franc per les diverses assignatures de "Humanidades" i de "Sociales". **La progressia hispana i l'esque-**

rranisme hispà ens volgueren fer creure que això de la F.E.N. era un producte estrictament feixista i franquista, i que, ara, amb la modernitat i el socialisme s'obriria una mena de "Segle de les Llums" a la espanyola (Eren els dies "gloriosos" del triomf de Felipe González, de la "movida madrilenia" i del diari "El País" com a càtedra d'Il·lustració hispana. Aquest progressisme i aquest esqueranisme s'han marcit una mica. Però, oh, paradoxa, trobareu aquells espanyollets i espanyolletes (es diu així, oi?) del progrés junyits al Carro Triomfal de l'espanyolisme més ufanós i superb. Es varen fer grans i trobaren un lloquet dins les diferents administracions públiques.

Excepció feta dels cinc anys de la República, sempre hi ha hagut F.E.N. Ara i abans, als centres d'ensenyament, l'Esperit Nacional Espanyol es conrea

dins les diverses assignatures d'"Humanitats". Per posar un exemple que mostra a bastament allò que dic: Els llibres de text d'Història de la Filosofia. Continuen fidels a la F.E.N. Continuen vessant espanyolisme retòric i inútil. Continuen malinformant a l'alumne. No s'estan de dir, p.e., que Sèneca fou un gran filòsof espanyol, quan allò correcte - i il·lustrat - és explicar que Sèneca era d'una família de "grans romans" que tenia els latifundis a la Bètica (els "grans romans" - deu mil famílies - s'apropriaren de grans finques per totes les terres de l'Imperi), que en aquells temps no hi havia espanyols, i que la Hispania romana era una referència geogràfica o administrativa, i que el concepte d'Espanya com a nació és una invenció del segle XIX. Donen a entendre als estudiants, p.e., que "Las Etimologías" de N'Isidor de Sevilla era una obra cabdal de la "Ciència" medieval, quan la veritat és que les Etimologiae, en llatí original, d'aquest suposat sant és una típica obra de recollició d'etimologies purament anecdòtiques i acientífiques (aquells "sants savis", dins la foscor medieval, donaven per suposat que totes les llengües derivaven de l'hebreu). Encara que les Etimologiae fossin una joia literària, que no ho és, llavors, s'hauria d'explicar que aquest Isidor i el seu germà, En Leandre (que també figura com a sant), eren dos jerarques al servei dels interessos ideològics del Regne dels Visigots, el poble germànic que dominava les diverses ètnies del que havia estat la Hispania romana.

Hi ha altres exemples que encara destaquen més la ufanor i supèrbia castellanes. Com a pedra d'escàndol, els **llibres d'HFIL, sense excepció coneguda, fan d'En José Ortega y Gasset, el filòsof de Madrid, un dels grans pensadors de la Filosofia Universal.** I encara més: El Ministeri amb els seus experts del CSIC posa a aquest Ortega y Gasset entre els deu més grans filòsofs de la Humanitat, a l'hora de fer una selecció d'autors per a les proves de Selectivitat. Benhauradament i com a per sort, a Mallorca, en lloc de N'Ortega, figura a la llista d'autors el nostre Ramon Llull, no sense l'oposició dels espanyolistes. Aquestes mentes castellanes sempre són allà mateix. Els llibres de text d'HFIL dediquen unes poques línies a En Ramon Llull i diverses pàgines a N'Ortega y Gasset. L'Encyclopaedia Britannica, en canvi, sense dependència amb la F.E.N. espanyol, dedica 34 línies a l'article d'En Ramon Llull i 15 línies al de N'Ortega y Gasset.

En aquest any de 1998, el "Centenario" hauria de correspondre a la desfeta de "El Imperio de Ultramar" i, encara d'una manera més precisa, a la guerra entre Espanya i els Estats Units d'Amèrica. Però es veu que les "Altes Instàncies Hispàniques" ja han decidit una estratègia de la campanya del "Centenario" de manera que es posi un espès vel sobre l'amargor de la derrota. Sembla que han decidit que el tema central del "Centenario" serà la "Generación del 98". Vaja!, sempre superbs, deuen pensar que han tocat amb un dit al Cel. Ja ha començat el desembarcament a Mallorca dels camarades-funcionaris del MEC. Com a esperitats, ja han iniciat la campanya '98 d'ofrenes a la Glòria d'Espanya. Camarades de Múrcia, de Granada, de Badajoz, de Valladolid, de Tomelloso (fins i tot N'Eugenio Trias, que és de Barcelona i és un bon renegat català) "ens explicaran la necessitat de redescobrir els grans espanyols del 98: Machado, Garcia Lorca, Unamuno, Ortega y Gasset, Azorín, Juan Ramón Jiménez, Maeztu, Baroja" **S'obliden de dos petits detalls, els estratèges: Primer, que aquests autors no tingueren res a veure amb la desfeta de l'Imperi, i, segon, que aquests autors figuren tots ells als llocs de privilegi de la F.E.N. que ens donen com a pastura quotidiana.**

En un proper article, haurem de veure de quina manera les institucions catalanes (PPCC) participen, de bon o mal grat, en aquesta nefanda campanya. Ω

A la gent de Balears que vol estar al corrent, "SA NOSTRA" ofereix un servei únic.

L'Euro passarà a ser la moneda única d'una bona part dels països que formen la

Unió Europea, entre els quals, amb tota probabilitat, es trobarà Espanya. I d'això, no en queda tant de temps. L'1 de gener de 1999 ja es podran efectuar a Balears tot tipus de transaccions amb euros, encara que fins al 2002 no existiran en forma de bitllets i monedes. Així, ben aviat ens trobarem amb

una nova moneda a les nostres butxaques, als nostres comptes, als nostres crèdits, nòmines, inversions, a les botigues, màquines, caixers, targetes, centres comercials... Una moneda que ja podem començar a conèixer i valorar. I per això, "SA NOSTRA" compta amb un servei que pretén ajudar-lo a adaptar-se als canvis de la moneda única amb tota naturalitat, sense cap problema. Un servei que aclarirà tots els seus dubtes, **informant-lo des de Balears perquè tregui profit d'Europa.**

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

euro "SA NOSTRA"

Un servei únic a Balears

La serp actua en silenci

Tinc davant meu les famoses instruccions -que volien ser secretes- dades el 20 de febrer de 1712, d'en Felip V, als corregidors del Principat:

"Pondran el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin, daran las providencias mas templadas i disimuladas para que se consiga el efecto sin que se note el cuidado".

Aquestes instruccions, tan insidioses i dissimulades, del monarca que proclamà el Decret de Nova Planta, venen a tomb per a il·lustrar aquest comentari de l'article de Pilar Rahola, publicat el 15 de gener d'enguany, al diari AVUI, sobre l'oblit dels catalans, d'en Miquel Badia, assassinat, junt amb el seu germà Josep, a Barcelona, al xamfrà de Muntaner i Diputació, el 28 d'abril de 1936.

L'oblit, en el cas dels màrtirs independentistes, i de passada, dels arguments independentistes, s'intenta provocar des de l'estat dominant, amb l'annuència dels botifarres, dels autonomistes i dels col·laboracionistes de torn.

I és que l'infàmia necessita el silenci per a assolir els seus objectius.

I és així, en el silenci, que s'intenta fer oblidar els Badia.

Però l'oblit no és total, i uns quants, pocs però aferrissats i, en tot cas, més nombrosos que el que els enemics de Catalunya voldrien, lluitem contra l'annul·lació de la nostra memòria.

Entre d'altres, som la gent d'Estat Català.

Bé que som un partit minoritari i testimonial, any rera any tenim un record per els nostres militants històrics.

Pocs saben, pot ésser perquè no som gaire baladrers, que la tomba dels germans Badia, es troba just davant de la d'en Macià, i que cada any, el matí de Nadal, hi pujam a fer una ofrena i un homenatge al nostre ideòleg i fundador, en Francesc Macià, i també tenim paraules de record per els germans Badia.

Ens permetem de convidar-vos-hi. Tampoc es sabut que, cada any, fem un acte íntim, el dia de l'assassinat dels Badia.

Està clar que, en un comportament ofidic, els mitjans de comunicació fan com que no se'n assabenten.

I es que la serp intenta actuar en silenci i s'auto anomena democràtica, quan no ho és ni de bon tros, i de totes passades, s'esforça, i sovint aconsegueix, en domesticar els mitjans de comunicació, manipulant així l'opinió pública i sumint el poble en una mena de totalitarisme hipòcrita i cofoi que cuida d'espantar per tot arreu que la democràcia i la transparència són ella, quan la realitat és que la tirania més sibil·lina i capciosa està dominant la vida del comú.

LA SERP...

Així, dominant els punts estratègics de la comunicació, intenta trencar la memòria del poble, ofegant-lo en conceptes buits i en fal·làcies, desviant l'atenció de la majoria i comprant la voluntat dels mesquins.

L'estat, que no és ni espanyol, sinó que és pura i simplement castellà, intenta introduir els catalans en un laberint conceptual, utilitzant les més diverses ideologies per a dividir-nos. Quanta raó tenia en Macià quan deia: "Catalans! Catalunya!" i servint-se, fins i tot de la provocació i de la infiltració, en un intent d'aconseguir l'independència de la nostra nació.

I tot això en silenci, car no es bo esvalotar el galliner.

Sortosament, molts, com en Jaume Ros i Serra, autor del llibre "Miquel Badia, un defensor oblidat de Catalunya", servem la memòria col·lectiva. Així, la realitat serà sempre la que es, de manera que el temps treballa, amb caparrudesa i de manera persistent, a favor dels drets dels pobles.

Com manifesta na Pilar Rahola en el seu article i a estat català hi estem totalment d'acord, l'independentisme català és essencialment pragmàtic i s'imposarà, no únicament perquè tenim una llengua, una història, una cultura i un tarannà propis, si no que ens cal el poder per a estructurar en funció de la nostra personalitat col·lectiva i de la nostra situació geogràfica, la nostra economia i al nostra societat.

Per si això fos poc, l'ofidi, per molt que intenta ofegar-nos, no pot, ni podrà mai lluitar contra les nostres idees ni contra el nostre esperit, i tal com deia en Francesc Pujols, i està gravat en pedra picada i escrit mantes vegades en els seus papers:

"L'esperit català rebrosta sempre i sobreviu els seus il·lusos enterradors".

I es que la cultura i la personalitat del nostre poble són l'arma invencible dels catalans.

No hi fa res que l'estat espanyol ens apliqui la llei ofidica i sinuosa del silenci, perquè la veritat acaba sempre per imposar-se.

Dit d'una altra manera, tal com el record dels Germans Badia, s'ha obert camí, a través de seixanta anys, gràcies a en Jaume Ros i Serra, també els catalans de demà, s'obriran camí cap a llur pròpia veritat.

Només ens cal, als independentistes, crear una plataforma unitària on ens entenguem i ens fem entendre.

I a partir d'aquí, fer memòria dels nostres pensadors, que constitueixen

el nostre criteri col·lectiu sobre la realitat.

Aquell dia, Ramon Llull, Ramon Sibiuda, Lluís Vives, Jaume Balmes, Cristófol Colom, Llorenç i Barba. Francesc Pujols, Josep Trueta i molts més, guanyaran batalles després de desaparèixer físicament, que morts no ho són. Perquè llurs esperits viuen i viuran per a sempre en les seves obres.

Aleshores, quan el nostre poble assoleixi la seva pròpia dimensió, lluny ja dels silencis reptants dels mitjans de comunicació, proclamarà els seus drets, que són iguals, exactament iguals als de totes les nacions existents.

Tinc confiança doncs, en que els silencis del rèptil, seran trencats, que la conspiració ofidica esdevindrà defensiva, i que el cas dels...

LA SERP...

... Badia i molts altres temes, desbordaran la llera que ens han intentat d'imposar, que la democràcia de l'anomenat estat espanyol acabarà per ésser veritable i que, finalment acabarà reconeixent el dret a l'autodeterminació, i que si no el reconeix, acabarem per aconseguir la nostra llibertat, per la via del reconeixement internacional.

En síntesi, i per acabar, ens escau als independentistes crear un fòrum on la veritat circuli lliurement, en la tasca decisiva de destruir el pacte de silenci que ens envolta, i així, divulgar arreu temes com el del dèficit fiscal, el de les dificultats per a internacionalitzar la cultura i els fets catalans, tan el que es refereix a esports com a recerca filosòfica o científica, l'intent d'ofec de la indústria i de les finances catalanes com de la pròpia llengua, l'absència, forçada, de personalitat jurídica internacional catalana, l'ocultació deliberada de la nostra pròpia història, en la intenció insidiosa i flagrant de fomentar l'autoodi, que no és altre cosa que la pitjor de les ignoràncies: la ignorància d'un mateix. Ω

Ferran Margarit Membre del Consell Polític d'Estat Català.

Fa 6 anys que na Fina Gonzalez de Catalunya regenta la **Perruqueria Nuevo Estilo** al Viver.

Fa 22 anys que n'Encarna Perez de Granada regenta el **Forn Crist Rei** al Viver. El seu sogre, Antoni Morey va obrir aquest forn, que encara crema llenya de pi, ara fa 62 anys. N'Encarna Perez és lectora de l'ESTEL des de fa un parell d'anys i ens confessa que s'adeliita amb la seva lectura i que ha après molt de la Història de la seva terra d'ençà que el llegeix: a après de com els castellans envaïren Andalusia, de com els robaren la terra i les cases que es repartiren entre els castellans -uns homes petits que els deien "Grandes d'Espanya" que deixaren els andalusos sense res i dins la més completa misèria. N'Encarna recomana la lectura de L'ESTEL als andalusos a fi de que aprenguin a tenir ràbia als seus opressors castellans.

Els Navarro, pare i fill, fa 32 anys que regenten el **Taller Navarro** al Viver. És el taller de cotxes més antic de la barriada.

En Josep Antoni Leiva de Neus (Catalunya) fa 2 anys que ha obert el **Taller de Pintura De Neus** al Viver. Pinta cases interiors i faç

N'Antoni Pelaez de Catalunya, fa 2 anys que regenta el **Bar Casa Toni** al Viver. Despatxa les tapes i les begudes.

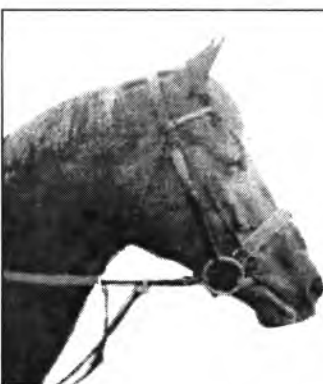
El matrimoni Simó-Siquier regenta la **Fabrica de detergents industrials i domèstics SIM** al Viver.

Fa 8 anys que na Júlia Garcia de Castella va obrir la **Carnisseria Júlia** al Viver.

Fa 3 anys que n'Elisabet Parejo de Sevilla va obrir la **Botiga de queviures Isa** al Viver.

Figuerola EQUITACIÓ

- Cavalls
- Selles
- Guarnicions
- Accessoris

Carrer de L'Heura, 2 i 4
Tlf. 47 86 82 Particular 27 22 07
07007 Es Rafal (Ciutat de Mallorca)

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). IV part

1978: el PSM i la consolidació del nacionalisme mallorquí d'esquerres (II)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI, ESCRIPTOR

Les eleccions de l'any 1979: un PSM reforçat

Però s'apropaven les eleccions municipals i al Consell General Interinsular. Quan tothom -caciquisme illenc i esquerra reformista- es pensaven que havia sonat l'"hora" final del nacionalisme d'esquerres, i ordien venjar-se del nostre recent rebuig a la reforma del sistema, a l'abstenció davant la constitució monàrquica, capitalista i centralista, l'acumulació de forces produïda per la unificació d'Inca (unitat PSM-majoria d'OEC) donà el seus fruits. A Ciutat, una activa militància, reforçada per la incorporació de gent del moviment sindical i veïnal donà suport a una candidatura formada per Jaume Obrador, Josep Bernat, Rosa M. Bueno, Josep Fiol, Josep Castillo, Joan Perelló, Guillem Ramis, Paco Mengod, Bartomeu Carrió, Magdalena Moncades, Joan Font, Xesca Velasco, Maria Sastre, Jaume Moncades, Jaume Arrom, Joan Hernández, Inés Vich, Miquel López Crespí, Enric Molina, Guillem Pomar, Conxa Moreno, Carlos Maldonado, Rafel Oliver, Josep Martínez, Teresa Miserol, Joan Borràs i Manolo Delgado. En Jaume Obrador sortí regidor i, més endavant, amb un pacte amb el PSOE i el PCIB, aconseguiren proclamar batle a Ramon Aguiló. Com molt bé explicava Sebastià Serra (vegeu el fulletó Palma, entre la realitat i la il·lusió, pag. 43): "Jo aleshores era Secretari Polític i record la tasca que férem d'acostament a la Unió de Pagesos de Mallorca, de resultes de la qual ens donaren suport a través d'independents. Els resultats foren bons, atès que obtinguérem dos representants al Consell General Interinsular: Gabriel Majoral per Mallorca i Andreu Murillo per Menorca. Al Consell de Mallorca aconseguírem entrar, a més d'en Biel Majoral, a Pere Llinàs com independent". Més endavant arribaria la crisi d'Esquerra Mallorquina. Però aquesta és ja una altra història en la qual l'autor d'aquest article ja no hi va participar.

1978: el PSM contra el procés de desmobilització popular impulsat pels partits del consens

El procés de reforçament del PSM com a conseqüència de la unitat amb la majoria de l'OEC es féu patent molt abans de les eleccions municipals i al Consell Interinsular del 79. El mateix any 78, pocs dies després del Congrés d'Unitat a Inca, amb motiu de la Diada Nacional (boicotejada pels partits monàrquics i partidaris de la "sagrada unidad de España" -els promotors del Pacte Constitucional amb el franquisme reciclat-) ja se sentí l'embranchada del nou partit reforçat. Com molt bé explicava l'editorial de la nostra revista (Mallorca Socialista, núm. 8), el PSM s'enfrontava en solitari a la política de desmobilització i consens amb el franquisme reformat que portaven a terme els partits dits majoritaris. Aquests partits d'ordre, atemorits davant la gran manifestació nacional unitària del 29 d'octubre del 77, procuraven fer tot el possible (en apropar-se la data del 29-XII-78) per a desmarcar-se d'una nova convocatòria reivindicativa.

Els partits del pacte (PSOE, P"CE, UCD, AP, etc) tenien por que el poble, les seves avantguardes més actives (PSM, MCI, moviments veïnal, ecologista, sindical, de la dona, estudiantil, pagès...) qüestionassin les limitacions que ells -servils- posaven a les llibertats. Cal no oblidar que, amb l'acceptació de la constitució que propugnaven, s'oferien al capitalisme i a l'imperialisme espanyol com a garants de "la unidad de España", de l'economia de mercat (capitalisme) i de la monarquia que ens llegava el dictador, i, eren per tant, sense cap mena de dubte, els enemics més aferrissats de la República i de la unitat dels Països Catalans.

UCD, PSOE, P"CE: contra la Diada Nacional

Constatant aquesta difícil situació, el carreró sense sortida al qual ens volien portar les forces d'ordre,

Els comunistes de les Illes (OEC) eren l'avantguarda del nostre deslliurament nacional i social. El primer de l'esquerra, dempeus: Antoni Mir, l'actual President de l'OCB. A la dreta, despeus, Mateu Morro, exsecretari general del PSM. El segon de la dreta, ajupit, Miquel López Crespí.

espanyolistes i promonàrquiques, l'editorial de la nostra revista deia: "Per al PSM el dia 29 d'octubre del 77 marca una fita molt important dins la història del poble de Mallorca i ha de tenir -sense cap casta de dubte- la seva natural continuació en els anys següents.

'La pèrdua d'interès per la política i la desmobilització provocades per la política de 'consens' (manifestada als mítings dels 'majoritaris' previs al referèndum, a la manifestació antiterrorista, etc.) no han d'esser cap obstacle per a això, sinó que -ben al contrari- han de constituir estímuls per promoure una revitalització de la participació popular dins l'activitat política mallorquina.

'Malauradament, aquest no fou el raonament de la UCD, del PSOE i del PCIB [P"CE] quan, quinze dies abans de la Diada, fent-se por de la previsible escassa assistència, feren anques enrere i, amb l'esperança que les altres forces farien el mateix, confiaren que la Diada del 78 quedaria en simple 'aquí no ha pasado nada'.

'Però el PSM, notablement enfortit arran del seu quart congrés, convençut que els interessos nacionals i de classe estan sempre per damunt dels interessos de partit, no estava disposat a passar per la lògica partidista dels majoritaris. I el dia 30, sense haver tengut temps

quasi bé per preparar-la, sense cap casta d'ajuda o subvenció, una sèrie de partits i organitzacions feien possible la celebració -amb tota dignitat- de la nostra Diada Nacional".

Cal recordar que, en aquelles circumstàncies difícils per al nostre partit, els col·lectius i organitzacions que treballaren per l'èxit de la Diada Nacional foren: la Coordinadora d'Associacions de Veïns, el CSUT, el Sindicat Lliure de la Marina Mercant, la Lliga Comunista Revolucionària, el MCI (i un petit sector de l'extinta OEC que havia estat absorbit pel MCI), el Partit Carlí i algunes agrupacions del PCE (marxista-leninista).

El fals autonomisme de les forces espanyolistes i promonàrquiques (UCD, PSOE, P"CE)

L'antinacionalisme de les forces espanyolistes i promonàrquiques es fa evident sempre en qualsevol conjuntura especial. Era el cas de l'any 78 quan els revolucionaris mallorquins provàvem de servir l'herència de la gran manifestació de l'any 77. La iniciativa per a continuar en la línia començada un any abans havia sortit del PSM. Pel setembre del 78, el PSM havia convocat totes les forces polítiques, sindicals i culturals que l'any anterior participaren en la Diada del 29 d'octubre. L'objectiu era continuar

la tradició d'aquell històric dia, que indubtablement suposà una fita de singular importància en la lluita dels mallorquins pel seu autogovern. Com explicàvem en el núm. 7 de Mallorca Socialista (pàg. 2) sabíem les dificultats que comportava fer una Diada d'aquest tipus amb partits d'àmbit estatal, però teníem la ferma convicció que -en aquella especial situació política- era necessària una mobilització massiva i tan unitària com fos possible de cara a l'autonomia.

El perill, el truc dels partits d'ordre, dels promonàrquics (especialment la proposta del P"CE i de CCOO), era provar d'emmarcar les reivindicacions autonòmiques del poble mallorquí dins els límits imposats per la Constitució. Això suposava (i ells, el P"CE, CCOO, PSOE, UCD i PTE ho sabien) el trencament de l'esperit unitària de la Diada. No tan sols perquè amb això obligaven a retirar-se de la convocatòria els partits que com el PSM demanàvem per al nostre poble un marc més ampli de llibertats del que assenyalava la Constitució, sinó també perquè obligaven a definir-se sobre la Constitució entitats que -per l'heterogeneïtat dels seus membres- es trobaven impossibilitats de fer-ho: Obra Cultural Balear, associacions de veïnats, etc.

P"CE, UCD, CCOO, PSOE, sectors del PTE, etc, caigueren dins la trista postura dels que, per aprofitar la Diada per a fer política de partit i propaganda per al referèndum, no dubtaren ni un segon en trencar la possibilitat que existia de repetir l'any 78 l'èxit del 29 d'octubre del 77. Com explicaria més endavant el company Daniel Bastida en un magnífic article ("Com fou possible la Diada Nacional") publicat a la nostra revista Mallorca Socialista (núm. 8): "La classe dominant, posada a triar entre Mallorca i els seus interessos, trià aquests i, lògicament, els seus mitjans de comunicació no sols no potenciaren la celebració, ans la torpedinaren i en minimitzaren els resultats. Alguns partits forasters seguiren les directrius de Madrid de no augmentar el sentiment nacional mallorquí. Evidentment que no es justificaren públicament així. Argumentaren que vistes les migrades convocatòries polítiques assolides al llarg de l'any i l'evaiement' de la 'moda' nacionalista, era millor, en no esser previsible una concentració gegantina, no fer-ne cap. És a dir, volien

E P I I

**PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ,
A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR**

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970) IV part

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL de Mallorca (d'agost del 1997 fins a l'agost del 1998)

Per demanar números endarrerits, telefona al **26 50 05**

La Diada Nacional de 1978.

demonstrar que a Mallorca no s'interessa ningú per les reivindicacions nacionals".

30 de desembre de 1978: la plaça Major de Ciutat plena de militants i simpatitzants de l'esquerra conseqüent

Tot el nou partit unificat es llança com un sol home, amb valentia i coratge, a garantir una Diada Nacional digna, malgrat el boicot dels promonàrquics i els atacs constants de la premsa oficial, que no podia digerir aquell sobtat reforçament del nacionalisme d'esquerres en el moment més delicat de la seva existència.

Cal deixar constància per a la història -si nó, hi ha la possibilitat que ho passi per alt algun dels nostres historiadors "objectius", és a dir, d'aquells que no s'embruten les mans agafant posicions a favor de la dreta o l'esquerra, a favor de les nacions oprimides per l'imperialisme- de l'èxit de la convocatòria.

La Diada Nacional del 30 de desembre de l'any 1978 va significar la major mobilització ciutadana realitzada a Ciutat en tot l'any. Malgrat les provatures de certs redactors polítics (excepció feta dels d'Última Hora) encaminades

a desvirtuar la Diada, i malgrat els esforços unitaris fets constantment pel nostre partit [el PSM] a fi que totes les forces d'esquerra i nacionalistes se sumassin a la reivindicació per l'Estatut d'Autonomia -UCD, PSOE i P"CE no hi varen voler participar-, més de dues mil cinc-cents persones escoltaren el parlament fet per en Baltasar Llompart en defensa dels nostres drets nacionals i de classe i seguiren amb animació constant fins a altes hores de la nit la festa popular en què participà el poble activament així, com na Maria del Mar Bonet, la banda de Montuïri, en Biel Caragol, el glossador Llorenç Mora, na Bel Cerdà i el seu grup Aliorna, en Miquel Àngel Rubert...

¿Qui podia dubtar aleshores de la importància del procés d'unitat del nacionalisme d'esquerra, del socialisme autogestionari, que havia tengut lloc a Inca feia pocs dies? Il.lusionats, tots els militants del PSM provàvem d'aturar la desmobilització popular imposada conscientment pels partits proconstitucionals durant tot el 78. Aquesta tèrbola política antipopular de desmobilització topava així amb la decidida voluntat dels partits d'esquerra conseqüents i defensors dels nos-

tres drets històrics. Els crits de "Volem l'Estatut!" i "Visca, Visca, Mallorca socialista!" ressonaren altre cop resplendents malgrat els esforços per silenciar-los i, amb els himnes de La Internacional, Els segadors i La Balanguera enmig d'un estol esplendorós de senyeres, aquella part activa, tremendament combativa del poble mallorquí, es trobava altre cop a si mateixa. Ningú no podia dir que a Mallorca en aquelles hores de tantes claudicacions i girades de camisa, no hi havia gent dempeus pels seus drets.

PSM: la campanya per l'abstenció davant la constitució espanyola promonàrquica, capitalista i negadora del dret a l'autodeterminació i federació dels Països Catalans

El que de veritat molestava els nostres detractors (tots els partits que havien acceptat la reforma) era la nostra clara postura davant del referèndum constitucional. Per això l'intent de criminalitzar-nos, l'intent de fer passar els mítings del pare Xirinacs (que vengué a Mallorca convidat pel PSM per a reforçar la nostra campanya contra les limitacions constitucionals a la democrà-

cia) com una "apologia del terrorisme", i el mateix Xirinacs com un "defensor de grups terroristes". Tot es va emprar contra el nou partit unificat!

En el número 7 de Mallorca Socialista, el PSM havia deixat ben clara la seva posició davant els pactes fets d'esquena del poble i que anaven contra els drets de les nacions oprimides per l'Estat capitalista i imperialista espanyol. Deia el partit en aquella conjuntura (aprova-ció de la Constitució espanyola): "Una Constitució no sols serveix per a garantir unes determinades llibertats; el seu àmbit d'acció comprèn també el sistema socio-econòmic de l'Estat, la seva estructura interna... etc, etc.

I aquestes són qüestions fonamentals que també han de tenir-se en compte a l'hora de decidir el vot en el proper referèndum. D'aquí que, perquè una Constitució sigui autènticament democràtica, ha de deixar oberta la solució d'aquestes qüestions al lliure joc democràtic, sense imposar tal o qual solució.

D'aquí que és ANTIDEMOCRÀTIC que es constitucionalitzi el sistema capitalista com a sistema socioeconòmic de l'Estat (marginant, per tant, a tots aquells que desitgem una transformació autèntica i profunda de la societat en un sentit de major justícia i igualtat); i d'aquí que sigui ANTIDEMOCRÀTIC que la Constitució no prevegi una estructuració de l'Estat d'acord amb el lliure joc de les voluntats dels diferents pobles que el componen.

Aquesta Constitució, per tant, ha d'esser considerada ANTISOCIALISTA i ANTINACIONALISTA". I en conseqüència amb aquesta anàlisi, el PSM demanava l'abstenció en el Referèndum constitucional. Posició ben coherent amb els principis democràtics, socialistes i nacionalistes que el partit havia defensat sempre i que, llavors, congriaven les ires de tots els servils de la maniobra de consolidació de l'Estat monàrquic, centralista i capitalista que l'acceptació de la constitució espanyola comportava (i comporta encara avui!). Ω

El nacionalisme dels partits nacionalistes

En els mitjans de comunicació es dona a entendre que existeixen dos partits nacionalistes a Mallorca: UM i PSM. Tant ho han dit, que socialment ha arribat a quallar aquesta idea.

Idó bé. Jo pens que ni l'un ni l'altre estan a l'altura que pertoca a les necessitats polítiques d'una població que se sent defraudada pel nacionalisme tímid, poruc i condicionat que demostren aquests partits que queden endarrerits en relació amb el que demana avui dia la societat malloquina.

Isi no, que m'expliquin a que ve la proliferació de noves formacions, associacions, grups... que naixen per a defensar Mallorca de la invasió germànica, de la invasió espanyola, etc, o per a defensar i promocionar la cultura i la llengua pròpia de Mallorca.

D'aquesta manera, els darrers temps han nascut associacions per defensar unes coses les defenses de les quals, en teoria haurien de defensar els partits nacionalistes, però evidentment, davant la manca de dedicació i coratge d'aquests partits, han hagut de sortir iniciatives per a omplir el buit que han deixat aquests partits als mallorquins que estan delerosos per una Mallorca més nostra, més culta, on s'utilitzi la llengua catalana que ens va dur el Rei En Jaume fa prop de 800 anys i amb més estima per a les nostres tradicions.

Menys polític i amor als càrrecs i més dedicació humana i tècnica per als nostres assumptes és el que haurien de tenir aquests partits.

El que fa vessar el tassó del seu "antinacionalisme" és la bel.ligerància amb que han reaccionat davant d'aquestes iniciatives. Potser per amagar la seva ineptitud i manca d'iniciatives nacionalistes, aquests partits no sols no recolzen aquests col.lectius que lluiten amb patriotisme, sinó que fins i tot (com fa UM) els veten, i miren que els mitjans de comunicació silenciïn les activitats d'aquests col.lectius, aconseguits a base de sang, suor i llàgrimes, moltes vegades.

La seva lògica és clara: si se silencien les vertaderes iniciatives nacionalistes d'aquests grups, se silencia que ells, amb la seva ineptitud i fals nacionalisme, no han volgut o no han pogut fer-les. En qualsevol dels casos, fan mal, molt de mal a Mallorca. Veritat Senyora Munar?. Ω

Pere Felip i Buades

DIESEL I GASOLINA - XAPA I PINTURA

Talleres
JORA S.L.
Jorge López Ferré
Rafael Fuentesal González

Carrer Tenor Bou Roig, 30
Tf. 47 28 06
Es Viver (Ciutat de Mallorca)

RECORDA

Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent

EL PAÍS HO NECESSITA

LES MANS AL FOC (XVIII)

De quan no hi havia objectors

PERE GRI

Els nuclis de la filosofia de Nietzsche posen en qüestió pràcticament tota la tradició del pensament d'Occident. Per a Nietzsche, la metafísica és l'essència del que s'ha anomenat filosofia, és el que distingeix tot el projecte de pensament que defineix la nostra cultura. Aquest autor, ens presenta l'ideal d'una cultura ahistòrica, l'única que pot estar el servei de la vida. El que és ahistòric té la certesa de que no ho ha estat pel dubte. Amb la història apareix la possibilitat que el que s'ha viscut pogués haver estat diferent, i apareix la necessitat de la justificació.

La incomprensió d'aquest concepte de la història és per a Nietzsche

che la causa d'una profunda crisi. La unitat d'una cultura, la unitat de l'acció es tornen impossibles en la mesura en que manca la referència de la història de la vida. El que reclama Nietzsche és interpretar el fet històric com una pregunta que impulsa cap endavant en un camí d'obertura i el que crítica són les respostes uniformes que en la seva indiferència, no són més una manera d'eliminar l'aparença erudita per governs, esglésies, acadèmies, costums i covardies dels homes.

La funció de la filosofia històrica serà, doncs, fonamentalment la crítica de les perspectives transcendentals des de les que la metafísica interpreta l'existent.

Jo no voldria arribar tan lluny, però comprenc que a un vitalis-

ta a les totes no li hauria fet gens de gràcia que l'afectàs un dels acords que va prendre el nou Ajuntament de Porreres el dia 8 de febrer de 1937, que diu el següent: "Designar al metge titular D. Gregori Barceló Sastre pel reconeixement facultatiu dels mossos de l'actual quinta i revisions dels dels anys 1935 i 1933 sense cap retribució per obligar-lo a donar aquests serveis segons l'Art.2 lletra J del Reglament del cos de metges d'assistència pública".

Aquest fet, si el miram amb una perspectiva històrica tradicional, l'hauríem de relacionar immediatament amb l'esclafit de la guerra, i tenir en compte que en aquells moments era pràcticament impossible declarar-se objector de consciència, encara que es podien al·legar motius per no haver d'anar al front, però no d'aquests tipus.

Per això, a ningú sorprendrà que la següent resolució presa pel Consistori en aquella mateixa sessió fos que "es va donar comp-

te d'una instància subscripta pel contractista de les recaptacions municipals D. Lluís Garau Bover per la que manifesta que, havent estat cridat a files per l'exèrcit, es veu en la impossibilitat de poder dur a efecte amb la puntualitat que es requereix la recaptació que té al seu càrrec, com també els cobraments endarrerits, per la qual cosa interessa que es deixi sense efecte aquella contracta". Pels esmentats motius, i potser per algun més que hi havia pel mig, el Consistori decidí anul·lar la subhasta.

Si miram l'assumpte des d'una perspectiva ahistòrica, el recaptador no tendria perdó, per no haver fet ús del seu dret a objectar, per exemple, dient que, com que tenia una bona feina a l'Ajuntament de Porreres, no disposava de temps per ingressar a les files de l'exèrcit, la qual cosa, encara que li hauria pogut costar la vida, a la llarga l'hauria omplert de glòria. Ben segur que, en el fons, sentia atracció per aquella cosa del Moviment Nacional.

Segons Nietzsche, no hauríem de sentir cap mena de compassió per aquesta persona, ni pel que li passàs en la guerra, ja que havia donat el seu consentiment per anar-hi.

Avui en dia, encara hi ha molts de joves que accepten de bon grat d'ingressar a l'exèrcit, si bé l'Estat s'ha d'enfrontar a un gran nombre d'objectors i insubmissos declarats, per fer-los passar pel tub.

Jo crec que les persones han de fer valer el que considerin els seus drets, però sense que això suposi cap dificultat greu per la societat. Si la guerra és necessària, més ho és la pau, però la societat i l'individu, a vegades segueixen rutes diferents. Les guerres no es podrien fer sense el col·laboracionisme dels ciutadans, és per això que l'Estat sempre recorrerà a tots els mitjans possibles per aconseguir la lleialtat de cadascun dels ciutadans del seu territori. Encara que, per contra, el deure dels ciutadans sigui evitar-ho. Ω

Llengües i minories

L'aranès

L'aranès es xerra a la Val d'Aran (Vall d'Aran), un territori de 600 km2. amb 6.000 habitants que està situat a la vessant atlàntica dels Pirineus. Administrativament pertany a Catalunya. La vall està dividida nou municipis: Vielha e Mijaran, Naut Aran, Canejan, Bossòst, Es Bòrdes, Vilamòs, Bausen, Arres i Les.

Història

El 26 de maig de 1991 va ésser una data molt important per la Val d'Aran degut al fet que aquest dia va recuperar el "Conselh Generau" (el Consell General); òrgan d'autogovern que va ésser abolit 157 anys enrera quan es va crear la província de Lleida el 1833, on es va

quedar la Val d'Aran inclosa.

Al 1313, el rei en Jaume II a una carta magna va concedir als aranesos el privilegi de posseir les seves terres i d'estar lliurats de tot tipus de vassallatge (fins i tot el reial), i d'impostos. Aquests furs varen ésser confirmats i acatats per tots els monarques de la corona catalano-aragonesa. I també pels reis de la casa borbona amb Ferran VII el 1817 i amb n'Elisabet II el 1846.

El decret de nova planta que va abolir totes les institucions i llibertats catalanes, valencianes i mallorquines, no va afectar les araneses.

El 1834, la reina regent Maria Cristina, aboleix les llibertats i institucions araneses amb la creació de la província de Lleida.

El 21 de maig de 1931, el dipu-

tat de la Mancomunitat i de la província per Tremp-Vielha i el president del centre aranès de Barcelona demanen al president de la Generalitat, Francesc Macià, en un document, la devolució de les institucions i llibertats araneses. La Guerra Civil i la posterior dictadura militar eliminaria qualsevol intent encaminat a aquests objectius fins els nostres dies.

Llengua

L'aranès és el dialecte gascó xerrat a la Val d'Aran i que pertany a la gran família dels parlars occitans. Segons un estudi del Departament de Cultura de la Generalitat, el 58'5% de la població s'expressa amb normalitat en aquesta llengua, el 80% l'entén i només el 6'8% no l'entén ni el xerra. Ω

Hèctor Hernández presenta a la Universiada la seva declaració d'insubmissió

N'Hèctor Hernández fa presentar la setmana passada la seva declaració d'insubmissió als responsables de la Fundació Universiada, entitat que li va ser assignada per realitzar la Prestació social substitutòria.

N'Hèctor fou rebut per Luís Prieto, responsable de la Fundació, que li va signar una declaració a través de la qual l'escriptor explicava els motius de la seva insubmissió al servei militar i a la prestació social substitutòria.

N' H è c t o r Hernández, que va acudir a la cita amb el suport d'alguns membres de la Plataforma Antimilitarista de Mallorca, esgrimeix motius basats en el pacifisme i en les llibertats individuals per declarar-se "insubmis a un esclavatge imposat per un país que no és el meu per motius històrics, culturals, lingüístics i d'identitat". Redacció. Ω

L'escriptor Hèctor Hernández

**PINTURA NAVAL
ROI D'ARENA
MOQUETA-LACATS
PINTURA DECORACIÓ
RETOLACIÓ I GRAVATS**

Juan Moreno

Carrer Canonge Antoni Sancho, 48
Tlf. 470199 Fax 470719 Mòbil 908539557
07009 son Fuster-Ciutat de Mallorca

**Academia
de Baile
ZAFIRO**

Carrer Canonge
Antoni Sancho, 48

Tlf. 470199/470719

07009 Son Fuster
Ciutat de Mallorca

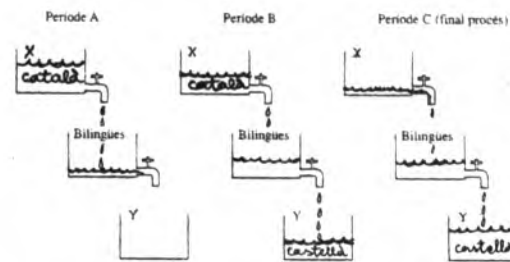
• BALLS DE SALÓ

Nivell d'iniciació i perfeccionament.

Blues, Fox-Trot, Pas doble, Xa-Xa-Xa, Boogie, Rock & Roll, Vals, Mambo, Salsa, Merengue, Tango, Sevillanes.

• CURSOS MONOGRÀFICS

• CLASSES PARTICULARS (cita prèvia)

ANY 2.050: Surten a la llum els plans de la "solució final" del PP-ABC per a "normalitzar el bilingüisme".

Fa 2 anys que el matrimoni Ventura-Fernandez regenta la **Cafeteria Son Cladera Nou** (entre son Cladera i es Viver). Despatxen begudes, plats combinats i entrepans.

Fa 8 anys que n'Antònia Moreno regenta la botiga de distribució de productes per a perruqueria **Línia Professional** al Viver.

Fa 9 anys que els germans Lupiáñez i en Julio Cano obriren el **Laboratori Balear d'Electrònica** al Viver de Ciutat, (instal·len i adoben automatismes industrials). El mes que ve se muden al Polígon de Marratxí.

Na Catalina Estaràs de Valldemossa (cosina dels Valldemossa i de la vicepresidenta del Govern Balear) acaba d'obrir amb el seu fill Miquel Àngel el **Miki Pollastre** al Viver. Despatxen pollastres rostits i altres coses bones per menjar.

L'OTAN: el Llop i la Caperutxeta Roja

PERE FELIP I BUADES

El passat dia 16 de desembre, a Brussel·les, l'Aliança Atlàntica celebrà una sessió "solemne" amb participació dels ministres d'afers estrangers dels seus 16 països membres. La Premsa ha informat que fou un dia de goig per en Matutes. Va oficialitzar davant dels seus col·legues allò que ja havia dit el titular de Defensa, Eduard Serra, dies enrera. Espanya, ha anunciat la seva plena incorporació a la nova estructura militar integrada de l'Aliança.

De manera que la decisió ja està presa. Políticament, la plena integració rebé el recolzament del secretari general del PSOE, Joaquín Almunia, qui, l'11 de desembre de 1997 ho feu públic durant la seva visita a la seu de l'Aliança a Brussel·les.

Que significa aquesta incorporació a l'estructura militar de l'OTAN?

El diari EL MUNDO va amollar la notícia el 4 de desembre: la re estructuració de l'OTAN, i la incorporació d'Espanya a la seva estructura militar, té com a peça fonamental el pla per organitzar en sol espanyol un exèrcit de 50.000 homes disposat a intervenir al Magrib en "hipotètiques operacions de manteniment de la pau, similars als desenvolupats en l'antiga Iugoslàvia". De forma paral·lela, el comandament de l'OTAN a Itàlia, sembla ésser, que té l'encàrrec de preparar intervencions a Líbia.

Explicava aquest diari que l'enomenat "Llarg Termini de l'Aliança Atlàntica", document estratègic aprovat el 2 de desembre pels caps d'Estat Major dels 16 països aliats i recolzat pels ministres de Defensa, inclou aquest desplegament de força a l'Estat espanyol contra el Magrib per considerar que aquest és un dels flancs més dèbils de l'Aliança: "una àrea que, per la seva proximitat al Magrib, podria afrontar riscos associats a inestabilitat potencial, forts moviments transnacionals i emigracions massives.

Sense descartar les forces terrestres, se tracta, fonamentalment de tropes de mar i aire, el comandament dels quals estaria a Retamares (Madrid) sota la direcció del Comandament dels Estats Units a Nàpols. Entre els exemples de possibles intervencions, s'esmenten des d'operacions puntuals de rescat de ciutadans occidentals, fins a "destruir una instal·lació nuclear perillosa".

"El Ministeri de Defensa afirmà que les possibles operacions en el Magrib en les que participi el futur comandament aliat espanyol "no seran agressives". Se limitaran, si arriba l'hipotètic cas, a missions de manteniment de la pau i d'ordre defensiu, com queda clar en l'esperit de l'Aliança i en els apartats del document "Estudi a Llarg Termini de l'OTAN" dedicats a la caserna espanyola". És, doncs, una confirmació en tota regla.

I donaren més detalls: "El Ministeri subratllà que, actualment, l'Exèrcit espanyol no pot aportar a aquestes operacions més de 5.000 efectius, per la qual cosa, si fora necessari en un termini a predir, el despla-

gament d'un cos d'Exèrcit (de 20.000 a 50.000 soldats) en el nord d'Àfrica, el comandament aliat de Madrid hauria de recórrer també a forces d'altres aliats".

Segons "coincidiren forces aliades i espanyoles", l'OTAN estima que per a l'any 2025 en el Nord d'Àfrica "s'acaramullaran" 142 milions d'habitants, i "aquest enorme creixement, la pressió migratòria i la "inestabilitat potencial" fa necessari que el comandament aliat d'Espanya centri la seva atenció en el Magrib.

Fons de Defensa assenyalen que com més responsabilitat se doni al comandament aliat a Espanya, més necessitat tindran les Forces Armades de dotar-se d'equipament i de modernitzar els seu equipament. En quant a efectius, el Ministre de Defensa ha declarat que l'Exèrcit espanyol ha de contar amb més de 100.000 soldats, inclús quan sia purament professional. Què costa això? Quants retalls de pensions? Quants de llits d'hospital menys?

Davant d'aquesta informació, el secretari general de l'OTAN, Javier Solana, ha assenyalat que les accions de l'OTAN no cerquen només defensar els 16 països membres, el que ve a ser una declaració de que l'OTAN està per intervenir també en altres assumptes, i en el territori de països no membres.

Per la seva part, el Govern Aznar -que ha aprovat aquest pla estratègic a l'esquena dels pobles d'Espanya- s'ha limitat a repetir que l'OTAN és una organització pacífica, i que les seves missions són humanitàries. Paraules dignes del llop de la Caperutxeta Roja, doncs a n'aquestes altures ningú mínimament informat i amb un mínim de sentit democràtic pot considerar que la interminable intervenció de les forces de l'OTAN a l'ex Iugoslàvia sia humanitària.

No és d'estranyar que en Gadafi hagi dirigit una carta al rei del Marroc i als presidents d'Algèria i Tunis propugnant la unitat enfront de l'OTAN.

Apart d'innombrables silencis còmplices en Espanya, cal assenyalat alguns elements discordants. En particular, la V Assemblea Federal d'Esquerra Unida, contra el parer del responsable de Relacions Internacionals, Carlos Carnero, es pronuncià en contra de qualsevol intervenció militar en un altre país, encara que sia amb pretextes humanitaris.

¿Nova organitzar el Govern Gonzalez, amb el recolzament de tots els partits, un referèndum trucat damunt l'OTAN, en el que se votà no integrar-se a l'estructura militar?

Tenen els ciutadans de l'Estat espanyol dret a decidir sobre el paper que els plans de l'OTAN assignen a n'aquest país?

Els arguments oficials han dit que l'OTAN, la seva estructura, ha canviat. ¿Significa aquest canvi que a més de seguir essent el porta avions pels avions USA que ataquen Irak, a més de contribuir a l'ocupació de l'ex Iugoslàvia, Espanya serà un centre de l'agressió als pobles del Magreb...? Ω

En Josep Quetgles de Santa Eugènia fa 16 anys que és l'escolà de la **Parròquia des Viver**. Aquesta parròquia fou beneïda pel Bisbe Miralles l'anys 1938 i està situada entre la del Rafal i la des Pont d'Inca a una població de 6.000 persones. Els diumenges hi ha missa en català a les 10 del matí i a les 8 del vespre. A les 11'30 és en castellà. Cada 15 dies hi ha reunions amb les senyores de Càritas de la barriada que organitzen ajudes als necessitats com medicines, factures pendents o lloguer de les seves cases. El rector de la parròquia és Mn. Julià Cifre de sa Pobla i el vicari Mn. Joan Moragues de Ciutat.

Fa 25 anys que na Catalina Cunill regenta la **Botiga Teix** a la barriada des Viver.

Són en Llorenç Rosselló, president; en Gabriel Munar, secretari; i na Catalina Sales, relacions públiques de la **Llar de la Tercera Edat Reina Sofia** de la barriada de la Mare de Déu de Lluç de Ciutat. Tenen unes bones instal·lacions, amb metge i infermera, bar i restaurant amb menú a 475 ptes., ball el dimecres, divendres i dijous. Una excursió cada mes. Tenen una "tuna" de 22 persones que no cobren res mai per actuar. Tallers de tall i confecció, ceràmica pintura i dibuix, ebenisteria. Perruqueria per a homes i per a dones. Abans tot això era d'Insero, però ara és del Govern Balear, i n'estan ben contents amb el canvi.

Fa 6 anys que na Margarida Martorell regenta la **Perruqueria Marga** a la barriada de can Roses de son Cladera.

Fa 2 mesos que el matrimoni Martínez-Barceló regenta el **Pequeño Mesón** a son Cladera. Despatxen les tapes, els entrepanis i els menjars per encàrrec.

Fa 4 anys que el matrimoni Cabanelles-Cabezas regenta la **Cristal.leria Diamant** a son Cladera. Abans varen estar 4 anys a so n'Oliva.

Fa un any que en Salvador Lópes de Cadis regenta el **Bar València** a son Cladera. Són molt mallorquinistes i volen fer-hi la Penya del Mallorca.

“El poder de les imatges”, un homenatge als herois de la resistència contra els Nazis

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Fins al dia tretze del mes de desembre ha romangut oberta una exposició de pintura bielorussa que abarca de l'any 1930, durant l'era staliniana fins al 1970, en plena legislatura de Brezhnev.

Els quadres que destaquen més són aquells que es refereixen als milicians de la segona guerra mundial, màrtirs i herois de la resistència anti-nazi.

Com per exemple:

"JOVE PARTIS A" pintat per Yawgen Zaitsaw l'any 1943

"PER LA NOSTRA BIELORUSSIA" pintat per Uladzimir Sukhaverkhaw l'any 1948.

"PARTISANS" pintat per Mikhail savitski l'any 1963.

"PEL PRIPIAT, 1941" pintat per Viktor Gramyka l'any 1969.

"CANÇO SOBRE ELS PARTISANS" pintat per Vasil Sumaraw l'any 1975.

El conjunt de nacions que componien l'antiga U.R.S.S. (Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques) va sofrir més que ningú l'ocupació, la repressió de l'exercit hitlerià. Es calcula aproximada-

ment que un cinquanta per cent dels morts de la segona guerra mundial eren de nacionalitat soviètica. Això suposa dintre de les estadístiques totals uns vint mil.lions de persones massacrades per l'exercit del tercer Reich a l'Unió Soviètica.

La segona guerra mundial causà als territoris de l'ex-U.R.S.S. mil.lions de desgràcies personals, els vint mil.lions de desapareguts es reparteixen entre els camps d'extermini, els camps de batalla, les represalies a les aldees contra la població civil, i les prisions feixistes.

Quan un destacament de l'exercit alemany arribava a un poble l'arrasava completament i als civils que trobava els afusellava, havent-los fet cavar primer la seva fossa. Com un joc sàdic més dels emprats pels nazis. La raça eslava era considerada com inferior per part dels fanàtics etnocentristes de la raça ària juntament amb la jueva i la gitana. Per això els generals nazis subestimaren la campanya de Rússia i no pensaren en la forta

resistència de la població de nacionalitat soviètica. Tothom feia el que podia per combatre el feixisme, els menuts, les dones, els vells, els joves, els de mitjana edat. L'ajuda dels partisans soviètics va arribar també a altres contra des d'Europa on ajudaren als maquis de països com França, Itàlia, Grècia... Per citar alguns noms: Els russos F. Poletaiev a Itàlia i V. Porik a França, l'azerdbaijà M. Gusenzade a Itàlia i a l'ex-Iugoslàvia, el georgià F. Mosulishvili a Itàlia, l'armeni A. Kazarian a Grècia... Aquesta gent feia feina clandestina als camps de concentració, en fi feren tot el que pogueren inclús en el seu cautiveri per ajudar els seus companys.

La segona guerra mundial suposava una verdadera lluita per la supervivència fins a tal punt que tan a la federació Russa com a la resta de països dels voltants se denomina popularment com "La Gran Guerra Pàtria". Aquesta deixar al darrera mil.lions de mutilats, horfes, vídues... i es va perdre un terç de la riquesa nacional.

Altres quadres que serveixen per il·lustrar la lluita contra el feixisme són per exemple: "PILOT" pintat el 1935 per Yawgen Tsikhanovich, i que és el retrat d'un soldat de les forces aèries. Les forces aèries soviètiques participaren a la Guerra Civil Espanyola com a Brigades Internacionals, i van ser els primers mobilitzats contra la invasió de les tropes nazis el 1941; o "BENVINGUTS A TANKMEN, BIELORUSSIA OCCIDENTAL" pintat l'any 1940 per Monas Manaszon i que representa l'alliberament d'una part de Bielorússia que quedà en territori polonès el 1920, per part de l'armada roja tot entrant per l'est quan Polònia és envaïda pels nazis.

O el quadre titulat "RETRAT DE L'ARTISTA BIELORUSA.

MAZALYOW" en el que el pintor Zyanon Pawlowski immortalitza un amic seu com a patriota que participà a la gran lluita contra el nazisme alemany, amb l'abric de l'uniforme entreobert damunt les espatles i una vena al cap que li cobreix una ferida de batalla.

A l'exposició també trobam els quadres institucionals com "TROBADA DE V. LENIN I J. STALIN A LA CONFERENCIA DE TAMMERFORCE" pintat el 1950 per Anatol Shybynow, primera conferència de les organitzacions militars i de defensa del Partit Socialdemòcrata Obrer de Rússia el 1905, "I.V. STALIN" pintat Isaak Davidovich el 1947, diversos retrats dels líders de la Lliga de Joves Comunistes, Komsomol, "INOBLIDABLE" pintat entre 1961 i 1962 per Kantstantsin Kasmachow, tríptic que humanitza la figura de Lenin...

Però sobretot el que trobam són escenes de la vida quotidiana, és a dir, quadres costumistes, com per exemple "MATI", pintat el 1958 per Monas Manaszon que representa diverses persones esperant l'autobus, "OBRERA" pintat per Ivan Fyatsiaw l'any 1958, "COL.LEGIALA DE PRIMARIA" pintat per Adolf Gugel el 1959...

Juntament amb aquesta mostra de pintura s'han exposat també diverses fotografies publicitàries d'autors bielorussos, entre les quals destaquen les que critiquen irònicament la nova burgesia russa de l'era Yeltsin, al.lusions indirectes a l'alcoholisme del president, i la que fa més angoixa després de veure l'anterior una gorra de soldat de la segona guerra mundial amb medalles honorífiques al dedins tot fent al.lusió a la trista imatge del veterà que ha de vendre les seves medalles per poder sobreviure, ja que aquests no tenen una pensió digna per passar els seus anys de vellèsia. Aquesta darrera imatge ens fa reflexionar sobre la manca de gratitud que pot tenir la freda maquinària estatal amb els qui han arriscat la vida per la seva pàtria i sobre la manca de memòria històrica dels actuals governants que han introduït un capitalisme salvatge i feixista, que s'oblida dels més desamparats.

Les dues mostres es complementen mutuament i ens ajuden a entendre i a comparar els dos règims el comunista i l'actual, i ens desanima que cap dels dos respongui a una verdadera democràcia. Ω

MARY ANN GRUP PERRUQUERIA ESTILISTA UNISEX

C/. Sant Joaquim,
28 baixos
Tel. 757219
Ciutat

C/ Gabriel Cortès,
local 6 baixos
Tlf. 291973
Sa Indioteria

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA PLENA (XVIII)

Expedició catalana a orient

PER RICARD COLOM

La Història que la Ministra Aguirre vol escapar, silenciar i segrestar.

Cridam a tots els professors d'història a la desobediència civil contra la manipulació espanyolista: Ensenyau la nostra història i negau-vos en rodó a la "Formación del Espíritu Nazional" dels talibans de la caverna.

1303: Els poders públics mallorquins intervenen contra els especuladors del gra.

1303-1304: Papat de Benet XI, nat a Treviso.

1303: Des de Messina (Sicília) arriben a Constantinoble **6000 almogàvers amb 39 galeres, comandats per Roger de Flor.** Hi van també com a caps almogàvers: Corberan d'Alet, Ferran d'Aunés i **Ramon Muntaner.** Comença l'expedició de Grècia.

1303: Boicot comercial del Just contra Mallorca, amb corsarisme inclòs.

tardor 1303: Front a la pau Granada-Castella, aproximació Catalunya-Marroc.

10-11-1303: Els almogàvers passen a la península d'**Artaki** (Àsia Menor), d'on foragiten els turcs.

hivern 1303-1304: Els almogàvers hivernen a Artaki.

1303-1377: Vida del gran viatger tangerí Abdal.lah Ibn Batutah Al-Lauati, qui viatjaria fins a Timbuctú, Etiòpia, Ceilan i Pequín.

3.1304: Marroc esdevé de fet **tributari de Catalunya**, com ja ho eren a temporades Tlemcen i Ifriqija.

13-4-1304: Romeu de Marimon, batle de Barcelona, escriu al rei i li explica la gran volada que la draperia hi ha pres gràcies al boicot francès.

4 a 9.1304: **Grans triomfs almogàvers:** derroten els turcs a Germe i Kybistra, i els obliguen a aixecar els setges de Filadèlfia i Tira, ciutats bíbliques de les "7 esglésies" del començ del llibre de l'Apocalipsi. També ocupen Magnèsia i Efes.

6.1304: Septa (Ceuta) es revol-

ta contra el Marroc, que demana ajut a Catalunya, la qual refusa intervenir-hi per no intranquil·litzar als castellans. Refredament de la relació amb el Marroc.

ca. 7 a 8.1304: 1200 almogàvers comandats per Bernat de Rocafort arriben a l'Àsia Menor: Units als altres, fan recular els turcs cap als contraforts del Taure.

15.8.1304: Victòria almogàver a la **batalla del Taure.**

ca. 8 a 9.1304: Els almogàvers arriben **als ports de Cilícia.**

8.1304: A Torellas, entre Tarazona (Aragó) i Agreda (Castella) reunió de les Corts castellanques i aragoneses, amb les de Portugal que hi fan de mitjancers: **repartiment del Regne de Múrcia.** estiu 1304: **Violenta incursió granadina** contra el sud valencià: **cremencocentaina** (Comtat), on han assetjat Roger de Lloria durant 3 dies.

1304: Matrimoni de Robert, futur rei angeví de Nàpols, amb Sança de Mallorca.

10.1304: Roger de Flor es crida a Constantinoble i la "Gran Companyia" almogàver s'estableix a Gal.lípoli, on se li ajunta Berenguer d'Entença amb 1300 almogàvers. Des de la península de **Gal.lípoli** dominen les comunicacions marítimes de Constantinoble.

11.1304: Roger de Flor, victoriós, és nomenat **Cèsar de l'Imperi Romà d'Orient** dels Paleòlegs.

Els genovesos, aliats dels Paleòlegs -dinastia en el poder-, reben amb gran recel als almogàvers.

2 a 3. 1305: Repartiment del Regne de Múrcia i **configuració quasi actual del Regne de València.** El Just renuncia a

Cartagena com a esquer per a l'aliança amb Castella contra Granada.

4.4.1305: **Assassinat de Roger de Flor** pel "basileus" Miquel IX, fill d'Andrònic II, recelós de les seves ambicions.

7.4.1305: Matança de catalans a Constantinoble.

5.1305: **Venjança catalana** contra l'Imperi grec. La sang corre pel barri genovès de Constantinoble.

1305: **Mor el gran militar Roger de Lloria**, el major entre els militars catalans de tots els temps.

Tot seguit, els berbers de l'illa de Gerba es revoltent contra els seus hereus (vassalls del Casal de Barcelona) i hi son ajudats pels solda de Tunis.

El Just assoleix la ratificació del Tractat del 1301 pel soldà de Tunis, gràcies a l'alcaid de la milícia catalana.

Mor torturat, decapitat i esquarterat el mític Guillem Wallace

(**Braveheart:** cor valent), heroi popular escocès contra la ocupació anglesa, traït per l'abjecta noblesa col.laboracionista (els botifarres escocesos).

Estan bastint les muralles de

Gandia (la Safor).

1305-1306: Defensa almogàver de Gal.lípoli contra els grecs. Hi és en Ramon Muntaner, com a governador de la plaça.

1305-1307: Berenguer d'Entença mana els almogàvers que saquegen la Tràcia, des de Gal.lípoli.

Els mercaders catalans acudeixen a l'Imperi d'Orient.

1.1305: Jaume de Mallorca, de Perpinyà estant, regula els jornals agrícoles.

7.1305: Davant els greu conflicte entre Catalunya i Mallorca, els dos reis Jaumes sotmeten el litigi a un tribunal arbitral.

12.1305: Les ciutats peninsulars fan fracassar el tribunal, designat paritàriament, a Perpinyà.

Primeries 1306: El rei de Mallorca proposa de ser indemnitzat a canvi de renunciar a l'aranzel.

5.1306: La revoltada Septa es passa voluntàriament a Granada.

1306: **El comte Ponç V d'Empúries**, arruïnat i endeutat, **se sotmet al rei**, a Tarragona.

11-1306: Victòria almogàver del Mont Hermus contra als alans. Ω

València

Tot per la pàtria

1.085 guàrdies civils, un 25% dels efectius de la comunitat es matriculen per aprendre el català.

Encara que són casos molt excepcionals i aïllats, existeix preocupació per les notícies relatives a incidents en els que, un membre de l'institut armat increpa a un ciutadà per parlar-li en català. Això de, "ustet no me hable así", va explicar Damaso Alonso, el general en cap de la Sexta Zona de la Guàrdia Civil, es tracta de conflictes lingüístics que se donen amb poca freqüència i que no són la norma, més be són casos de d'algun agent fatxenda.

Efectivament, dels més de 4.000 guàrdies civils destinats a la Comunitat valenciana, 1.085 s'han matriculat de forma voluntària als 55 cursos d'aprenentatge del català organitzats per la Conselleria d'Educació i l'Institut Nacional d'Administració Pública.

Els cursos de valencià s'impartiran a més de 23 casernes i altres recintes des de Vinaròs a Oriola, passant inclús per Utiel i Requena, poblacions de parla castellana.

Cal dir que hi ha un alt percentatge d'agents que saben parlar català per haver nascut a poblacions catalanoparlants o per haver-lo après. En aquest sentit la Comunitat valenciana és una de les que major percentatge d'efectius aporta a la Guàrdia civil, just darrera d'Extremadura o Andalusia.

Cal remarcar també que el percentatge del 25% de matriculats es molt superior al 1% dels funcionaris de justícia que s'apuntaren als cursos de català. El director general de política lingüística de la Generalitat Josep Felip considera molt important l'espectacular resposta dels guàrdies civils i afirma que aquests cursos són "actuacions per aconseguir actituds normals en un cos on s'arrosseguen déficits seculars".

Dámaso Alonso va manifestar la seva satisfacció per poder aprendre un dels "himes més bonics del món", referint-se al valencià i va concloure la seva intervenció amb un "bon dia i moltes gràcies". Ω

VIDA, COSTUMS I MANERA DE LLUITAR DELS ALMOGÀVERS, SEGONS EL CRONISTA DESCLOT

Els almogàvers són gents que només viuen de les armes, i no habiten a les ciutats ni a les viles, sinó que acampen a les muntanyes i als boscos. I mouen brega sempre contra els sarraïns i s'endinsen a les terres de sarraïns una o dues jornades, roben i apressen, i capturen molts de sarraïns i recapten molt de botí. I viuen d'aquest guany. I suporten moltes privacions que altres no podrien resistir, i si es menester, poden passar dos dies sense menjar, o mengen herbes del camp, que això poc els importa. I els guien adalils que coneixen les terres i els camins. I només vesteixen una túnica o una camisa molt curta, tant a l'hivern com a l'estiu; i se tapen les cames amb unes calces molt estretes de cuir. I duen un bon ganivet i una bona corretja i una pedra foguera a la cintura. I duu cada u una bona llança i dos dards, i una taleca de cuir a l'esquena on guarda un pa per a dos o tres dies. I són molt forts i molts lleugers per a fugir i per perseguir. I són catalans, i aragonesos i serrans. Ω

el lleu de tots
mereix un respecte
FORA FUMS!

CENTRE D'ESTUDI DE JUDO
Renshinkan

— LLEVANT MALLORQUÍ —

Tlf. 55 15 84
Mòbil 989 68 68 97

Llorenç Capellà presentarà Estiu de foc de M. López Crespi en el Centre Cultural "Sa Nostra" (Dijous dia 26 de febrer a les 8 del vespre)

Dijous dia 26 de Febrer en el Centre Cultural de Sa Nostra de Ciutat (a les 8 del vespre) Llorenç Capellà presentarà Estiu de foc, la novel·la de la guerra civil a Mallorca

El proper dia 26 de Febrer, dijous, l'escriptor Llorenç Capellà presentarà la novel·la de Miquel López Crespi Estiu de foc que recentment ha publicat Columna Edicions de Barcelona. La presentació de la darrera novel·la de l'autor de sa Pobla tindrà lloc en el Centre Cultural Sa Nostra de Ciutat (carrer de la Concepció, 12) a les 8 del vespre.

L'autor, que ha estudiat acuradament el desembarcament de Bayo a Manacor, la conquesta d'Eivissa i Formentera per les tropes republicanes, el món obrer dels anys vint i trenta reviu, en la història publicada a Barcelona, les esperances dels voluntaris que fa més de seixanta anys intentaren alliberar les Illes del feixisme

Estiu de foc és una novel·la ambientada a Mallorca durant la Guerra Civil. L'autor, que ha estudiat acuradament el desembarcament de Bayo a Manacor, la conquesta d'Eivissa i Formentera per les tropes republicanes, el món obrer dels anys vint i trenta reviu, en la història publicada a Barcelona, les esperances dels voluntaris que fa més de seixanta anys intentaren alliberar les Illes del feixisme. Relat històric, dens, escrit magistralment per l'autor de sa Pobla, Estiu de foc recrea les vivències d'un grup d'infermeres catalanes que participaren en el desembarcament republicà d'agost de 1936 a Manacor.

El novel·lista català Isidre Grau va destacar, en l'acte de presentació del veredict del jurat, "la qualitat de l'obra de Miquel López Crespi".

Llorenç Capellà, l'escriptor que presentarà la darrera obra de Miquel López Crespi és un dels autors més importants dels Països Catalans

Llorenç Capellà, l'escriptor que presentarà la darrera obra de Miquel López Crespi és un dels autors més importants dels Països Catalans. D'ençà que l'any

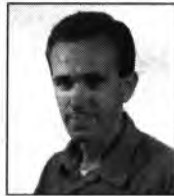
Llorenç Capellà Fornés.

1971 publicà No hi ha vent a la teulada, aquest escriptor ha vist editades les novel·les El pallaso espanyat, Un dia de maig, Romanç. Amb Jack Pistoles repregué l'activitat narradora, que continuà amb Ailòviu, Una cinta de dol al capell i Ai, Joana Maria.

Indubtablement, els esdeveniments de la Guerra Civil han deixat una empremta molt profunda en la temàtica dels nostres millors escriptors

Indubtablement, els esdeveniments de la Guerra Civil han deixat una empremta molt profunda en la temàtica dels nostres millors escriptors. De manera directa o indirecta, aquesta influència s'implanta de ple en la poesia de Carner, de Riba, de Pere Quart, de Bartra, d'Espriu. La lluita antifeixista, la desfeta popular de 1939, serveixen per a bastir nombroses novel·les de Puig i Ferrer, de Miquel de Llor, d'Oller i Rabassa, de C. A. Jordana, Mercè Rodoreda, Pedrolo o Blai Bonet. Estiu de foc, de Miquel López Crespi s'inscriu doncs, en aquesta llarga tradició novel·lística. Una tradició que compta amb obres mestres com Els fugitius, de Xavier Benguerel; Tots tres surten per l'Ozama, de Vicenç Riera Llorca; No passaran i El misteri del Cant Z-506 de Miquel Ferrà Martorell; Contes de la guerra i l'exili, de Pere Calders... Ω

(Redacció)

Venal?... Venut!

PER JOSEP SERRA.

PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

Fa un parell d'anys que s'ha accelerat el procés de venda de terres i cases (possessiones, boers, solls, porxos, etc) a ciutadans europeus procedents fonamentalment d'Alemanya. Ara bé, quan la tropa germànica ja ha esdevingut prou nombrosa com per fer-se sentir, s'ha disparat l'alarma.

Ja ens havíem acostumat als espanyols: militars, xoriços, policies i guàrdies civils, inspectors d'hisenda, quinqüis, jutges, mestres i professors, metges, cambriers, picapedrers, trileros, venedors ambulants, dependents, i tota casta d'especimens professionals molt sovint massa fàcilment identificables entre els indígenes. Tant els espanyols que comanden en l'exercici del seu paper de control colonial com els que representen una mà d'obra no qualificada -i per tant, barata- ja semblen disposar de carta de naturalesa mallorquina, tot i la seva ignorància -massa sovint també- de la nostra llengua, de la nostra cultura i del nostre sentir com a poble, sigui per manca de voluntat o sigui per manca de necessitat -o les dues coses alhora. És senyal que hem estat incapços de fer-los saber qui som i què volem, tal vegada perquè no tenim prou clara ni una cosa ni l'altra, tal vegada perquè la nostra solidaritat és tan extrema que preferim desaparèixer abans que molestar aixecant la veu, tal vegada perquè arrossegam la por ancestral a rebre una garrotada quan obrim la boca o movem el cul.

Ara, però, han arribat els alemanys i amb els seus feixos de marcs han adquirit ple dret sobre porcions importants de Mallorca sense disparar ni un sol tret ni prohibir-nos exercir els nostres costums tradicionals. En el marc de l'economia anomenada de mercat, la llei de l'oferta i la demanda ha funcionat a la perfecció: si algú compra per les bones és perquè algú ven lliurement; si els nouvinguts només aprenen espanyol és perquè no necessiten

saber català; si creen ghettos teutònics és perquè volen mantenir-se segregats i poden fer-ho (per pròpia voluntat, i no per exclusió com passa amb els magrebins o els gitans, posem per cas); si... I així, el batle de Palma, Joan Fageda, podrà dir que amb els alemanys passa com amb els espanyols, que tant els uns com els altres són europeus plenament integrats a Europa. I tindrà raó: el català no és la llengua europea "oficial" als Països Catalans... i si no canvien molt les coses tampoc no ho serà en un futur pròxim.

Els governants espanyols ens han vexat, espoliat i ultratjat durant dècades, mentre que els ciutadans alemanys ens donen xecs amb molts de zeros a canvi d'una firma en una escriptura. Què tenen, idè, els alemanys, que inspiren tant de temor? Tenen el que han de tenir per provocar l'enveja i el pànic, tenen el bé més preuat en un món on la propietat privada és gairebé sagrada: els espanyols ens podien trepitjar el coll però no es podien apropiat legalment de la nostra terra davant notari i amb escriptura; els alemanys que compren a Mallorca, en canvi, tenen l'arma que pot provocar a mitjà termini una transformació important en l'estructura de la propietat.

Per si no n'hi hagués prou, els alemanys se sumen a l'espanyolitat en tots aquells elements que ens diferencien com a nació i que no valoram suficientment: les relacions entre els indígenes i els alemanys tenen lloc generalment en espanyol, a la Feria de Abril els alemanys hi descobreixen l'essència de l'espanyolitat de Mallorca i les seves preteses organitzacions es mouen a l'entorn de la política dels partits obediènts a Madrid.

Ara bé, podem fer una llarga llista de "peròs": algú alemany voldria aprendre català, però els mallorquins li xerren sistemàticament en espanyol (i qualcun en alemany); els propietaris de terres a prop de

la costa ja feren fa anys el seu més d'agost, però els de l'interior i de la muntanya ara també volen aprofitar l'oportunitat que se'ls presenta; moltes possessiones generaven beneficis per al propietari quan eren explotacions agrícoles en actiu, però un cop s'han quedat sense conrear han esdevingut terres ermes i construccions en constant procés de degradació per la manca de manteniment adequat; els mallorquins tradicionalment han valorat la terra com a font d'aliments, però ara els ingressos provenen d'altres activitats i la terra adquireix valor de mercat en funció del seu potencial d'edificació; els drets individuals sobre la propietat foren respectats a l'hora d'urbanitzar la deshabitada costa, però la pressió social només s'ha manifestat quan els estrangers s'han apropiat a les nostres cases (i això val també per als espanyols), de manera que quan ja ens haguem acostumat a la nova situació... aquí no ha passat res.

Solucions? Poques, difícils i traumàtiques. Les limitacions d'adquisició de béns a Mallorca per part de ciutadans de la Unió Europea tenen poques perspectives d'èxit en el futur, ja que la tendència serà cap a una progressiva homogeneïtzació del marc legal dels diferents estats que integren la Unió. Una limitació generalitzada per al conjunt de la població despertaria les iras de molts de mallorquins i de molts espanyols que es consideren amb drets individuals i inalienables sobre el territori.

Sembla, per tant, que no hi ha més sortida que el consens sobre el model turístic que volem. En una illa on la dominació políticoeconòmica correspon a hotelers i constructors fonamentalment, el creixement urbanístic i el no increment de les places d'allotjament disponibles per als turistes passa per la imperiosa necessitat de prendre consciència que més ciment no vol dir sempre més riquesa i que els fabulosos guanys d'una minoria no han d'hipotecar el futur de la immensa majoria dels ciutadans.

I sense el PP i UM, partits dels poderosos hotelers i constructors, poca cosa hi ha a fer. Desallotjar el PP del poder institucional, simplement, no solucionaria el problema. Ω

Alternativa
per Mallorca

DIA 27 DE FEBRER
a les 9'30 del vespre
a Petra

Sopar-conferència d'en
JOSEP GUIA

Informació: 265005

CENTRE DE CULTURA "SA NOSTRA"

Dijous dia 26 de Febrer a les 8 del vespre

LLORENÇ CAPELLÀ PRESENTARÀ LA NOVEL·LA
ESTIU DE FOC DE MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Columna Edicions es complau a convidar-vos a la presentació del llibre de Miquel López Crespi Estiu de foc (Premi Valldaura de novel·la 1997), que farà l'escriptor Llorenç Capellà i que tindrà lloc al Centre de Cultura "Sa Nostra", carrer de la Concepció, 12, de Palma, el proper dia 26 de febrer, dijous, a les 8 del vespre.

Mor Jaume Fuster

L'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana perd el president més jove de la seva història. Aquesta matinalada, ha mort a la residència de Bellvitge, on estava ingressat des de dilluns, el president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, Jaume Fuster. L'escriptor, que havia nascut a Barcelona, el 1945, ha mort víctima d'un càncer, era també president del Consell de Redacció d'aquesta Revista d'Actualitat electrònica, que havia impulsat des dels seus inicis. La mort de Jaume Fuster ha estat rebuda amb mostres de condol des de primera hora del matí des de diferents sectors. Aquesta pàgina anirà actualitzant durant les pròximes hores tot el que tingui relació amb els actes de l'últim adéu a Jaume Fuster. La Junta Directiva de l'Aelc s'uneix al condol de la família i, especialment, al de la seva dona, l'escriptora i també membre de l'Aelc, Maria Antònia Oliver.

Capella ardent i comiat de les despulles. La capella ardent amb les despulles de Jaume Fuster s'instal·larà a partir de les 16.00 h d'avui al Tanatori de Les Corts de Barcelona (sala 6). En el mateix Tanatori, diumenge, a les 13.15 h es farà l'acte de comiat a qui, durant tres anys, ha estat president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

Reaccions del món cultural català. Les reaccions per la mort de Jaume Fuster han arribat des de primera hora a la seu de l'Aelc. Els mitjans de comunicació han fet des del primer moment que s'ha sabut la notícia, un seguiment intens amb opinions de personalitats de la literatura i la cultura catalanes.

Un escriptor versàtil. L'escriptor Jaume Fuster havia conreat l'assaig, la novel·la i el guió de cinema i televisió. Com a narrador havia estat membre del col·lectiu Ofèlia Dracs. La narrativa de Jaume Fuster desta-

ca, per una banda, per la seva adequació als diferents gèneres literaris, i de l'altra, per la utilització d'un estil viu i directe. La seva temàtica acostuma a desenvolupar-se a través de la vida quotidiana dins un marc temporal modern i contemporani.

Una activitat resistent. Jaume Fuster havia participat en l'àmbit de Literatura Catalana del Congrés de Cultura Catalana el 1977, d'on va sorgir la iniciativa de la fundació de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana. La seva activitat cívica i cultural ha estat intensa en tots aquests anys. Era membre del Pen Club i havia estat secretari de l'Aelc. La seva col·laboració en els mitjans de comunicació ha estat permanent. Actualment col·laborava esporàdicament en articles d'opinió al diari Avui, i era un dels contertulians del programa 'Bon dia Catalunya', de TV3. Abans que se li declarés la malaltia que ha acabat amb la seva vida, exercia de professor a la Facultat de Periodisme de la Universitat Pompeu Fabra.

Esbós bibliogràfic de Jaume Fuster JAUME FUSTER (Barcelona, 1945)

Escriptor, traductor i guionista de televisió i cinema. President de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.
Premis literaris: Ciutat de Palma, Crítica Serra d'Or de Traducció i Ramon Llull.
Bibliografia (selecció):
De mica en mica s'omple la pica (1972) Tarda, sessió contínua, 3'45 (1976) La corona valenciana (1982)
L'illa de les Tres Taronges (1983)
Les cartes d'Hèrcules Poirot (1983)
Les claus de vidre (1984)
L'anell de ferro (1985)
La matèria dels somnis (1986)
Sota el signe de sagitari (1986)
Per quan vingui un altre juny (1987)
Quan traslladeu el meu ferètre (1987)
Vida de gos i altres claus de vidre (1989)
Anna i el detectiu (1993)
Micmac (amb Antoni Lloret) (1993)
El jardí de les palmeres (1993)
La guàrdia del rei (1995)

Guions publicats (selecció):

Havanera (amb Jaume Cabré, Toni Verdaguier i Vicenç Villatoro) (1993)
Altres
Diàlegs a Barcelona (Manuel Vázquez Montalbán /Jaume Fuster) (1985)

Més informació: <http://www.partal.com/aelc>
Lluita@estelnet.com Ω

Restaurant
Cas Carbone

Dimarts
tancat

Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuïri

NO A LA IMPOSICIÓ DEL CASTELLÀ

NO AL GENOCIDI LINGÜÍSTIC CONTRA LA LLENGUA INDÍGENA

ESTIMA EL TEU PAÍS, ESTIMA LA TEVA LLENGUA.

TENIM DRET A SER ATEOS EN LA NOSTRA LLENGUA.

CRISTALERIA
DIAMANT

MURALS DE MIRALL
INSTAL·LACIONS COMERCIALS
TANCAMENTS D'ALUMINI
CRISTALL AÏLLAT DE SEGURETAT
GRAVATS I BISELLATS

Plaça Cales de Mallorca, 4
Tlf. i fax 470377 Son Cladera
Mòbil 989682492 07009 (Ciutat de Mallorca)

L'ESTEL de Mallorca

EL DIARI DELS MALLORQUINS
SUBSCRIVIU-VOS-HI !!
ANUNCIAU-VOS-HI !!

TEL.: 26 50 05

Automòbils

PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles

C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

TENNIS
SON RIGO

Tennis **Squash**
Futbol-sala **Volei**
Hàndbol **Mini-golf**
Petanca **Tennis taula**
Cir. footing **Gimnàs**

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Somtimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT
PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

SERVIAUTO
ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

RESTAURANTE
Casa Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Cami Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

Todos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 - baixos
Telèfon 27 01 00 **07008 - Palma de Mallorca**

Todos

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

ASSESSORIA FISCAL-LABORAL

Francisca Roig Riera
Graduado Social Col. n.º 374

C/ Canas, 48 Bj.
Tlf. 26 18 74
S'Arenal de Mallorca

T R I B U N A

ANTONI MORELL

Andorra i els seus fantasmes

Hem de ser clars i realistes. No hem acabat de saber vendre'ns. Uf!, un altra vegada explicant a dreta i a esquerra, als catalans, a Espanya, a França, a la UEC que som andorrans. Que sí, que sí, que som pacífics, un xic teocèntrics, constitucionals, i solidaris. I que no som com xoriços. Que vivim bastant bé, treballant molt. Que no som un oasi per al narcotràfic, ni per a coses estranyes. Que hi ha tolerància i seguretat ciutadana.

Em fa la impressió com si cada dia haguéssim de passar un examen. I que també apreciem i valorem la cultura, no solament el senzill paper de fumar, i altres papers, no necessàriament per canviar al banc. Ens hem dissenyat —o ens hem deixat fabricar?— una colla de fantasmes, de llocs i noms comuns?

Jo diria que som honestos. És a dir, la síntesi entre l'ètica i l'estètica. I, certament, la defensa del fet que som diferents, peculiars, perquè som petits. Ara, que es reivindica el pensament plural, i no únic, suggeriria que cal reivindicar—dins de la universalitat— la diferència. Donaria la impressió que tots hem de ser iguals i matemàticament idèntics. Ben entès que som moralment, èticament, genèticament iguals i idèntics. Però que ens deixin organitzar-nos de manera pròpia, sempre amb pau, amb llibertat, amb solidaritat, i amb humanisme com ho hem fet durant segles i segles.

És un pecat dir i manifestar que vull ser andorrà i home i persona del món, i prou?

"No em plauen els nacionalismes estrets.

Però sí la identitat, perquè només puc ser universal si recordo d'on sóc, les meves arrels humils i sàvies"

Fantasmes que es repeteixen a nivell de tam-tam per alguns passadissos i palaus parlamentaris. Sí, he de confessar—potser no contentaré ningú, però no cerco aplaudiments ni honors!— que sóc feliç essent andorrà, amb mancances i

encerts, alhora.

He de dir que no em sento ni estraperlista ni contrabandista. Em dol que, quan dic andorrà, algú pensi —els he conegut!—"atenció", viu molt bé, és "contrabandista"

Crec, de manera definitiva, que intento ser universal —ho vull, almenys!— i per això adoro Max Ernst, Sorolla, Picasso, Tàpies, Manuel Cusachs, Espriu, Pío Baroja, Azorín, Ortega, Camus, Pasolini, Seferis, Hemingway, Faulkner, Pla, Manent, Pasternak, Ovidi, Cèsar, Catulo, Callas, Pau Casals, Montini, Esteve Albert, Sergi Mas, John Ford, Bergman, Tritignant, Chabrol, Serrat Raimon, la Piaff, Brel, Neruda, Machado, Eurípides, Sòfocles, Lorca, i el meu poble d'Escàs, la Massana, Andorra. I també, el Joan Rigol i l'Ignasi Riera, demòcrates autèntics des de posicions diverses.

I la vella i bella gent —persones!— d'aquest poble que tants ha acollit, conseqüència de diàspores i de guerres, que ha integrat (a vegades, no!) les persones que venien de fora: sí, García Márquez, Vargas Llosa, Cortázar, mort en una autopista francesa, Barytra, Anna Murià, Víctor Mora, i Triadú, i tants d'altres. També, Porcel, a l'Edèn Roc, als anys 70. Tot plegat, em fa la impressió que hi ha gent —segur!— que desitjarien satanitzar-nos!

No hem de perdre els nervis: cal ser cauts, modestos, humils, lúcids, negociadors, i fermament convençuts que val la pena ser petits. Fantasmes? No! Ni dins, ni fora. Humilitat, sí. Supèrbia, no. Ni dins, ni fora. Ni des de dins, ni des de fora. No hi ha un model únic de país, ni de societat. Certament, no. Gràcies a Déu!

He pogut accedir, més enllà del Barça i de l'Espanyol, i del París Saint-Germain, al món cultural, perquè hi va haver uns éssers sapient, andorrans, que "des del petit" m'ensenyaven l'espai gran: el món, Déu i els déus. No em plauen els nacionalismes estrets. Però sí la identitat, perquè només puc ser universal si recordo d'on sóc, les meves arrels humils i sàvies. Ω

La Inevitable Desintegració d'Espanya

segons el Dr. Batista i Roca

«El que presenciem durant les darreres generacions és la decadència de Castella arrastrant a la decadència i a la desintegració el seu Estat espanyol, la seva Espanya.

Aquesta és la darrera etapa.»

«Els catalans no podem fer cap pla de futur si no partim del fet de la decadència i pròxima dissolució d'Espanya»

«La política que ací proposem de tallar amarres i de salvar-nos deixant que l'Estat català esdevingui un dels estats successors de l'Estat espanyol, no és una política extremista ni arrauxada. És una política de prudència inspirada en la reflexió i l'estudi.»

Dr. Josep M. Batista i Roca

Escuela d'Hoteleria CAIB - UIB
Breu història de la creació del centre

Quan es va crear la Conselleria de Turisme, al principi dels anys vuitanta, una de les primeres inquietuds va ser la posada en marxa d'una escola d'hoteleria.

Amb aquesta finalitat es va arribar a un acord amb la UIB, en virtut del qual aquesta cedia els terrenys on avui s'ubica l'Escola i la Conselleria havia de finançar la construcció de l'edifici.

Desenvolupament de les obres

Atesa la complexitat del projecte, les obres de l'escola es varen desenvolupar en diverses etapes.

La primera fase va començar amb l'adjudicació de l'estructura i es va executar entre 1991 i 1992.

Posteriorment va sortir a concurs la segona fase, que va consistir en les obres pròpiament dites, les quals van començar l'octubre de 1992 i varen acabar el juliol de 1995, període durant el qual es va reformar el projecte inicial per poder acollir els estudis de Turisme. Finalment, s'ha dut a terme la urbanització i l'enjardinament dels voltants, i, paral·lelament, l'equipament de mobiliari de cuina i bugaderia, procés que va acabar l'octubre de 1995.

L'edifici

L'edifici de l'Escola d'Hoteleria té una superfície construïda de 13.500 metres quadrats i es troba en un solar de 53.000 metres quadrats, en 19.000

dels quals hi ha el jardí, els vials i aparcaments. Si bé es troba en el campus mateix, disposa d'accés propi, directament des de la carretera de Vallde-mossa. L'entrada principal de l'edifici és per la planta noble, en la qual hi ha la recepció, despatxos de direcció, l'Aula Magna, l'auditori, el bar, el menjador d'autoservei, la cuina de demostració, el restaurant a la carta i la cuina d'uns 1.000 metres quadrats. Les dues plantes superiors es dedicaren a aules, biblioteca, sales de professors, aula d'informàtica i vestuaris.

Finalment, a la planta semisoterrani, a la qual també es pot accedir directament, es troben la bugaderia, l'aula de demostració, els aparcaments, les cambres frigorífiques, els magatzems, l'aula d'animació i l'aula taller.

Instal·lacions

Les instal·lacions de l'Escola han estat dissenyades de la forma més semblant possible a les d'un establiment turístic, i podem destacar que disposa de climatització en la majoria de les dependències, xarxa informàtica, cablatge de fibra òptica, tractaments d'aigua, grup electrògen...

Algunes d'aquestes instal·lacions, com ara la de climatització, són regulades a través d'un sistema informàtic, amb el doble objectiu de l'estalvi energètic i una manipulació correcta. Ω

Branson & Virgin

Una aventura molt arriscada

Ara fa un any va sorgir la polèmica quan l'empresari anglès Richard Branson va comprar la finca de son Bunyola a Banyalbufar amb la intenció de construir-hi un hotel de luxe de 90 habitacions. Aquesta impressionant finca rústica té una extensió de 2.300.000 m², dels quals 300.000 serien per a us hoteler i la resta per a explotació camperola. Per això creiem que val la pena conèixer un poc més la figura de l'*alma mater* d'aquesta iniciativa.

Darrera aquest projecte s'hi amaga tot un imperi empresarial dirigit pel singular i polèmic Richard Branson. En Branson personifica l'home de negocis agressiu, triomfador i arriscat que ha aixecat el seu grup en pocs anys. Viu al "paradís fiscal" de les illes Jersey (Canal de la Màniga) per pagar menys impostos. L'estructura d'aquest grup és diversificada i en Branson, per reduir costos, ha

construït una xarxa de companyies *holding* i societats amb residència a l'estranger per minimitzar la factura fiscal de les seves empreses.

Virgin té 8 filials que operen de forma autònoma i que facturen en total 1.800 milions de lliures esterlines, més de 400.000 milions de ptes. El grup està format per:

* Virgin Travel Grup: propietària de la línia aèria *Virgin Atlantic*, del tour operador *Virgin Holidays*, del servei de càrrega *Aviations Services* i de la Companyia d'Aviació regional *Virgin Express*.

* Virgin Retail: Explota la cadena de discos *Our Price i Megastore*. Una de les seves filials és la coneguda beguda refrescant *Virgin Cola*. També ha creat un segell discogràfic propi.

* Virgin communications: Negoci editorial i propietària de

vàries productores de programes de TV i software.

* Virgin Hotels Group: Gestiona i comercialitza trenta hotels i restaurants a la Gran Bretanya.

* Virgin Radio: Propietària del 75% d'una emissora britànica de música pop.

* Virgin Cinema: Va comprar les sales de cinema MGM. Les està renovant.

* Virgin Direct: Companyia de serveis financers personals (hipoteques, plans de pensions, fons d'inversions, etc.)

* Virgin Investments: Inclou inversions diverses com la participació a l'Eurostar, el tren entre Londres i París i una empresa de globus aerostàtics.

El darrer gran èxit d'en Branson ha estat enlairar el grup musical *Spice Girls* que fa furor dins els grups d'adolescents de tot el món. La màquina de fabricar doblers està en marxa. Què passarà a Banyalbufar? Haurem d'estar a l'aguait. Ω

Sectorial d'economia d'Unió Mallorquina.

Cristians assiris i kurds

"Portes obertes" ha fet traduir la història dibuixada "Jesús Messies" a l'assiri actual, l'idioma d'una minoria cristiana a l'Irak, a fi que els cristians nominals de les esglésies caldea i assíria redescobresquen el sentit profund de llur fe.

Altrament ha quedat enllestida la traducció de l'Evangeli al kurd (dialecte kurmantgi). La pel·lícula

de l'Evangeli de Lluç és també disponible en aquesta llengua, Déu vulgui que sia de gran benedicció per a aquesta nació martiritzada. (P.O.)

Txetxènia

El nou estat independent de Txetxènia ha introduït la *xaria* (lleï islàmica). Els cristians destacats hi han estat detinguts i interrogats, i la literatura cristiana confiscada. (P.O.) Ω

La supressió pacífica de l'exèrcit

L'Estat espanyol està **integrant** el moviment actual d'insubmissió a les quintes més important del món, el de les nacionalitats ibèriques, **amb un projecte de vulgar professionalització.**

Podem estar contra l'exèrcit per creure que provoca guerres, o perquè destrueix la personalitat individual, o perquè és la defensa armada d'interessos privats oligàrquics, o perquè ataca el democràtic dret a l'autodeterminació, o perquè malbarata un fum de recursos, o perquè considerem que hi ha millors activitats a fer, o d'altres moltes raons...

Podem ser antimilitaristes amb esperit rancunios i revengista i sentir antipatia innata pels uniformes, però també podem sentir simpatia envers una genteta potser perillosa en el seu primitivisme, però que són part d'un tarannà prou estès, sobretot en el passat, també a ca nostra, arreu Catalunya.

AVANTATGES I INCONVENIENTS

Avantatges de la supressió de l'Exèrcit:

1) Raons político-jurídiques: Fos eliminat un greu entrebanc per a la democratització i la llibertat de les nacions ocupades com ara la nostra.

2) Raons político-socials: Societat més igualitària, puix que l'Exèrcit és el goril·la de la gran Banca i les oligarquies econòmiques i polítiques, pertot arreu.

3) Raons econòmiques: Des que Japó i Alemanya es quedaren sense forces armades, esdevingueren gegants econòmics amb creixements desorbitats, L'armament i els Exèrcits s'engoleixen astronòmiques milionades a la majoria dels estats i al Tercer Món, ofeguen totalment la població i l'economia.

4) Raons ètiques: Superació de l'actual doble moral, en teoria pacifista i en la pràctica bel·licista.

5) Raons educatives: Supressió de les nefastes influències del culte als Rambos de torn.

Inconvenients:

Un de molt greu segons l'ètica tradicional: Indefensió front als "enemics" externs i interns.

Però, en realitat, els exèrcits defensen sobretot statu-quos en favor de privilegiats i contra els ja oprimits.

En realitat, un exèrcit hauria de defensar les vides dels ciutadans en lloc d'imposar-los una ciutadania obligatòria (l'espanyola, al nostre cas).

També hauria de defensar un territori, uns bens, uns drets (sobirania de les nacions reals, institucions realment democràtiques. O

sia: defensar la gent, la terra i les llibertats.

Però, l'Exèrcit espanyol ha defensat mai aquesta trilogia, ni tan sols des d'una perspectiva espanyolista?

I d'altres exèrcits?

HISTÒRIA DEL DESASTRE:

Comencem per la xovinista França.

Durant els darrers dos segles fou envaïda 5 vegades: 1814 i 1815 (final de Napoleó I), 1870 (Bismarck), 1914 (1ª Guerra Mundial) i 1840 (Hitler). En 4 ocasions l'Exèrcit francès fou arrasat, sols durant la 1ª Guerra Mundial aturaren l'invasor de l'Est, però al preu de 1.390.000 morts (gairebé el doble dels morts de la 2ª Guerra Mundial, i la majoria occitans, corsos, catalans, etc. i 740.000 mutilats. A més: les derrotes estrepitoses d'Indoxina i Algèria (país aquest ple de colons francesos i equiparat al territori metropolità per allò de la "Unidad de la patria").

Itàlia; l'exèrcit no defensà pas la democràcia en ser atacada el 1922 per Mussolini, i es dedicà a atacar pobles que no amenaçaven Itàlia gens ni mica: Abissínia (1896 i 1935), Lbia (1911) Catalunya i Espanya (1936), Albània i Grècia (1939). Sense exèrcit, Itàlia s'hagués estalviat força morts i força desfetes i vergonyes.

Portugal: el 1801 Espanya li furtà Olivença, encara sota ocupació espanyola. El 1907 fou envaït per Napoleó. Més tard, l'Exèrcit portuguès és dedicà (com l'espanyol) als cops d'estat, participà sense guanys a la 1ª Guerra Mundial i tingué diverses llargues i desastroses guerres colonials a l'Àfrica negra.

Alemanya: 4.442.000 combatents morts a la 2ª Guerra Mundial, més quasi 3 milions de civils morts. L'exèrcit alemany no sols no defensà eficaçment la integritat alemanya sinó que, després de les dues guerres mundials Alemanya perdé 1/3 de les seves terres i quedà dividida en 2 estats irreconciliables. Tampoc no defensà el país del totalitarisme nazi, i els règims posteriors foren imposats per les potències ocupants.

Rússia: Durant les invasions de Napoleó (1811) i Hitler (1942), l'Exèrcit rus hagué de recular fins al mateix Moscou i perdre àrees 3 voltes majors que l'Estat espanyol. Les pèrdues humanes durant les dues guerres mundials foren autèntics oceans de sang 2ª Guerra Mundial: 11 milions de combatents i 7 milions de civils: la URSS fou gran perdedora de vides humanes). L'exèrcit tsarista no impedí el cop bolxevic i l'exèrcit roig fou un

esclau del stalinisme.

Sembla que el Regne Unit en surt millor parat, però, segurament, si no fou envaït degué ser a causa de la seva condició insular. Els seus morts en la 2ª Guerra Mundial (264.443 combatents i 92.670 civils), encara que molt menys que els altres estats, són comparables, per ex. als de la guerra civil espanyola.

D'altres casos: Polònia, 2.600.000 morts (sense contar-hi els jueus), Iugoslàvia, milió i mig, etc...

Sols els estats que practicaren escassa resistència armada (Bèlgica, Dinamarca, Holanda, Noruega, Luxemburg, Txecoslovàquia ...) patiren també escasses pèrdues humanes i materials, en comparació als altres països.

En el present segle només, gran part dels estats europeus sobirans amb exèrcit han patit total ocupació per exèrcits estrangers: Albània, Alemanya, Austria, Bèlgica, Bulgària, Txèquia-Eslovàquia, Dinamarca, França, Grècia, Hongria, Itàlia, Luxemburg, Noruega, Països Baixos, Polònia, Romania i els de la ex-Iugoslàvia.

A més, si hi contem Ucraïna, els tres Països Bàltics i Belorússia, fan un total de 22 estats envaïts totalment. L'eficàcia dels exèrcits, doncs, és dubtosa.

EL CAS ESPANYOL:

En l'actual Constitució Espanyola i en l'anterior Llei Orgànica franquista encolomen a l'Exèrcit espanyol la tasca de defensar prestigiosos conceptes abstractes (sobirania, independència, "Unidad de España" i ordenament legalista) però ni anomenen la defensa de la vida física de la ciutadania. O sia: és com dir que la ciutadania ha d'immolar-se als ideals abstractes (a "la raó d'Estat", al Moloc-Espanya). Ço és totalitarisme consubstancial a la mentalitat espanyolista d'un fum de "patriotas españoles".

Però deixeu-nos recordar els dos darrers segles:

1) Defensa d'invasions estrangeres: En 3 ocasions tropes estrangeres entren dins l'Estat a fer la guerra (1808-1814 i 1823 els francesos, 1936-39 alemanys i italians), afavorides pel mateix Exèrcit espanyol.

Durant la invasió napoleònica sols les guerrilles regionals i els anglesos feren fora les tropes franceses.

El 1823 els absolutistes "cent mil fill de sant Lluís" penetraren contra el règim liberal sense que cap soldat "espanyol" hi fes res per impedir-ho.

El 1936-39 combateren a la

Guerra Civil unitats italianes (com el comte Rossi, etc.) i alemanyes (Legiço Condor) a més de voluntaris, i moros del Rif. Tots allistats o cridats per militars espanyols.

L'exèrcit espanyol no va poder impedir la independència dels estats criolls hispano-americanos durant i després de la invasió napoleònica, ni retenir Cuba, Porto Rico i Filipines front a l'atac estado-unidenc ni posà cap impediment a abandonar Guinea Equatorial, Ifni i Sahara, tot "províncias espanyolas" de ple dret. El dogma de la "Sagrada Unidad de la Patria", es quedà a zero.

3) Sí que ha servit, però, per atacar altres "pàtries".

1801: Atac a Portugal: ocupació d'Olivença.

1856: Col.laboració en l'expedició francesa contra Cotxinxina (Vietnam).

1861: Retirada del General Prim de l'expedició franco-espanyola a Mèxic.

1861-65: Expedició a Santo Domingo, per reintegrar-lo, fracassa.

1865-66 Guerra contra Xile i Perú per una concepció molt tronada de l'"honor nacional".

Anys 20: Ruïnoses guerres al Rif, amb ús d'armes químiques alemanyes contra els berbers revoltats.

4) L'Exèrcit espanyol ha constituït un rosari de "pronunciamientos" colpistes, fins el 1868 bàsicament liberals (derrocament dels Borbons) i des de 1874 reaccionaris. (Restauració Borbònica, 1923: Primo de Rivera, 1936: Franco).

5) Quant a sobirania i "independència", tenim que la Legió Condor arrasà Guernika i Lleida i actuà a dojó durant la Batalla de l'Ebre, en conxorxa amb en Franco. I el comte Rossi actuà a Mallorca (1936-37) com si Itàlia fos madona de l'Illa (de fet, Mussolini i Franco arribaren a pensar de cedir les Illes a Itàlia).

I el 1953 els EUA concediren amples poders en bas:s militars en territori espanyol.

6) Quant al terrorisme: cal dir que ETA i d'altres grups terroristes (revolucionaris, reaccionaris, i dubtosos com el GRAPO) naixeren i creixeren durant el franquisme i la transició, malgrat el monolitisme i el poder omnímode de l'Exèrcit (de fet el franquisme fou una dictadura militar d'imitació feixista).

I encara, com a bomba d'efectes retardats, el caràcter feixista i ultracentralista i la corrupció dels militars franquistes, fins fa poc tan nombrosos, ha provocat una gran onada d'objecció i insubmissió, durant els anys '90, a l'Exèrcit espanyol.

Conclusió: un Exèrcit que ens surt a una guerra, quasi sempre immoral i perduda, cada dotze anys (durant els últims dos segles) no és justificable ni tan sols des d'un punt de vista estrictament espanyolista.

EPÍLEG CATALÀ

Com ho demostren les tronades i militaristes celebracions anyals de la "Hispanidad" en l'actual etapa "democràtica", l'Exèrcit espanyol pretenia ser "l'home del sac" per a esglaiar nacionalistes perifèrics.

Però vista la seva trajectòria, ens adonarem que tot i ser terrible, és -sobretot- desastrosa i poc eficaç, i més encara a la llarga.

I és que els espanyols tot volen solucionar-ho "por cojones", un mètode atàvic de dubtosa eficàcia ni futur. Són per això, un podrid imperi en decadència que camina devers l'auto dissolució, tot i l'obsessiva ieixordadora i subtil i folklòrica auto propaganda.

No els tinguem por, sinó pena.

El moviment d'insubmissió a l'Estat espanyol ha estat valent, tot i ser intel·lectualment prou limitat: condicions derivades d'haver estat dut majoritàriament per bascos. encara així, han tingut uns resultats espectaculars, sense precedents arreu del món, tret d'altres contextos d'enfonsaments d'Imperis i règims.

Cal junyir moviments d'alliberament nacional a moviments de desobediència civil no violenta que presentin models de defensa civil no violenta, capaços de suprimir els exèrcits i reconvertir la descomunal indústria armamentista en producció útil a la Humanitat.

És tracta de fer confluïr, en un, formes formidables de renovació social, que facin, que el jou espanyol senzillament s'esmicoli per impotència total. Gandhi i King ens mostren, amb els insubmissos, un camí engrescador curull de possibilitats.

Si no replantejam ara un nou rept a l'Imperi espanyol, el moviment d'insubmissió potser es quedi encallat per la professionalització de l'Exèrcit i les lleis ostracistes del PP contra els insubmissos. Cal pensar que la insubmissió es troba a ca nostra massa a les mans dels anarquistes, ecologistes i esquerrans massa separats del "centre sociològic" quant a procedència i mentalitat, i ço els fa fàcilment neutralitzables.

Cal renovar el moviment d'insubmissió adreçant-lo cap a alternatives socials a l'Exèrcit i a l'armamentisme, junyir-lo als emergents nacionalistes i plantejar models ciutadans concrets de defensa civil no violenta dels Països catalans, Euskal Herria, Galiza, Canàries, etc... païbles àdhuc pel PNB ó CiU. Parlem-ne. Ω

JAUME TALLAFERRO

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

Lloc solar de tres quarterades al carrer de les parcel·les de s'Arenal, apropiat per a restaurant o gran superfície. Tel. 660484.

Per no poder atendre, se traspassa restaurant en ple rendiment a Badia Gran. Tlf. 741191.

Venc casa de tres plantes acabada de restaurar a Sa Pobla. Tlf. 477217.

Cerc cases per llogar tot l'any (anys 98/99), amb piscina. Tlf. 864424.

SERVEIS PROFESSIONALS

S'ofereix jardineria amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Bugaderia Llitterma. Autoservei, rentat en sec i en ba-nyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es

Pil·lari.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, cri-dau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qual-sevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Venc figures de guix per a decorar. Cinquanta models diferents. Preus sense corr. retència. Des de 150 ptes. unitat Servei a domicili. Comanda mínima 5.000 ptes. Truqueu els horabaixes i vespres. 294444.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castellans. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriu-viu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriu-me: Francesc Bujet. Pas-seig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanitxera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Oculs i pels Pets. Segur que si m'escriu-feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catòlics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz. C/ 2 Volta 31-07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Viudo mallorquí de 52 anys, abans casat amb una estrangera, se relacionaria amb mallorquina de 35 a 45 anys. També podria ser estrangera, però mai forastera. JABP. Apartat 161-07600 s'Arenal.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escriu-me a: Óscar. C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalús i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Càdis).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23

43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escriure'm amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1º 3º-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Atenció amics i amigues! Si voleu conèixer gent (25-55 anys) per fer activitats com excursions, sortides, sopars, etc., acostau-vos el divendres de 20'30 a 22'00 a la Cafeteria Niza de la Plaça d'Espanya de Ciutat.

Som un jove de 24 anys, fadrí, cansat d'espanyolistes monàrquiques. Vull cartejar-me amb al·lotes independentistes d'entre 20-28 anys. Som simpàtic, idealista, seriós en temes de parella i català. Prometo respondre. La meua adreça és: Miquel Àngel Rodríguez; Pl. Poeta Juan Boscán, 4-4c; 18013 Granada (Andalusia).

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ense-nyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explo-tació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs

d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vic.servicom-es

Si voleu col·laborar amb "Ajuda per als nens del carrer", grup català d'ajut a nins abandonats sobretot a Sud-Amèrica, podeu informar-vos al telèfon 93/6666354 o ingressar donatius a la Caixa 2100-3071** 721010.

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Grup que té com a finalitat aconseguir la màxima difusió de independentisme arreu de la nació catalana vos enviarà mostres de material editat. Esperam les vostres idees i la vostra col·laboració. Escriu a l'Apartat 13.203-08080 Barce-lona.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53-Xàbia 03730 Patrocinat pel Mag-nífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Podeu adreçar-vos a: LENGUA (Ensenyans a Dittància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si quies recibir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direcion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llan-greu, 10, 2º-Xixon 33206-Asturies.

La meua col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

Necessit vaqueria de devers 4

Motos Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

quarterades per llogar al pla de sant Jordi de Ciutat. Telefonau-me al 821405 horabaixes.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquem-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/llu;ta>.

Els damnats a mort als Estats Units tenen dues planes a Internet. www.en.com/penn-pais/drow.html * www2.dcci.com/infiflwr/inmates_index.html.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

El Centre d'Educació d'Adults la Balanguera de Ciutat t'ofereix classes de: cultura general, graduat escolar, preparació proves de FP1 administratiu i sanitari, cursos de lleure. Truqueu els dilluns a divendres, de 10 a 13 h. al 730265. Queda clar que l'oferta és pública. Ho paga Espanya amb els nostres doblers. Aproveiteu-vos-en.

Ofereim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Fes-te Castellera!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

RECORDA

Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent
EL PAÍS HO NECESSITA

Corrandes d'exili

Una nit de lluna plena
tramuntàrem la carena,
lentament, sense dir res...
Si la lluna feia el ple
també el féu la nostra pena.

L'estimada m'acompanya
de pell bruna i aire greu
(com una mare de Déu
que han trobat a la muntanya).

Perquè ens perdoni la guerra,
que l'ensagna, que l'esguerra.
Abans de passar la ratlla,
m'ajec i beso la terra
i l'acarono amb l'espatlla.

A Catalunya deixí
el dia de ma partida
mitja vida condormida;
l'altra meitat vingué amb mi
per no deixar-me sens vida.

Avui en terres de França
i demà més lluny potser,
no em moriré d'enyorança
ans d'enyorança viuré.

En ma terra del Vallès
tres turons fan una serra,
quatre pins un bosc espès,
cinc quarteres massa terra.
"Com el Vallès no hi ha res"

Que els pins ceneixin la cala,
l'ermita dalt del pujol;
i a la platja un tenderol
que batega com una ala.

Una esperança desfeta,
una recança infinita.
I una pàtria tan petita
que la somnio completa.

Lletra: Joan Oliver "Pere
Quart". Música: Lluís Llach.

Les Illes Canàries emergeixen en ple Océan Atlàntic, entre els 27° 44' i 29° 15' de latitud nord i 13° 26' i 17° 5' de longitud a l'oest del meridià de Greenwich. A 1.000 quilòmetres del continent europeu i a 115 de la costa africana... per molts, l'arxipèlag canari és terra africana. Aquest conjunt insular el constitueixen set illes principals: Chinete, Tamaran, Benaguare, Hero, Gomera, Erbani i Titerogakat, noms originals en llengua guanche, que corresponen a Tenerife, Gran Canària, La Palma, Hierro, Fuerteventura i Lanzarote; a més d'aquestes, trobam sis illes menors: Torcusa, Zondamas, Guadarfra, Tiguafata, Ico i Guanareme que corresponen a les illes de: Isla de Lobos, Alegranza, Graciosa, Roque del Este, Roque del Oeste i Montaña Clara, respectivament. La població actual de l'arxipèlag, (1977) és de 1.300.000 habitants; hi ha més de mig milió de canaris repartits pel món, especialment a l'Amèrica Llatina.

El nom actual de Canàries troba el seu origen, l'any 40 abans de la nostra era, en un dels llibres de Plini, el qual explica que el rei d'Algèria va enviar-hi exploradors que, sorpresos per l'abundància en aquelles illes d'una raça de cans molt grossos, les varen anomenar Canària, terra de cans. Pel seu cantó, els hebreus les coneixien amb el nom d'Alyuth que significa plaer, glòria. Amb l'arribada dels colonitzadors grecs varen canviar el nom pel de Camps Elisis i també, pel d'Illes Afortunades (Homer). Els àrabs anomenaren l'arxipèlag amb les paraules El Djeziar el Khalidat, que vol dir l'Eterna Primavera.

Per altra banda, el nom guanche, reivindicat actualment pel moviment nacionalista canari,

Illes Canàries (I)

designava en l'antiguitat als habitants de l'illa de Tenerife (Chinete). En realitat és una deformació de la transcripció espanyola del nom original dels habitants d'aquesta illa. En llengua guanche les "wan-chinet" vol dir home-del-gran volcà.

Malgrat la creença que l'ètnia guanche ha desaparegut, diversos científics estrangers asseguren tot el contrari: afirmen que la població guanche subsisteix perpetuada en l'actual població de les illes. Les classes populars i més especialment els habitants de les regions muntanyenques conserven clarament els signes ben clars de pertànyer a una ètnia diferent. Com sempre, és el poble el més fidel transmissor de les característiques de la seva pròpia pertinença a una comunitat profundament arrelada a la terra i en el cor dels homes.

Com si de vaixells es tractés, l'arxipèlag canari navega cercant el seu destí propi... Illes fetes poesia al llarg de la història, terres agermanades per la mar... També la seva senyera omple els aires de llibertat i profetiza un futur millor. Tres barres verticals, una blanca, l'altra blava, l'altra groga, i en el centre, set illes verdes sobre un mar tan blau com profund.

Fa més de 5.000 anys, les Illes Canàries eren habitades per una població de raça blanca, provinent de l'Àfrica, molt semblant a la de l'Àfrica del Nord: els guanches. Aquesta raça, coneguda també amb el nom de Cro-Magnon de tipus africà, provenia d'una cultura megalítica molt antiga. Progressivament les canàries varen anar rebent onades de poblacions

de tipus mediterrani i armenoide portadors de civilitzacions molt avançades. Homer parla d'uns colonitzadors de l'arxipèlag, procedents d'Egipte, l'any 1.400 abans de la nostra era. La llengua parlada en aquells temps era la mateixa que la parlada a la conca del Mediterrani abans de l'arribada dels indo-europeus. També es parlava una altra llengua d'origen berber abans de ser influenciat per l'àrab.

Els canaris, conjuntament amb els bascs i sards es consideren el poble més antic d'Europa. La seva història i els seus orígens han estat estudiats tan sols pels especialistes, la majoria de vegades estrangers. Entra la població canària hi ha una profunda ignorància del seu passat. A l'escola s'ensenya als nins que els seus avantpassats eren els ibers, els celtes i els cel·tíbers i que més tard vingueren els cartaginesos, els romans i els gods, àrabs, etc. Ara bé, no és diu ni una sola paraula dels guanches. És una mica la mateixa situació que hom viu a la Guadalupe francesa, quan a l'escola fan aprendre als nins que els seus avantpassats eren els gal·lics i Carlemany.

Donada la poca distància que separa Canàries i el continent africà, és normal suposar que el poble guanche procedeix d'Àfrica i, de fet, els antropòlegs ho han corroborat.

Després de 150 anys de lluita intensa dels guanches contra l'invasor, Canàries va passar a formar part de la Corona castellana l'any 1496, quatre anys després del descobriment d'Amèrica. Durant el regnat de Pere IV de

Catalunya, l'any 1346, es va dur a terme la primera expedició vers la illa de la Gran Canària que va sortir de Mallorca. Tot just després de desembarcar, els guanches varen atacar i varen fer presoners a quasi tota l'expedició. La segona expedició va sortir de Cadis, l'any 1385: cinc naus a les ordres d'Hernán Peraza. Va ser un fracàs encara que va permetre fer alguns presoners que es varen vendre a Castella com esclaus. Una nova expedició va ser enviada l'any 1393, i també va fracassar. Cal dir que els guanches eren famosos, ja des de l'antiguitat, pels seus guerrers ben preparats. L'any 1401, l'aventurer normand Jean Béthencourt, al servei d'Enric III de Castella va desembarcar a l'illa de Lanzarote. Aquí es va iniciar la conquesta, que va durar tot el segle XV. Illa per illa, l'arxipèlag va anar caient en mans dels reis castellans fins arribar a l'any 1496, que l'illa de Tenerife fou vençuda. La població fou evangelitzada i obligada a batejar-se i tenir noms castellans. L'any 1873 hi va haver una temptativa de tipus federal protagonitzada per Nicolás Estévez, i sota la II República un brot independentista a l'Ateneu de La Laguna. Cal dir també que durant les dues repúbliques sempre varen ser els partits contraris al centralisme els que varen guanyar les eleccions.

"Lenin deia: dues passes endavant i una endarrera, nosaltres diem: marxa en espiral, i això correspon a la nova teoria de la física moderna i a la nova consciència del temps, però sobretot, aquest moviment correspon al desenvolupament de la nostra situació" perquè l'espiral és el símbol del poble guanche, repetit en totes les construccions antigues de les Illes Canàries. Ω

Hostatges de la guerrilla

"New Tribes Mission" és un grup nord-americà d'evangelització i ajut cal Cuna, indígenes entre Panamà i Colòmbia, vorejant el Carib. Tres famílies missioneres protestants s'instal·laren a Púculo (sud del Panamà, vora la frontera colombiana).

Al vespre del 31-1-93, un grup guerriller colombià travessà la frontera, irrompé en les cases de la Missió i segrestaren als tres marits, Mankins, Rich i Tenenoff.

Durant una anyada es mantingueren en contacte radiofònic amb els missioners i guerrillers, després perderen tot contacte.

Al setembre del 97 un alt funcionari llatino-americà qui s'havia entrevistat amb un responsable de la guerrilla fou informat que els tres segrestats seguïen amb la guerrilla i en bon estat de salut.

Les dones han acceptat amb paciència la terrible situació: "No vull pas que els nins creguin que la vida acabà quan llur pare vou segrestat i que recomençarà quan tornarà". (Patti Tenenoff).

En total els 3 matrimonis tenen 7 fills i filles.

Si voleu escriure a les famílies dels tres hostatges, els quals parlen cuna: New Tribes Mission, 1000 East First Street, Sanford-FL 32771-1487, USA. Per a més informació www.ntm.org. Ω

És realment tan bonic.

És realment tan bonic.

Jo sóc l'Esperit de la Terra, jo.

Els peus de la terra són els meus peus,
les meues cames són les cames de la Terra.

El vigor corporal de la Terra

és la meua pròpia força corporal,

els pensaments de la Terra

són els meus pensaments.

La veu de la Terra és la meua veu.

La ploma de la Terra, la meua ploma.

Tot, tot el que és de la Terra

també em pertany a mi.

Tot el que envolta la Terra

també em rodeja a mi.

Jo sóc la paraula santa de la Terra, jo.

Certament és tan bonic.

Certament és tan bonic.

"De la Creació", Indis HOPI

Fa 5 anys que en Juanjo Sanchez regenta la **Ferreteria Sanchez** a son Cladera (ferreteria, fontaneria i electricitat). Son pare, Tomàs Sanchez va obrir aquesta ferreteria fa 25 anys

Fa un any que en Josep Oliver de Sa Indioteria, juntament amb la seva dona Maria Ferrer de Sóller regenta el **Café de la Rosa** a son Cladera. És un café teatre on representen sainets, malabarisme, música etc.

En Tomeu Montblanc de son Ferriol regenta des de fa 20 anys la **Perruqueria Tolo** a Sa Indioteria.

Fa 4 anys que n'Antoni Frau va obrir la **Botiga d'informàtica i consumibles ST Automàtics i Perifèrics** a son Cladera.

El matrimoni Ribes-Cerdà regenta des de fa mig any el **Restaurant Es Crevers** al costat de la rotonda de Montuïri. Despatxen la carn torrada i els menús a 700 ptes. A la foto amb la seva filla Eloïsa i una cambrera.

En Nicolau Bosc és l'apoderat del **Correu de les illes**. Etiqueten, manipulen i reparablen cartes, periòdics i documents arreu de les Illes Balears i Pitiüses. Tenen la central a Son Fuster, sucursals a Menorca i Eivissa i delegacions a tots els pobles de les Illes. Són un centenar d'empleats.

* En Trevor Thomàs d'Anglaterra regenta des de fa 4 anys l'**Església Batista Reformada** del Rafal Vell. Aquesta església -que se veu quan passau per la via de cintura a l'altura des Rafal- fou oberta fa 40 anys. Els seus feligresos són ben internacionals: anglesos, francesos, sud americans, mallorquins i espanyols. Molts de joves -un cor de 30 veus- canta a les reunions setmanals on estudien la Bíblia i fan altres activitats pròpies d'aquesta església.

* Fa 18 anys que en Manuel Sirvent d'Albacete, va obrir el **Taller Zener** al Rafal Vell.

* Fa 10 anys que na Rosa de Figueroa regenta la **Botiga de selles i guarniments** al Rafal Vell. El seu sogre, Bartomeu Figuerola va obrir aquesta botiga fa 30 anys. En aquell temps, en Bartomeu Figuerola va posar les galeres tirades per cavalls a Ciutat i a s'Arenal. Més tard les va vendre als qui les menaven.

* N'Aurèlia Calamardo de son Gotleu regenta des de fa 9 mesos la **Botiga de 100** al Rafal Vell.

* Na Maria del Carme Domenech de sa Porrassa regenta des de fa 21 anys la **Perruqueria Maricarmen** al Rafal Vell.

* Fa 35 anys que en Sebastià Duran de Vilafranca va posar una fusteria al Rafal Vell.

* Na Maria Creu Putxè de Sóller regenta des de fa 13 anys el **Bar de la Tercera Edat de SA NOSTRA** a son Gotleu. Són tres mil associats que es reuneixen per fer jocs de taula, tertúlia, ballets, excursions...

* Fa una setmana que el matrimoni Sampol-Pulido regenta el **Bar UETAM** a son Gotleu. Tenen bones tapes.

* Fa 4 mesos que en Joan Moreno del Toro a Calvià ha obert l'acadèmia de **Ball Zafir** a Son Fuster. Al Saló Zafir, que te capacitat per a 200 persones, és una escola de ball que els caps de setmana es converteix en discoteca oberta a tot el públic.

* Dona Magdalena Clar és la titular de l'**Apotecaria de can Capes** que està a la Plaça de n'Orson Welles. Són pare, Francesc Clar fou metge d'aquesta barriada durant una cinquantena d'anys.

* Fa 25 anys que el matrimoni Merchante-Fraguas regenta el **Bar Granadino** a son Gotleu. Despatxa tapes, begudes i menús a 750 ptes.

* Fa 12 anys que na Joana Cerdà de Porreres regenta botigues a son Gotleu: el **Forn ca na Joana** i la botiga **Super-trés Cent**.

* Fa 22 anys que SA NOSTRA va inaugurar amb la Princesa Sofia (actual reina d'Espanya) com a convidada, l'escoleta d'infants de son Gotleu a un solar comprat a les monges de Mater Misericordiae. Avui a n'aquesta escoleta 7 mestres i pedagogs donen ensenyança a 120 infants de 1 a 5 anys. A més de l'ensenyança a dins les aules, s'organitzen sortides per conèixer la ciutat i la pagesia.

No ens cansarem de recomanar a la nostra gent que facin feina amb SA NOSTRA, una entitat que, com que no té accionistes, gasia els seus guanys en Obra Social i Cultural com aquesta guarderia, llars d'ancians a tot arreu de Mallorca, la lluita contra la droga adició, protecció de l'esport juvenil, actes culturals a Ciutat i a la part forana, etc, etc.

* Fa 3 mesos que el matrimoni Caceres- Ruiz regenta el **Bar La Cartoixa** a son Gotleu. Despatxen les tapes variades, els entrepans i les pizzes.

* Fa 28 anys que en Gregori Bauçà de Felanitx regenta la **Fusteria Bauçà** al Rafal Vell.

Arran de la redacció de la nova Llei de Tercers Canals i del Pla Tècnic de Televisió Digital L'OCB coordina una campanya "a favor de la televisió de Mallorca"

Catorze anys després de la gran mobilització popular que va dur a la recepció a Mallorca de TV3, quan el Govern Balear va dir que aquesta recepció era impossible per raons tècniques, legals, econòmiques i polítiques, tota una llarga sèrie d'entitats representatives de la societat civil mallorquina i personalitats destacades de l'illa estan signant aquests dies un manifest titulat "A favor de la Televisió de Mallorca", el qual es refereix al fet que la nostra Comunitat és l'única amb llengua pròpia que no disposa "d'alguna forma de TV també pròpia" i la preferència de l'Executiu Autòmic per un extraordinàriament generós conveni amb la TV pública estatal (TVE), per emetre sobretot fora de les hores de màxima audiència (i sotmesos, es tem, a freqüents anul·lacions derivades de la prioritat històrica que sempre han tengut les retransmissions en directe, sobretot esportives, per a tot Espanya.

Els col·lectius firmants acaben les seves consideracions fent les següents reflexions: "Sense entrar a discutir ara la procedència d'aquesta política comunicativa, allò que no pot passar és tornar a perdre el tren i l'oportunitat que suposarà el nou marc normatiu de les Tvs públiques, i molt especialment el Projecte de Llei regulador del servei públic de Televisió Autònoma de tecnologia analògica (que ara

mateix es discuteix al Parlament espanyol) i el Pla Tècnic estatal de Televisió Terrenal Digital (que multiplicarà substancialment el nombre de canals disponibles, i que previsiblement s'aprovarà al primer trimestre de 1999), i deixar de tenir presència al món comunicacional audiovisual i revolucionari que ja s'està dissenyant ara."

"Mallorca té necessitats informatives pròpies i diferenciades, avui no cobertes amb caràcter institucional, derivades del seu gran pes específic dins el conjunt de les Illes Balears. I ateses les característiques del món audiovisual, de cada vegada amb una oferta més fragmentada i de continguts més especialitzats, consideram del tot necessari que les lleis possibilitin la creació d'una Televisió de Mallorca, de caràcter fonamentalment institucional i vinculada especialment a l'òrgan de govern, representació i administració de la nostra illa, que és la que dona la primera identitat als seus habitants, i que en conseqüència crearia un espai ampli d'extraordinari interès informatiu i de contingut, a més de servir de pont, a través de la intercomunicació de programes amb la resta de les Illes Balears, per a un millor coneixement, exterior i recíproc, de Mallorca i del conjunt de la nostra Comunitat." Ω

Palma, 24 de gener de 1998

Els pobles crucificats, actual servent sofrent de Jahvè (IV)

La salvació la porten els pobles crucificats

JON SOBRINO

Però a més, els pobles crucificats ofereixen la salvació. És obvi que això és escandalós, però si no s'accepta el principi, serà en va repetir que en el servent hi ha salvació, que el Crist crucificat ha carregat sobre si i ha llevat el pecat del món. El que cal fer és verificar aquesta salvació històricament.

Abans que res, els pobles crucificats ofereixen valors que no es troben a tot arreu. Es pot discutir si generen aquests valors perquè ja no queda res més on agafar-se, i que desapareixeran quan desapareguin les circumstàncies socio-econòmiques actuals i siguin devorats pel món occidental capitalista i la seva "civilització". Però ara hi són i els ofereixen a tothom (i els qui treballen per a baixar-los de la creu també treballen perquè aquests valors no desapareguin).

Puebla ho va dir amb mots esferidors, molt poc considerats per països i esglésies occidentals: els pobres ens ofereixen un potencial evangelitzador; i detalla aquest potencial com "els valors evangèlics de solidaritat, servei, senzillesa contra l'o-

pulència per acollir el do de Déu" (núm. 1147), en el llenguatge històric, els pobres tenen un potencial humanitzador perquè ofereixen comunitat contra individualisme, servicialitat contra egoisme, senzillesa contra l'opulència i obertura a la transcendència contra l'esmassat positivisme, del qual està imbuïda la civilització del món occidental. Naturalment que no tots els pobres poden oferir això, però també és veritat que ells ho ofereixen, i estructuralment parlant, d'una manera que no ofereix el primer món.

Els pobles crucificats també ofereixen esperança, insensata o absurda, alguns diran: perquè és l'única cosa que els queda. Però cal dir novament que hi és, i que no és pot trivialitzar des d'altres mons. És obvi que és esperança contra esperança, però també és esperança activa que s'ha demostrat en la feina i en les lluites d'alliberament. L'èxit que tinguin aquestes lluites és tota una altra qüestió, i el món occidental sembla que surt triomfant i que les sufoca totes. Però no ho hauria de cantar com un triomf, sinó que ho hauria de plorar com un fracàs, ja que està esclafant l'esperança dels pobres

i s'està privant de tot aquest potencial humanitzador. En tot cas, el fet mateix que sorgeixi i resorgeixi l'esperança en la història, mostra que hi ha un corrent esperançat que s'ofereix a tothom. I aquest corrent esperançat està protagonitzat pels pobles crucificats.

Els pobles crucificats ofereixen un gran amor. No és masoquisme, ni incitació al suïcidi, ni voler mudar la necessitat en virtut, sinó que simplement és veritat que els innombrables màrtirs de l'Amèrica Llatina mostren que l'amor és possible perquè molts ho han mostrat. I en un món estructuralment egoista, basat en l'egoisme i que s'en vanagloria -no amb aquestes paraules, naturalment- aquest amor és una gran oferta d'humanització.

Els pobles crucificats estan oberts al perdó dels seus opressors. No volen triomfar sobre ells, sinó compartir amb ells. A aquells que s'acosten a ajudar-los, els obren els braços, els accepten i, així, encara que no ho sàpiguen, els perdonen. I d'aquesta manera introdueixen en el món occidental aquesta realitat humanitzadora i tan absent que és la gratuïtat, arribar a ser no sols per allò que hom

aconsegueix sinó per allò que li és concedit inesperadament, immensament i gratuïtament.

Els pobles crucificats han generat solidaritat, una manera de comportar-se mútuament éssers humans i creients, allà i aquí, oberts els uns als altres, donant el millor els uns dels altres i rebent el millor els uns dels altres. Aquesta solidaritat és quantitativament petita, és sols de grups eclesials i humans. Però cal remarcar que ara és real i que abans no existia, i que ofereix a petita escala un model de com poder relacionar-se humanament i cristianament pobles i esglésies.

Els pobles crucificats ofereixen per últim, una fe, una manera de ser Església i una santedat més veritables i més cristianes, més rellevants per al món actual i més recobrades de Jesús. Novament això es troba més aviat en forma de llavor que no pas d'arbre frondós, però hi és. I no és veu quina altre fe, quina altra manera de ser Església i quina altra santedat humanitzen millor la humanitat avui i la condueixen millor vers Déu.

És paradoxal, però és veritat. Els pobles crucificats ofereixen llum i

salvació. Totes dues coses poden adoptar-les els qui sen declaren descobridors, bé que hagin estat més aviat encobridors. No rebre-les fóra desagraïment, i fóra insensatesa, i fóra la manera més radical de trastocar les "celebracions". Rebre-les i fer d'aquest do un nou esperó per a baixar-los de la creu, serà la millor -i única- celebració correcta. Agraïat i alliberat pels pobles crucificats, el primer món podrà tornar en gràcia i alliberament per a ells. I aleshores sí que hi haurà una cosa a celebrar: la solidaritat dels éssers humans, la fraternitat universal.

Vull acabar amb els mots amb què Ignacio Ellacuría -gens avesat a idealismes ahistòrics i a pures afirmacions transcendents que no siguin horitzontals- conclouïa les seves reflexions sobre el 1992. "Jo voldria ratificar el següent. Tota aquesta sang martirial vessada a El Salvador i a tota l'Amèrica Llatina, lluny de moure al desànim i a la desesperança, infon un nou esperit de lluita i una nova esperança al nostre poble. En aquest sentit, si no som un "nou món", ni un "nou continent", sí que som clarament i d'una manera verificable -i no per la gent de fora- un continent d'esperança, la qual cosa és un símptoma sumament interessant d'una futura novetat enfront d'altres continents que no tenen esperança, i que l'únic que realment tenen és por". Fi. Ω

Causas de la poca acceptació de l'ideari polític nacionalista

VICENT MARTÍNEZ SANCHO
Departament de Física Teòrica
Universitat de València

Tota aquella persona que s'ha dedicat un poc a l'estudi dels moviments nacionals sap que els nacionalismes es generen sempre en estats plurinacionals, els quals, pel fet de ser plurinacionals, són estats opressors. Sovint és una nació d'aquest estat la nació dominant, opressora. La resta, doncs, nacions oprimides.

D'altra banda, com també hom sap, en cada nació (nació-ètnia, nació-cultural o pre-nació) no hi ha només un nacionalisme (i, per tant, una sola classe de nacionalistes). Solen haver-hi diversos nacionalismes, freqüentment enfrontats políticament. Això és una conseqüència lògica de que cada "grup" social s'organitza d'acord amb una sèrie de propostes polítiques la finalitat de les quals és que la nació, en la que ha sorgit l'esmentat nacionalisme, es dote d'un entramat d'institucions amb finalitats, funcionaments i serveis basats en el seu ideari polític.

No sempre, però, l'ideari polític nacionalista li arriba correctament al destinatari. Aquest (per exemple, un hipotètic votant o, fins i tot, un militant), en general, és submergit en una versió distorsionada

o fraccionada del nacionalisme, distorsió o fraccionament que es manifesten quotidianament en aquestes latituds quan el receptor del missatge nacionalista sembla que només és capaç de captar la següent sinonímia falsa: nacionalisme equivalent a només nacionalisme lingüístic.

Hi ha diverses causes responsables d'aquesta simplificació del missatge nacionalista. Jo n'assenyalaré tres que considere que són les principals: la primera es troba en la pròpia consideració que els nacionalismes han merescut a partits d'esquerra de molt gran influència en la pròpia història europea. Consideració que s'ha limitat a esgrimir-los només en la seua faceta d'anar contra el poder establert, i, per tant, a no considerar-los com a marc de transformació positiva de les institucions de la nova societat, com "a moviments de modernització de la pròpia societat en termes precis" (J. F. Mira: "Crítica de la nació pura", pàg. 160). Potser l'exemple més important, més a destacar, per la influència ulterior que va tindre en tot el món, l'ofereix la seua utilització dins l'estratègia del partit dels bolxevics de Lenin. És sabut que per a Lenin els nacionalismes són sempre burgesos. Per tant, els nacionalismes burgesos de Lenin, busquen afirmar la classe bur-

gesa com a classe dominant. D'ací que només en determinades circumstàncies el proletariat (la classe obrera) "enemic de tot nacionalisme" ha de recolzar els programes dels partits nacionalistes: quan conjunturalment serveixen per als "interessos" de la classe obrera. I això no ho dic jo, ho diu el mateix Lenin quan en el seu treball "El dret de les nacions a l'autodeterminació" de 1914 li "explica" a Rosa Luxemburg per què els marxistes polonesos no tenen en el seu programa reivindicacions nacionals i, en canvi, els bolxevics de Lenin sí que recolzen els programes nacionalistes dels "altres russos" (els de les regions perifèriques de la Gran Rússia): d'aqueixa manera debiliten la burgesia gran russa, classe dominant en la nació opressora (Gran Rússia) i en la resta de nacions "altres russes". És aquesta consideració, subsidiària i negativa ("del mal el menor"), la que durant molt de temps ha impedit que la "qüestió nacional" (com encara s'acostuma a qualificar en algunes organitzacions d'esquerra) fora assumida en forma positiva per la classe treballadora de la major part dels països.

La segona causa principal de la distorsió o del fraccionament del missatge nacionalista, no general, però sí característica de la major part

de les organitzacions polítiques al País Valencià, es troba en assumir el nacionalisme no com un ideari que estructura un marc de referència ideològic en el que s'ha de definir i desenvolupar les institucions de la societat, si no com un element més, tan important com hi vulgueu, però només un element més del programa polític proposat pel partit. Això comporta que el nacionalisme de quasi totes les organitzacions polítiques del País Valencià hi siga percebut com un esforç d'aquestes organitzacions per la valencianització de les institucions que han estat definides en un marc de referència ideològic que és l'espanyol, quan del que es tractaria és d'actuar a l'inrevés: el nacionalisme ha de ser percebut com un marc de referència ideològic que intenta desplaçar el de la nació opressora i en el que s'han de definir les institucions que interessen a la societat que postula. En la meua opinió aquesta percepció, i a títol d'exemple dins l'Estat Espanyol, l'han aconseguit transmetre en part, entre altres, CiU en Catalunya, i el PNB i HB en Euskadi. També ERC tot i que l'èxit electoral actual d'aquesta formació no és el de les anteriors. Això, però, és un altre aspecte en el que no vull entrar ara.

Finalment, i com a tercera causa hi cal assenyalar la següent: La sen-

sació de sentir-se integrant d'una nació i la seua intel·lectualització per una determinada elit, primer pas, per a conformar un nacionalisme, sembla que són comuns a tots aquests moviments. Però fer ús del nacionalisme com a primera bandera política en la lluita per aconseguir guanys socials no és ja tan comú. Així, és freqüent comprovar com els interessos del grup dirigent s'avantposen als interessos col·lectius inherents al propi espai social i nacional en que s'ha desenrotllat el nacionalisme. Qualsevol pot trobar-ne d'exemples en partits polítics dels Països Catalans. Aquesta classe d'actituds potser és rendible políticament per a aquells grups que ja ocupen i representen els nivells econòmics més elevats d'una determinada nació (o regió). No crec, però, que ho siga per aquells altres grups, generalment en l'esquerra, que representen els interessos de les classes econòmicament més dèbils (de la molt nombrosa classe mitjmitja cap avall). En aquests, el seu patrimoni més important és el seu model de societat, i aquest no pot tindre acceptació social (vots!) si no s'ofereix de manera clara. Naturalment, la claredat del missatge i l'escàs èxit polític també són compatibles.

Aquesta, però, també és una altra qüestió. Ω

Llengua i castellanització

RECULL DE RICARD COLOM

"... todos los poetas antiguos escribieron en la lengua que mamaron en la leche, y no fueron a buscar las extranjeras para declarar la alteza de sus conceptos: y siendo así, razon sería se extendiese esa costumbre por todas las naciones..."

(Miguel de Cervantes Saavedra, 1547-1616, a "El Ingenioso Caballero D. Quijote de la Mancha").

Pongan el mayor cuidado en introducir la lengua castellana a cuyo fin darà las providencias más templadas y disimuladas para que se consiga el efecto sin que se note el cuidado".

(Instrucciones secretas a los corregidores de Catalunya", 1717, inici del genocidi castellà contra el nostre idioma nacional).

"Arrencaren els nostres fruits i branques, van cremar la nostra soca, però no pogueren matar les nostres arrels.

("Popul Vuh", llibre maia sobre la conquesta i genocidi castellà a l'Amèrica Central).

"Els encarregats i caporals dels latifundistes són "ladinos" (castellano-parlants) de l'Orient fe Guatemala, però a muntó són també indígenes de l'altiplà: en diuen indígenes lladinitzats (= acastellanats), que ja tenen el taranà explotador del lladí; i del lladí dolent, car també n'hi ha, de bons lladins. Aquesta gent és benestant, han renunciat als vestits i llengües indígenes i ja n'hi si tenen: són la classe mitjana i es consideren "guatemaltecos". Aquesta minoria de lladins i assimilats es consideren superiors, de millor sang, i tenen als indis com una casta d'animals. Els mestissos miren de no semblar indígenes, no volen ni sentir-ne parlar... Quan els indis anam als despaxos, quan hem d'agenollar-nos davant les autoritats, és part de tota la discriminació que vivim els indígenes. L'opressió cultural, que tracta de desfer els nostres costums a fi que entre nosaltres no hi hagi cohesió i acabem dividits, s'aguditzava en temps de dictadura militar... M'enfurismava per aquests companys que s'havien deixat perdre llurs costums i cultura... A mi, això em dava molt a pensar, car ells no havien pas volgut, ans van ser salvajament utilitzats..."

("Me llamo Rigoberta Menchú", de la premi Nobel de la Pau, de nació maia).

"La colonització física-matèrial ha menester de la colonització mental a fi que pugui ser dut a terme la fita darrera de qualsevol sistema de dominació: l'explotació del sotmès... Assolida l'alienació del sotmès per mitjà (bàsicament) de la coerció física, la tasca del colonitzador es concreta a mantenir aquest estat d'alienació i a convertir-lo en el seu (nou) estat "natural"..."

(Heinz Dietrich, "Emancipació i identitat d'Amèrica Llatina 1492-1992). "...els poders establerts tendeixen al control, unificació i explotació psíquica de llurs súbdits".

("Moral i nova Cultura", Xavier Rubert de Ventós, filòsof català).

"Devers el 2050, potser abans, s'haurà fet fonedís qualsevol coneixement real del vell idioma... En realitat no hi haurà pensament en el sentit que ara l'entendem. L'ortodòxia vol dir no pensar pus, no haver menester del pensament. La nostra ortodòxia és la inconsciència.

...Paracrim vol dir la facultat d'aturar, de tallar d'arrel, quasi instintivament, qualsevol pensament perillós que pretengui eixir a la superfície. Inclou... no percebre pas les analogies, no adonar-se de les errades de la lògica, no copsar les més senzilles raons si són contràries als principis de l'Ingsoc..."

("1984", novel·la "en George Orwell del 1948, la qual descriu amb gran profunditat els mecanismes de control mental que apliquen tant les dictadures com les sectes, les colonitzacions, etc.).

"Les societats polítiques o Estats han comprés també el valor incomparable de posseir una llengua que doni unió i cohesió a sos membres, separant-los dels altres, i d'aquí prové que... facin esforços desesperats a fi d'obtenir per la violència aqueixa desitjada unitat de parla, i així afavorir l'expansió d'una llengua, d'aquella que adopten per oficial, i combaten durament les altres fins a corrompre-les i fer-les desaparèixer".

("Importància de la llengua dins el concepte de la nacionalitat", 1906, Enric Prat de la Riba).

"Que en las escuelas de primeras letras y de gramática no se permitan los libros en lengua catalana, escribir ni hablar en ella dentro de las escuelas y que la doctrina cristiana sea y la aprendan en castellano".

("Instrucciones a las escuelas" del "Consejo de Castilla", 1716, una altra prova del crim genocida contra la llengua catalana).

"Els esclaus parlen la llengua de llur amo".

(Caius Cornelius Tacitus, historiador llatí, Roma, 54-134).

"El negre fa mil esforços infructuosos per insinuar-se entre els homes que el rebutgen; s'adapta als gustos dels seus opressors, adopta llurs opinions i, en imitar-los espera passar a formar part de llur comunitat, puix que hom li ha dit des del principi que la seva raça és inferior de mena, assent a aqueixa proposició i s'avergonyeix de la seva pròpia natura. En cadascun dels seus trets descobreix el tret de l'esclavatge i, si estigués en el seu poder, es despullava amb gust de tots els seus atributs característics".

(Alexis de Tocqueville, polític i escriptor francès a "Democràcia en Amèrica", 1838).

"Un presoner assolia l'estadi final d'ajustament a la situació del camp quan arribava a canviar les seves personalitat fins el punt d'acceptar els valors de la Gestapo".

(Bruno Bettelheim, "Individual amb Mass Behavior in Extreme Situations").

"Forma part d'una tàctica ja vella i prou ben acreditada pels seus resultats òptims, facilitar, a l'interior de les colònies, moviments desintegradors de la cultura dels pobles anexionats, i cap altra dona tantes satisfaccions com introduir la llengua de la metròpolis... mitjansant la seducció d(...) indígenes que troben llür benefici en l'adopció de la llengua importada, adopció de la qual obtenen (...) el prestigi que acompanya el conreu dels idiomes més estesos i que, gràcies al favor oficial de que gaudeixen, són objecte d'una atenció continuada que hom no concedeix ni de bon tros al poble colonitzat".

(Manuel de Pedrolo, "Cròniques colonials", 1981).

"El pensament que ha cedit a la colonització és aquell que, "capturat", accepta la destrucció enlloc de rebel·lar-se i combatre-la, i es resigna a transmetre, com si fossin d'elaboració pròpia, i sense sospesar-les críticament, totes aquelles "raons" que segrega el cervell que ocupa".

(Manuel de Pedrolo, 1982).

"T'avens a vendre per engrunes d'or l'antic solar on has bastit la casa.

Als fills imposes, car els vols senyors guisofis agres d'una llengua estranya.

Arran sempre de la terra, el teu musell s'afina barrigant entre deixalles.

L'amo t'encerta cada dia el llom, en fer-te dòcil blanc d'escopinades.

Grunys de plaer i ben humil t'ajups sota el fuet i les burles més grasses..."

("Libre de Sinera. XVIII", 1963, Salvador Espriu).

"Exterminar una raça no constitueix tan sols a anorrear la seva gent. Sobretot es tracta de fer mal bé la seva auto-estima, de convencer-los que tot allò que són sobra de la faç de la terra, que llur cultura i llur poble són inútils".

(Johnny Depp, fill adoptiu d'en Marlon Brando).

"... l'exaltació xarona del privilegi.

La vanitat erecta.

L'atzar estult.

L'oprobri de la beutat antiga.

la pau de l'ànima

bescanviada per monedes i voluntat esclava..."

("Oda a Barcelona", Pere Quart, Sabadell, s. XX).

"Ni l'hebreu, ni l'àrab, ni el copte, ni el siriac, ni tan sols el xinès em semblen tan difícils d'entendre com el llenguatge del renegat".

(William Shenstone, poeta anglès).

"...cap poble que renunciï als seus valors bàsics va endavant. No hi va, perquè perd tremp i perd força o perquè aquesta renúncia no és una virtut, sinó una dimissió que és tramesa a tot el seu cos. Es paralitza tot ell (...) He llegit (...) que l'esforç en pro del català durant els últims cent, cent cinquanta anys, ha contribuït a dinamitzar la nostra societat..."

"...ara hi ha gent jove qui potser ja ni s'ho pot arribar a imaginar, que es podia anar a la presó, com explica en Benet ("Catalunya sota el règim franquista"), simplement per haver fet una invitació de casament en català. Això val la pena que ho llegeixin".

(Jordi Pujol, el 22-3-95 a Montjuïc)

"Entre otras cosas la malo de los catalanes es que se niegan a hablar la lengua del Imperio".

(Comte Duc d'Olivares, vàlid de Felipe IV, d'ascendència judeo-conversa, en un informe a Madrid sobre la situació al Principat, devers 1624).

"Caldrà que digui, de seguida: prou!

que vulgui ara caminar de nou,

alçat sense repòs per sempre més

haurem salvat el poble contra el vent..."

("Indesinenter" de Salvador Espriu, cantat per Raimon).

"Es veritat que som la cultura minoritzada més important d'Europa, però també ho és que som els més ridículs".

(Lluís V. Aracil, sociolingüista valencià).

"Plau-me encara parlar la llengua d'aquells savis,

que omplien l'univers de llurs costums e lleis,

la llengua d'aquells forts que acataren los reis,

defengueren llurs drets, venjaren llurs agravis.

Muira, muira l'ingrat qui, en sonar en sos llavis

per extranya regió l'accent nadiu no plora,

que en pensar en ses llars, no es consum ni s'enyora,

ni cull del mur sagrat la lira dels seus avis!"

(La pàtria, 1833, Bonaventura Carles Aribau, Barcelona). Ω

Itaca

(Lluís Llach, versió d'un poema de Konstantinos Kavafis)

Quan surt per fer un viatge cap a Itaca

has de pregar que el camí sigui llarg, ple d'aventures, ple de coneixences.

Has de pregar que el camí sigui llarg.

Que siguin moltes les matinades que entraràs en un port que els teus ulls ignoraven

i vagis a ciutats a aprendre dels qui saben.

Tingues sempre al cor la idea d'Itaca; has d'arribar-hi, és el teu destí,

però no forçis gens la travessia. És preferible que duri molts d'anys,

que siguis vell quan fondegis l'illa, ric de tot el que hauràs guanyat fent el camí,

sense esperar que et doni més riqueses.

Itaca t'ha donat el bell viatge, sense ella no hauries sortit.

I si la trobes pobre, no és que Itaca t'hagi enganyat. Savi, com bé t'has fet,

sabràs el que volen dir les Itagues.

II

Més lluny, heu d'anar més lluny dels arbres caiguts que ara us empresonen,

i quan els haureu guanyat, tingueu ben present no aturar-vos.

Més lluny, sempre aneu més lluny, més lluny de l'avui que ara us encadena.

I quan sereu deslliurats, torneu a començar els nous passos.

Més lluny del demà que ara ja s'acosta.

I quan creieu que arribeu, sapigheu trobar noves sendes.

III

Bon viatge per als guerrers, que al seu poble són fidels,

afavoreixi el déu dels vents el velam del seu vaixell

i, malgrat llur vell combat, tinguin plaer dels cossos més amants;

omplen xarxes de volguts estels, plens d'aventures, plens de coneixences.

Bon viatge per als guerrers si al seu poble són fidels;

el velam del seu vaixell afavoreixi el déu dels vents,

i, malgrat llur vell combat, l'amor ompli el seu cos generós,

trobin els camins dels vells anhels, plens de ventures, plens de coneixences. Ω

La demostració científica de l'existència de Déu (II)

Les minucioses regles de transcripció de la Bíblia

El Talmut estableix severament en diversos textos que, si en una còpia de la Torah hi ha, encara que només sia una sola lletra il·legible, feta malbé o errada, no havia de ser llegida mai més, sinó directament soterrada. Es tracta d'una norma inflexible de tradició immemorial, com ho demostren els manuscrits de la Mar Morta-Qumran, alguns dels quals daten de s. IV a.C., i que són virtualment exactes als actuals: i n'hi ha cents de còpies, sobretot dels Psalms i d'Isaïes.

El rabí Rambam codificà aquest sistema de transcripció en 20 regles. A la Bíblia hi ha malediccions per als qui gosin afegir o treure cap lletra del text bíblic original. Un escriba, dit rabí Ismael, deixà escrit: "Fill meu, sigues acurat en el teu treball car toca les realitats del cel, no en treguis ni hi afegueixis cap lletra perquè hi ha contingut el món sencer". I a Gènesi 5:1 llegim "Llista genealògica dels descendents d'Adam" o "Llibre de la posteritat d'Adam", que podria també prendre's per "Llibre de la història de la Humanitat", referit al Gènesi.

Hi ha una antiga tradició segons la qual, la Thorà que Moisès rebé contenia tot el futur de la Història de la humanitat. La Thorà ha estat copiada per escribes segons regles escrupolosament codificades fins en la forma de les lletres, llur mida (algunes eren més grans o més petites sense cap raó aparent) i certes comes aparentment inútils, els "teanim" de les lletres de què Jesús parlà al Sermó de la Muntanya: "...no passarà ni un punt ni una coma de la Llei. Tot arribarà a la plenitud" o "ni una iota ni un àpex (o "teanim")" (Mateu 5:18). La iota és la lletra més petita i l'àpex una mena de coma o petit tret per a escriure les lletres.

DECLARACIÓ DE CIENTÍFICS MUNDIALMENT RECONEGUTS

Els professors H. Furstenberg, I. Piatetski-Shapiro, D. Kazhdan, de la Universitat de Yale; i J. Bernstein de la Universitat de Harvard, feren una declaració comuna sobre aquests descobriments:

"Al llarg dels anys, persones que es basaren directament en els descobriments de Weissmandel, amuntegaren un caramull d'exemples (del fenomen estudiat).

Però per més colpidors que aquests fos-

LA LEY DE LOS CINCUENTA

1er ejemplo:
Génesis 28:1-6 : Envía Isaac a Jacob a casa de Labán para tomar allí esposa.

Aquí se utiliza los códigos de cincuenta. Si se toma cada cincuenta letras, las que se han rodeado con un círculo, obtenemos la palabra LEA, una de las hijas de Labán que iba a casarse con Jacob. Al contrario, si tomamos las letras encuadradas, obtenemos la palabra RAQUEL, la segunda hija de Labán y segunda esposa de Jacob.

2º ejemplo:
Génesis 5:1-24 : Las siete primeras generaciones desde Adán hasta Noé. Forman una unidad gramatical para respetar la ley de los 7, pero, por el principio de los códigos, expuesto más arriba, he aquí además lo que encontramos:

- Seth por código de 50 (v.25, cap. 4)
- Lemech
- Seth por un código de 26 (v. 3, cap. 5)
- Enosh por un código de 50 (v. 13)
- Yered por un código de 26 (v. 15)
- Henosh por un código de 26 (valor numérico del nombre "Elohim" pues está escrito que anduvo Enosh con Dios.)
- Youval por un código de 26 (v. 21)
- Keinan por un código de 26 (v. 24)

El lector puede encontrar de nuevo estas 20 series con la ayuda de los símbolos cuya explicación damos aquí.

- 7 menciones del lugar de sepultura
- 7 menciones de los heteos
- 7 menciones de Abraham
- 7 menciones de "el hombre"
- 7 menciones de Efrón
- 7 menciones de la expresión "tomó la palabra"
- 7 veces la palabra "enterrar"
- 7 veces la palabra "muerte"
- 7 veces la expresión "Isaac hijo mío"
- 7 veces "país mío, patria mía"
- 7 veces la palabra "los camellos"
- 7 veces "correr"
- 7 veces "hijos de las concubinas"
- 7 veces "las jarras"
- 7 veces "Rebeca"
- 7 veces "Isaac"
- 7 veces "Nacher"
- 7 veces anunciar
- 7 veces "coger"
- 7 veces "ir"
- 7 veces "Dios mío"
- 7 veces "ir" (otra palabra en hebreo)
- 7 veces "escuchar"
- 7 veces "siervo"
- 7 veces "el agua"
- 7 veces "gracia y verdad"
- 7 veces "fuente"
- 7 veces "sacar agua"
- 7 veces aún "Rebeca"
- 7 veces "abreviar, regar"

sin no hi havia llavors cap mitjà segur de determinar que tals fets no eren simplement conseqüència normal de l'enorme quantitat de paraules i expressions que és possible d'obtenir quan hom estudia la progressió matemàtica en el text bíblic. (Els resultats d'aquests estudis -1980-94- foren publicats fa 4 anys en hebreu en el llibre "Hanimad hanosaf").

El prof. Doron Witzum i els seus col·laboradors, els prof. Ilijas Rips i Joav Rösenberg, intentaren dur un estudi sistemàtic del fenomen, amb l'ajuda d'ordinadors de gran velocitat...

...l'autor presenta un cert nombre de subjectes tots vinculats a un seguit de mots afins ("satèl·lits"). Mostra després que cadascun d'aquests subjectes tenen a la vora un nom-

bre colpidor d'aparicions de mots satèl·lits sempre segons la progressió matemàtica.

... l'autor i els seus col·laboradors... estudiaven la mesura de proximitat entre els noms de personatges històrics jueus de primera fila i les dates de llurs morts".

Els científics Eliauri Fas (matemàtic), Doron Witzum (Físic), Joav Roszemberg, Ibo-den Hamer, Haflin, Micael Shawn i Sogrennik, feren les observacions següents en la introducció de la presentació de llurs treballs:

"Es tracta d'un fenomen casual? Si fem ús d'aquest mateix principi per a un altre llibre distint de la Thorà, no trobam pas les paraules coherents que apareixen en la Bíblia, on, en efecte, sí trobam informació abundosa i plena de significat".

Elis Mertsavach, director de recerques estadístiques, al qual foren lliurats els treballs dels vuit científics, afirmà; "... Els savis digueren que la Thorà té 70 facetes. Vet aquí que apareix un nou sistema que revela que la Thorà té unes fondàries amagades".

Els científics israelians van estudiar també 125 obres de literatura triades arreu i trobaren que, fent hi salts, apareixen mots, però sense relació amb el text, ni tampoc cap paraula satèl·lit.

Si trastocaven l'ordre de les lletres del text bíblic, el resultat era semblant al de qualsevol llibre de literatura. O si substituïen o canviaven cap lletra del text bíblic, el text del Gènesi del Pentateuc Samarità, que difereix del text clàssic en alguns detalls menors - iotes i àpexs- no permet pas tampoc de llegir aquests criptogrames.

Un dels experiments més colpidors fou la introducció de 34 noms de jueus importants al llarg de la història, triats arreu, i cada volta el nom eixia amb el malnom, si en tenia, data de naixença i mort i, alguns pics, detalls ben prolífics sobre llur biografia.

Però allò més sorprenent, si cap, és que el codi té una confirmació interna. A Gènesi 26:5 hi ha escrit: "Perquè Abraham escoltà la meua veu i complí els meus manaments, els meus preceptes, els meus decrets i la meua Thorà" (és l'únic indret del Gènesi on apareix el mot "Thorà", i hi llegim en criptograma: "Thorà", "jueu", "l'Etern Déu", "veritat", "Thorà de Déu", Déu de veritat, i finalment: "segell de veritat" i "saltos de lletres equidistants: prova de la veritat". Ω

Senyors, sirvents i esclaus

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

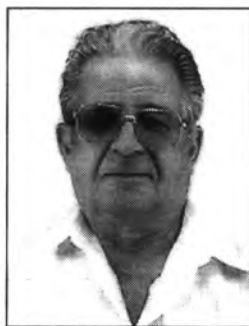
A dins el món hi ha hagut, sempre tres castes de gent, uns viuen molt opulent, altres es pa los ve just. Es sirvent, cerca recurs, per calibrar sa balança, en es ric fa alabança, als envits, los canta es truc. I s'esclau, sempre ha anat, ben carregat de misèri', a sa vida amb gros desveri, ell hi ha estat encallat. Ha fet tot treball sobrat, manejant pala picó dins es ram de construcció, dalt bastimenta enfilat. A d'anar d'arrendament, per casa no posseir, despeses poder cobrir te gros inconvenient. Però si té un moment, que se sort l'afavoreix, i molts milions, posseeix, canvia son pensament. Quan ell tindrà una casa, de cotxe per passejar, dels duros que va guanyar, sol canviar sa balança. Perdrà tota recordança, d'aquell temps que tant sofrí, com que ha fugit des patir,

amb sos rics ferà aliança. Es sirvent sempre ha anat, capetjant es temporal, no té res fonamental, tot factor ha vigilat. Ell sempre s'ha inclinat la seva conveniència, a tot ferà se sentència, en sentit aprofitat. A l'esclau li xuclarà, tota la seva suor, no tindrà compassió, en que s'hagi d'esclatar. Un sou molt baix li darà, sense gens es planyar-lo, amb so ric fa lligassó, formant part dels endollats. Va pel món a fer comedi', ell ven allò que no té, exerceix de mercader, se mescla en tot criteri. A tot ferà se sentència, menyspreant allò que es bo, no li plora lo seu cor, se serveix de s'indecencia. Va nedant dins dues aigos, dins sa vida en tot moment, desconeix el sentiment enganya al qui fa estragos. En els senyors fa regalos per sa cara rentar-li,

anirà a missa el matí, i a combregar, fent es passos. Existeix s'adinerat, se li diu el gran senyor, té molta possessió, tot li ve de s'heretat, un altre ho haurà comprat, ha guanyat molts de milions fent grosses operacions li han dat bon resultat. Un altre exercirà, de misser o de notari, aquests fan passar calvari al que feina li darà. Per una firma posar, li cobrarà lo que vol, el ferà posar de dol, a ningú mai planyerà.

Un cas ja vos contaré de un destacat notari, va moure un inventari emprant, ell, molt de obrer un obrer seu li digué, això molt vos costarà, en sos papers es firmar, centims de tinta he mester. Aquell que va ostentar càrrec de governador que va dur sa direcció, tot es poble comandar. a tot ho va enfocar així com ell va voler, l'amo des duros va ser sa caixa neta deixà. Ministres, governador, es capità general, batle de sa capital, bisbe de sa població. Es grans bancs de sa nació, aquests duen es control, se farà lo que se vol, ells aguanten es bastó.

El seu càrrec deixarà, cap moment de voluntari seguint son itinerari, viuen a lo maraja. Bon cotxe per passejar i fondos predestinats, vivint dins aquest embat que més se pot desitjar? Això és diu el cel en vida, que passa aquesta gent, festes d'alt manament, les celebren a Son Vida. A tot puntal se convida que no se pugui queixar, el bisbe beneirà, aquella festa garrida. I al pobre contribuent, els pagos li han pujats, li fan pegar molts d'esclats ell perd es coneixement. Aquell senyor opulent, no li té cap pietat, aquell que tant ha suat, manté a n'aquesta gent. Ω

El mes de febrer

ESCANDELL

És molt formosa Mallorca tant distingida tot l'any, el mes de febrer destaca, ametllers, vestits de blanc. I quan neix l'auba rosada, si de nit queda estrellat, surt el sol de matinada, i el camp brilla amb l'humitat. Ja comença el llaurador, amb interès i alegria, amb cansament i suor arregla el camp dia a dia. Els gorrions es concentren, amb els seus cants variats, i els treballadors governen, aquells llocs que s'han guanyats. tot lo dia dona glòria, a la pau que sol regnar, els majors en fan història, que Mallorca és d'alabar. Els ametllers florejats, l'alba de somnis pintada, les nits de cels estrellats fan molt ferrosa l'aubada. Ω

Poesia
(en fabla aragonesa)

O ESBENIDERO YE NUESTRO (L'esdevenidor és nostre)

Tenemos o esbenidero.
O maitín ye nuestro
cuasi toz estiemos o bentiseis
en o Chardin d'ibierno.
Alla sintiemos primer a Chesus y Antonio
parando la nuey.
Dispués sali un belos mozets
tocando mosica
Yeran dástil. Yeran Ixo Rai! Tot yera guai.
Empziemos danzando,
siguiemos zorrupando
y a fin saltemos a liestrada... entalto.
Y con mosica díos Monegros
con un globo gran dezaga nuestro
con toz cantando pillatos días mans
con as bozes clamando fuerte.
Los que puyemos entalto
y los que estion debaixo
podemos bier como esta tierra
que paraxea estanguita o amedrezata
ye debandando.
Clama fuerte i entalto.
Y somos nusatros, os chobens
os que no guaire luengo gobernaremos iste País.
Y no ha que dos camins;
dixar morir isto, con o suyo Pueblo i a suya chen
u treballar dende quei ta mirar-se de tener
un país libre, solidaire, sozialista, chusto...
que pincho!
Y ye en as tuyas mans, zagalet Aragonés,
o camin a seguir.
Asinas, ya sapes: treballa ta debantar isto...
y no dices que atro Aragón'Es flora
lo que nusatros somos constuyendo.

Chuan, un aragonesista mas,
que ye luitando ta debantar isto. Ω

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
Adreça.....
.....C.P.....
Població.....
C.I.F. Tel

M'interessa una subscripció
ANUAL 3.500 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca